

**T.C.
MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI**

**REZİDANSLARDA AİDİYET OLUŞUMU:
İSTANBUL/ŞİŞLİ “ANTHILL RESIDENCE”
ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nur Banu YILDIZ

14 14 01 104

**Danışman Öğretim Üyesi:
Yrd. Doç. Dr. Pınar ENGİNCAN**

İstanbul, Aralık 2016

**T.C.
MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI**

**REZİDANSLARDA AİDİYET OLUŞUMU:
İSTANBUL/ŞİŞLİ “ANTHILL RESIDENCE”
ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nur Banu YILDIZ

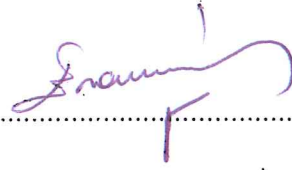
14 14 01 104

**Danışman Öğretim Üyesi:
Yrd. Doç. Dr. Pınar ENGİNCAN**

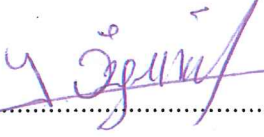
İstanbul, Aralık 2016

T.C. Maltepe Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

27.12.2016 tarihinde tezinin savunmasını yapan Nur Banu YILDIZ' a ait "Rezidanslarda Aidiyet Oluşumu: İstanbul/Şişli ANTHILL Örneği" başlıklı çalışma, Jürimiz Tarafından Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı, Mimarlık Tezli Yüksek Lisans Programında Yüksek Lisans Tezi Olarak ~~Oy Birliği/Oy Çokluğuyla~~ Kabul Edilmiştir.

Yrd. Doç. Dr. Pınar ENGİNCAN
(Başkan)
(Danışman)

Yrd.Doç. Dr.Yekta ÖZGÜVEN
(Üye)

Doç.Dr.Nurbın Pakker KAHVECİOĞLU
(Üye)

ŞEKİL ONAY SAYFASI

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Aşağıda bilgileri bulunan lisansüstü öğrencinin tezi şekil yönünden tarafımda incelenmiş ve Enstitüye teslim edilmesi uygun bulunmuştur.

Anabilim Dalı Başkanı
Prof.Dr. Ferhan Yürekli
İmza

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ

ADI SOYADI	NUR BANU YILDIZ
ÖĞRENCİ NUMARASI	141401104
ANABİLİM DALI	MİMARLIK
PROGRAMI	YÜKSEK LİSANS
DANIŞMANI	YRD. DOC. DR. PINAR ENGİNCAN
TEZ BAŞLIĞI	REZİDANSLARDA AİDİYET OLUŞUMU: İSTANBUL/ŞİŞLİ "ANTHILL RESIDENCE" ÖRNEĞİ
SAVUNMA TARİHİ	27/12/2016
e-posta	mimnurbanu@gmail.com

26/01/2017

İçKapak	☐ Var ☐ Yok
TezOnaySayfası	☐ Var ☐ Yok
Yemin	☐ Var ☐ Yok
Özet (TürkçeBaşlık-TürkçeÖzet/İngilizceBaşlık-İngilizceÖzet)	☐ Var ☐ Yok
İntihalRaporu	☐ Var ☐ Yok
Önsöz	☐ Var ☐ Yok
İçindekiler	☐ Var ☐ Yok
KısaltmalarListesi	☐ Var ☐ Yok
TablolarListesi (varsa)	☐ Tabloyok ☐ Uygundur ☐ UygunDeğildir
ŞekillerListesi (varsa)	☐ Şekilyok ☐ Uygundur ☐ UygunDeğildir
EklerListesi (varsa)	☐ Ekyok ☐ Uygundur ☐ UygunDeğildir
SayfaGenişliği	☐ Uygundur ☐ UygunDeğildir
Yazı Tipi	☐ Uygundur ☐ UygunDeğildir
ReferansKullanımı	☐ Uygundur ☐ UygunDeğildir
Kaynakça	☐ Uygundur ☐ UygunDeğildir
Özgeçmiş	☐ Var ☐ Yok

YEMİN METNİ

26/01/2017

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum "REZİDANSLARDA AİDİYET OLUŞUMU: İSTANBUL/ŞİŞLİ "ANTHILL RESIDENCE" ÖRNEĞİ" adlı çalışmanın, proje safhasından sonuçlanmasına kadar olan bütün süreçlerinde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın tarafımda yazıldığını ve yararlandığım bütün eserlerin "Kaynakça"da gösterilenlerden oluştuğunu, "Kaynakça"da yer alan bu eserlerden metin içinde atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve onurumla doğrularım.

141401104
NUR BANU YILDIZ
İmza

ÖZET

Değişen, dönüşen kent ve konut, İstanbul bağlamında ele alınmış, tüm bu dönüşümler sonucundaki kimlik değişiklikleri, kenti küreselleşmenin etkisiyle başka bir yere taşırken, konutu da oluşan yeni alternatif kullanıcılarıyla dönüştürmüştür. Dolayısıyla İstanbul'da bu kişilere hitap edecek konut örüntülerinde ciddi bir çeşitlenme ve farklılaşma ortaya çıkmıştır. Bu çeşitlenmeler günümüzdeki yeni konut örüntülerine farklı bir boyut kazandırmıştır. Bu yüzden çalışmanın amacı, bu perspektifle konuya bakışı kolaylaştırmayı hedeflerken, bir yandan da hemen her tür kullanıcı ihtiyacının, konutun sunduğu hizmetler ile karşılandığı konut sunum biçimi olan rezidanslarda aidiyet oluşumunun araştırılması ve ortaya konmasını asıl hedef olarak ortaya koymaktadır. Dolayısıyla ilk olarak, metropol kente, kent içi küreselleşmeye, kent ve konuttaki değişim- dönüşüme, konut-ev kavramlarına ve konutun birey ve çevresiyle olan ilişkisine bakmanın yanında, kent içerisinde ki konut stokuna bakılmış, Türkiye'deki konut gelişimi kronolojik bir sıra ile ele alınıp, bunlar içerisinde rezidansların yeri tespit edilmiştir. Rezidansların kullanımına yönelik özellikleri, tasarım ve mimariye yönelik özellikleri ve kullanıcı kitlesi tanımlanmıştır. Tüm bu tespitlerin yanında, konuttaki aidiyet oluşumuna mekânsal ve kavramsal çerçevede açıklık getirilmiş ve aidiyet (place attachment) kavramına, insan, çevre, yaşam alanı, alan (territory), egemenlik alanı (territorial behaviour), mahremiyet (intimate), kişisel mekân (personal space) gibi kavramlarla açıklık getirilmiştir. Alan araştırması kapsamında rezidanslar için en yaygın ve geçerli tanım ortaya konarak, İstanbul içerisindeki rezidanslar arasında bir tanıma uygunluk yöntemiyle, en çok hizmet veren rezidans seçilmiş, bu rezidansta yapılan görüşme ve anketlerde tabakalı örnekleme yöntemiyle varılan sonuçlar, yaşam alanı içerisinde irdelenen kavramlar çerçevesinde eşleştirilerek rezidanslardaki aidiyet oluşumuyla ilgili bir araştırma ortaya konmuştur.

Anahtar Anahtar Kelimeler: Konut, İstanbul, Rezidans, Aidiyet

ABSTRACT

The changing, transforming city and housing have been dealt with in the context of Istanbul, and the identity changes as a result of all these transformations also transformed housing with new alternate users, while carrying the city to another place with the influence of globalization. Therefore, there is a serious diversification and differentiation in the housing pattern that will appeal to these people in Istanbul. Therefore, while the aim of the study is to make it easier to look at the subject in this perspective, the main objective is to investigate the formation of place attachment in residential houses, which is a housing presentation format that almost all kinds of user needs are met with the services offered by the housing. Therefore, first of all, in addition to looking at the metropolitan city, the urban globalization, the transformation of the city and the housing, the concept of housing-house, and the relationship of the housing with the individual and its surroundings; the housing stock in the city was also looked at, the housing development in Turkey was considered in a chronological order, and the place of the residence among these was determined. The characteristics of the residence for its usage, design and architecture and its user population are defined. In addition to all these determinations, the formation of place attachment in housing has been clarified in the spatial and conceptual framework and the place attachment concept has been clarified with concepts such as human, environment, living space, territory, territorial behaviour, intimate and personal space. Within the scope of the field survey, the most common and valid definition for the residences was set out, the most serving resident was chosen among residential houses in Istanbul by a method of suitability to a definition, and a research has been conducted on the formation of place attachment in residences by pairing the results obtained by layered sampling method in the interviews and surveys conducted in this residence with the concepts analyzed in the living area.

Key Words: Housing, Istanbul, Residence, Place Attachment.

Urkund Analysis Result

Analysed Document: Nur Banu YILDIZZ.docx (D25282601)
Submitted: 2017-01-26 11:14:00
Submitted By: seydaerdogmus@maltepe.edu.tr
Significance: 1 %

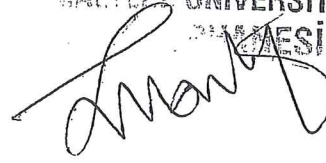
Sources included in the report:

Esra Özsüt Akan Doktora Tezi 5aralık 2016.pdf (D24124284)
tez.docx (D23971231)
tez.docx (D23970566)
tez.docx (D23982002)

Instances where selected sources appear:

7

T.C.
MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
MALTEPE ÜNİVERSİTESİ

Uygundur.

YRD.DOC. DR. PINAR ENGİNOĞLU

ÖNSÖZ

Küreselleşmenin etkisiyle değişen yaşam şekilleri, kullanıcılar ve konut örüntülerine adaptasyonun zorlaştığı günümüz kentlerinde, metropol bir kent olarak var olan İstanbul'da, rezidanslardaki aidiyet oluşumunu ele aldığım bu tezin gelişimine ve tamamlanmasına, değerli görüş ve önerileriyle yardımcı olan tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Pınar ENGİNCAN'a mimarlık lisans ve yüksek lisans eğitimim boyunca, katkılarını ve yardımlarını benden esirgemeyen, beni bu yola gizlice sevk eden tüm değerli hocalarıma, her zaman gücünü ve desteğini arkamda hissettiğim babam Mak. Müh. Kadir YILDIZ'a, en zor zamanlarda dahi inanmamı sağlayan, başarmanın tatlı hissini, sorgulamayı, hep araştırmayı, her zaman daha çok öğrenmenin güzelliğini, yaşantısıyla ve vizyonu ile bana gösteren, tüm hayatım boyunca olduğu gibi yanımda durup, yönümü bulmamı sağlayan gizli kahramanım, annem Uzm. Dr. Gülelgül YILDIZ'a, hep orada oldukları için, Enbiya YILDIZ'a ve Kadir YILDIZ'a en içten şekilde teşekkür ederim.

Nurbanu YILDIZ

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖNSÖZ	vi
ŞEKİL LİSTESİ	ix
ÇİZELGE LİSTESİ	xi
1. GİRİŞ	1
2. TÜRKİYE’DE KONUT GELİŞİMİ (1923 SONRASI) VE REZİDANSLARIN ORTAYA ÇIKIŞI	7
3. REZİDANS VE ÖZELLİKLERİ	15
3.1. Rezidansın Tanımı ve Sunduğu Hizmetler	15
3.2. Rezidansın Mimari Tasarım Kriterleri	19
4. KONUTTA AİDİYET (PLACE ATTACHMENT) OLUŞUMU	25
4.1. Aidiyet (Place Attachment) Kavramı	26
4.1.1. Alan (Territory) ve Egemenlik Alanı/Sınırı (Territorial Behavior) Kavramlarının Aidiyet Oluşumuna Etkisi.....	31
4.1.2. Mahremiyet (Intimate) Kavramının Aidiyet Oluşumuna Etkisi	35
4.1.3. Kişisel Mekân (Personal Space) Kavramının Aidiyet Oluşumuna Etkisi	38
4.2. Konutta Aidiyet Oluşumuna Mekânın Etkisi	39
5. REZİDANSLARDA AİDİYET OLUŞUMU/İSTANBUL-ŞİŞLİ BÖLGESİ: ANTHILL RESİDENCE ALAN ARAŞTIRMASI	44
5.1. Alan Araştırması Kapsamında Görüşme Tekniği	57
5.2. Anthill Residence’ta Aidiyet Oluşumu	58
6. DEĞERLENDİRME VE ARAŞTIRMANIN SONUÇLARI	99
KAYNAKLAR	102

EKLER.....	110
EK 1: Rezidansların İstanbul İline Dağılımları	110
EK 2: Anthill Residence Kullanıcı Görüşme Soruları.....	111
EK 3: Görüşme Sorularına İlişkin Yüzelik Dilimler	116
ÖZGEÇMİŞ.....	117

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1.1 Düşünsel Çerçeve.....	3
Şekil 3.1 Rezidans Konutların Kent Silüetine Etkisi	20
Şekil 3.2 Rezidanslara Ait Kat Planı Çözüm Örnekleri.....	21
Şekil 3.3 Rezidans Örnekleri.....	22
Şekil 4.1 Alan ile Egemenlik Alanı Arasındaki Fark.....	32
Şekil 5.1 İstanbul'daki Rezidans Projeleri ve Kent içi Dağılımı	47
Şekil 5.2 Tanıma Uygun Olan Rezidans Projelerinin İstanbul İline Dağılımı.....	48
Şekil 5.3 Anthill Residence – Konumu ve Çevresi.....	52
Şekil 5.4 Anthill Residence ve Çevresi.....	53
Şekil 5.5 Anthill Residence – Vaziyet Planı	54
Şekil 5.6 Anthill Residence – Sosyal Alanlar	55
Şekil 5.7 Anthill Residence – Konut Tipleri ve İç Mekan Görselleri.....	56
Şekil 5.8 Anthill Residence Kullanıcılarının Eğitim Durumu	59
Şekil 5.9 Anthill Residence'ta Kullanıcılarının Yaşam biçimleri.....	59
Şekil 5.10 Anthill Residence'ta Konut Sahibi/Kiracı Olma Durumu	60
Şekil 5.11 Anthill Residence'ta Konut Tipine Göre Kullanıcı Dağılımı	60
Şekil 5.12 Anthill Residence Kullanıcılarının Anthill Residence Öncesi Yaşadıkları Yerlerin Dağılımı	61
Şekil 5.13 Anthill Residence Kullanıcılarının Yaşadıkları Yere İlişkin Tercihleri ...	62
Şekil 5.14 Anthill Residence Kullanıcılarının Kendilerini Kentli Olarak Tanımlama Yüzdeleri.....	63
Şekil 5.15 Anthill Residence'ta Konut Tercih Sebepleri	66
Şekil 5.16 Anthill Residence Konut Tercihi – Güvenlik İlişkisi	69
Şekil 5.17 Anthill Residence'ta Konut Tercihi – Konut İç Özellikler İlişkisi.....	72

Şekil 5.18 Anthill Residence Kullanıcılarının Yaşadıkları Yere İlişkin Duyguları...	74
Şekil 5.19 Anthill Residence Kullanıcılarının Konutun Çevresi ile İlişkisi Hakkında Düşünceleri	77
Şekil 5.20 Ortak Alanlarda Sosyalleşme Yeterliliği	81
Şekil 5.21 Komşuluk İlişkileri	85
Şekil 5.22 Aile İlişkileri	87
Şekil 5.23 Konut ile İlgili Ölçek Değerlendirmesi.....	89
Şekil 5.24 Konutta Yapılan Değişiklikler	90
Şekil 5.25 Konutta Egemenlik Alanı	91
Şekil 5.26 Konutta Mahremiyet Algısı	93
Şekil 5.27 Konuta Duyulan Aidiyet Hissi.....	94

ÇİZELGE LİSTESİ

Çizelge 3.1 Rezidansların sundukları hizmetler şeması (Hazırlayan: Nur Banu Yıldız, 2016)	18
Çizelge 5.1 Rezidans Projelerinin İstanbul İlindeki Dağılımı ve Tanıma Uygunluk Şeması (Hazırlayan: Nurbanu Yıldız, 2016).....	46
Çizelge 5.2 Hizmetler Şeması (Hazırlayan: Nur Banu Yıldız, 2016).....	50
Çizelge 5.3 Görüşme soruları ve cevapları tablosu (Hazırlayan: Nur Banu Yıldız, 2016)	97
Çizelge 5.4 Görüşme soruları ve cevapları tablosu – Devam (Hazırlayan: Nur Banu Yıldız, 2016)	98

1. GİRİŞ

Kentler, 18. ve 19. yüzyıllarda hem sosyo-ekonomik hem de mekânsal anlamda büyük değişimler geçirmişlerdir (Giddens, 1993). Özellikle Sanayi Devrimi ile başlayan bu süreçte endüstriyel şehirler birbirlerinden farklılıklar gösteren konut alanlarının ortaya çıkmasını sağlayarak büyümüşlerdir (Thorns, 2004). Söz konusu mekânsal büyüme sanayileşmenin ilerlemesi, sermayenin birikimi, teknolojik gelişim ve değişimler ile mümkün olmuştur. 20. yüzyılda ise, özellikle 1980’li yıllardan itibaren dünyaya hâkim olan neo-liberal politikalar, bilgiyi ve finansal gücü elinde bulunduran şehirlerin küresel ilişkiler sisteminde başat rol almalarını, bölgesel ve yerel merkezler aracılığı ile güçlenmelerini sağlamıştır. Dünyanın hemen her yerinden kentlerin gittikçe artan şekilde küresel sistemin içine çekildiği bilinmektedir (Thorns, 2004).

Benzer bir durum, Türkiye’de de 1980’li yıllardan başlayarak neo-liberal politikaların önem kazanması ve küresel zincire eklemlenme kaygıları ile kentlerde ciddi dönüşümlerin yaşanmasıyla görülmüştür (Türkün, 2012). Küreselleşme ile birlikte değişen kent mekânları beraberinde yeni yaşam şekilleri ve yeni konut örüntülerini ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda, konutun küreselleşmenin etkisiyle yeniden yapılanma süreci büyük çoğunlukta teknolojik gelişmelerle şekillenmiş; ve böylece yeniden yapılandırılan konut örüntüleri yeni yaşam biçimlerine, yeni tüketim alışkanlıklarına ve çoğalan ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte oluşmuştur.

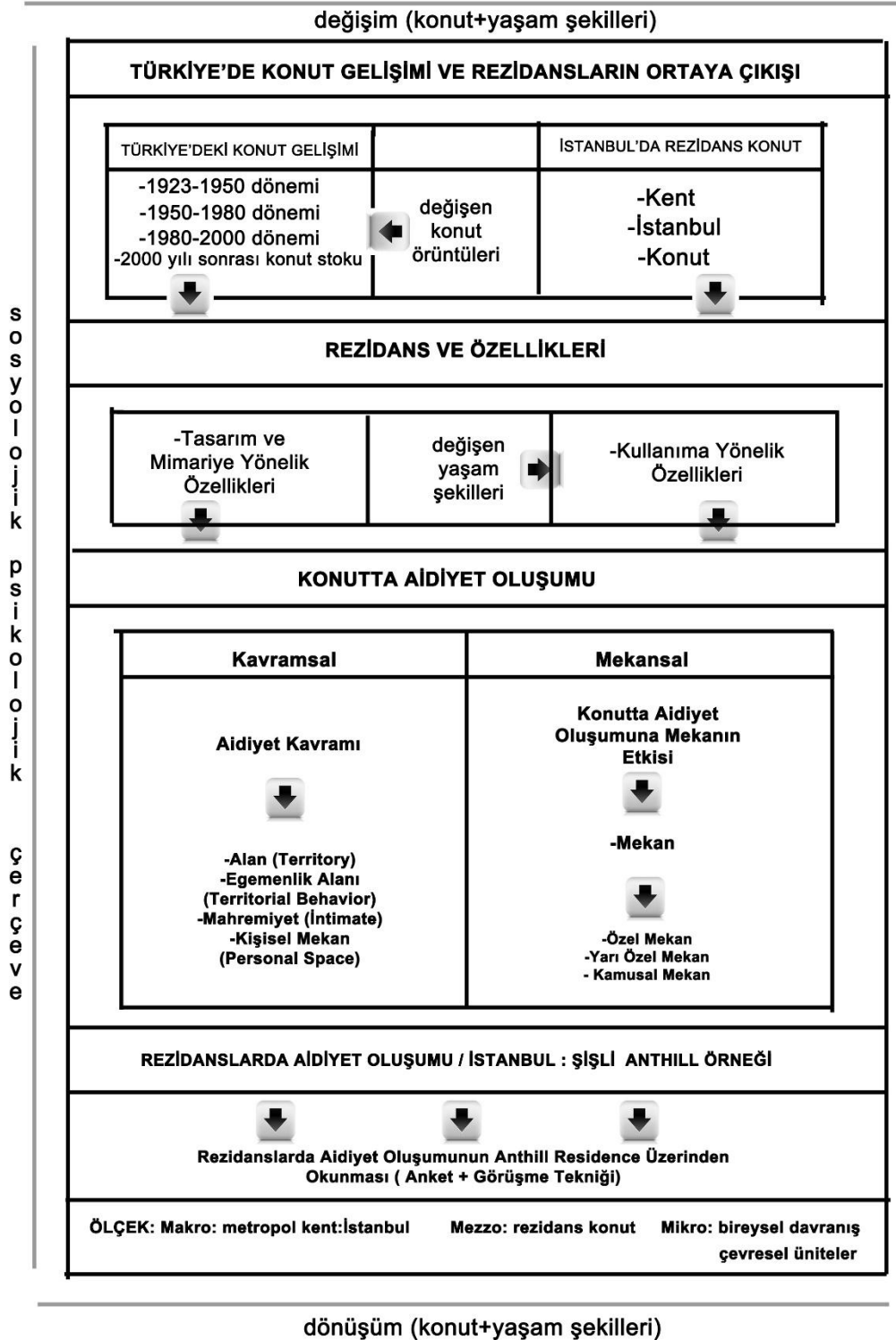
Söz konusu yeni konut yapılanmalarının en önemli örüntülerinden biri ‘rezidans’lardır. Rezidansların ilk örnekleri özellikle kısa dönemli kiralama ihtiyacından ortaya çıkmış ve bu nedenle de geçici olarak kullanılmaları amaçlanmıştır. Ancak rezidans tipi konut örnekleri artmaya başladıkça kısa süreli kullanım amacı yerini yerleşik bir yaşam alanı amacına bırakmıştır. Günümüzde ise metropol yaşamının yoğunluğu içerisinde, belli bir sosyal tabakanın varlığını ifade ettiği simgesel mekânlar halini almışlardır.

Türkiye’de, özellikle İstanbul’da, onlarca örneği bulunan rezidanslar, kullanıcılarına sunduğu hizmet çeşitleriyle lüks bir yaşam vadeden kapalı yerleşimler olarak inşa

edilmektedirler. Oysa ‘rezidans’ sözlük anlamıyla aslında ‘ikamet edilen konut’ anlamına gelmektedir (Cambridge İngilizce-Türkçe Online Sözlük). İngilizce ‘residence’ kelimesinin Türkçe karşılığı olarak kullanılan rezidans kelimesi, Türkiye’de orijinal anlamının aksine lüks yaşamı simgeleyen bir konut tipine karşılık gelmektedir.

Herhangi bir konut biriminin kullanıcısıyla karşılaşması ve kullanılmaya başlanmasıyla birlikte kullanıcının konutu ile kurduğu ilişki gündeme gelmekte ve ‘konut (house)’un ‘ev (home)’e dönüşmesi söz konusu olmaktadır. Bu süreç şüphesiz ki, konutta aidiyet duygusunun gelişimi (place attachment) ile doğru orantılıdır. Bu anlamda konutla, hatta yaşamla kurulan bağın emek vermekle ilişkili olduğu fikrinden yola çıkılarak, rezidans kullanıcılarının, konutlarıyla ve yaşamlarıyla ilgili her türlü ihtiyaçlarının başkaları tarafından karşılanmasının, aidiyet oluşumuna nasıl bir etkisi olduğunu sorgulamak gerekmektedir. Bu gereklilik tezin amacını oluşturmuş ve hemen her türlü kullanıcı ihtiyacının, konutun bizzat sunduğu hizmetler ile karşılandığı konut sunum biçimi olan rezidanslarda aidiyet oluşumunun araştırılması, ortaya konması ve örneklenmesi tez kapsamında hedeflenmiştir.

Bu amaca yönelik olarak, rezidans kullanıcılarının ihtiyaç ve beklentilerinin neler olduğu, konutlarının bu ihtiyaçlara cevap verip vermediği, konutlarında aidiyet oluşumunun gerçekleşip gerçekleşmediğini değerlendirmek için metodolojik bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışma iki temel alandan oluşmaktadır. Bunlardan ilki çalışmanın düşünsel alt yapısının oluşturularak alan çalışmasının mümkün kılınması, diğeri ise alan çalışmasının kapsamının netleştirilerek, gerçekleştirilmesi ve verilerin bir araya getirilerek değerlendirilmesidir. Bu çalışmaya ilişkin oluşturulmuş olan söz konusu düşünsel altyapıya ilişkin çerçeveyi Şekil 1.1’de incelemek mümkündür. Söz konusu düşünsel çerçevenin aynı zamanda tezin içeriğinin oluşmasında da etkili olduğu ve tezi şekillendirdiğini söylemek mümkündür.

S O S Y O L O J İ K P S İ K O L O J İ K Ç E R Ç E V E

f i z i k s e l ç e r ç e v e

Şekil 1.1 Düşünsel Çerçeve¹

¹ Hazırlayan: Nur Banu Yıldız, 2016.

Rezidanslarda aidiyet gelişimini inceleyebilmek adına öncelikli olarak tez kapsamında gerçekleştirilen geniş literatür çalışmalarına, çalışma akslarına ve bu çalışmaların düşünsel alt yapının oluşumuna katkısına göz atmak gerekmektedir.

Türkiye’de özellikle son on yılda ortaya çıkmış ve bugün yoğun hizmet sunan bir konut türü olan rezidanslarda, kullanıcıların konutları ile nasıl bir bağ kurduğunun sorgulanması öncesinde, kent ve konut kavramları, Türkiye’de konut gelişimi ve bu gelişim içerisinde rezidansların ortaya çıkışı ve gelişimi incelenmiştir. Söz konusu inceleme tezin 2. bölümünde Türkiye konut tarihi bağlamında ele alınmış, konut gelişimi 1923-1950, 1950-1980, 1980-2000 ve 2000 sonrası dönemler olmak üzere kronolojik bir sıralama ile açıklanmış ve bu sıralama içinde 2000 yılı sonrası rezidansların ortaya çıkışı, gelişimi, konut biçimlenmesi içerisindeki yeri ve önemine değinilmiştir.

Literatür çalışması yapılan ve düşünsel çerçevede yer alan bir diğer önemli araştırma alanı da, rezidansların mimari tasarım kriterleri ve rezidansları diğer konut yapılarından ayırması anlamında oldukça önemli olan kullanımına yönelik özellikleri olmuştur. Zira rezidansların bugün geldiği noktada nasıl bir yapı sergilediği, ne gibi mimari özelliklere sahip olduğu, ne tür hizmetleri kapsadığı konutta aidiyetin gelişimine katkı sağlaması sebebiyle araştırılmıştır. Rezidansların tüm bu özellikleri detaylı bir biçimde 3. bölümde açıklanmıştır.

Rezidanslarda aidiyet oluşumunun irdelenebilmesi için, aidiyet kavramı ile konutta aidiyet oluşumuna mekânın etkisi detaylı olarak araştırılmış, tartışılmış ve alan çalışması için kavramsal bir altyapı oluşturulmaya çalışılmıştır. Aidiyet kavramı, Alan (Territory) ve Egemenlik Alanı / Sınırı (Territorial Behavior) (Brower, 1980), Mahremiyet (Intimate) ve Kişisel Mekân (Personal Space) kavramlarının aidiyet oluşumuna etkisi alt başlıkları ile tartışılmaktadır. Konutta aidiyet oluşumuna mekânın etkisi özel, yarı-özel ve kamusal mekân kavramları bağlamında irdelenmiştir. Konutta aidiyet oluşumunun etrafıca ele alındığı 4. bölüm, alan çalışmasının da hangi temelde gerçekleştirileceğine yönelik alt başlıkları oluşturmuştur.

Oluşturulan düşünsel çerçeveye bağlı kalmak suretiyle alan araştırması yapılmıştır. Alanın seçilmesi söz konusu olduğunda rezidansların özellikle yoğun olarak üretilmesi sebebiyle İstanbul'da inşa edilmiş rezidans örneklerine odaklanılmıştır.

Çalışma sırasında dünya literatüründe 'rezidans'ın Türkiye'deki anlamı taşımadığı, aksine sadece barınma eylemini karşılayan mekân olarak tanımlandığı tespit edilmiştir. Bu nedenle, Türkiye'de üretilmiş olan literatür incelenerek, rezidansın tanımı literatürde yer alan tüm tanımları kapsayacak şekilde tez kapsamında yeniden oluşturulmuştur.

İstanbul'daki bütün rezidans projeleri (100 adet) tespit edilerek, bu konutların ortaya konan rezidans tanımına uygun olup olmadıklarına yönelik bir değerlendirme yapılmıştır. Söz konusu değerlendirmeye yönelik tanıma uygunluk şeması hazırlanmış, tanıma uymayan rezidanslar elenerek tanıma uygun olan rezidansların (40 adet), hangileri olduğu tespit edilmiştir. Bunların, Avrupa yakasında iş merkezlerine yakınlıkları sebebiyle, Şişli bölgesinde, ikinci olarak ise; Anadolu yakasında ikincil bir merkez haline gelmiş olan Ataşehir'de yer aldıkları anlaşılmıştır. Her iki bölgedeki rezidansların içinden seçim yapabilmek ve alan araştırmasının kapsamına karar verebilmek adına rezidansların verdikleri hizmetlere göre şema oluşturulmuş ve bu hizmetler şemasına göre en iyi hizmet veren rezidansın Şişli bölgesinde yer alan Anthill Residence olduğu saptanmıştır. Bu doğrultuda, alan araştırması Anthill Residence örneği üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu yöntem, alan araştırmasının ve dolayısıyla çalışmanın hem kapsamını hem de örneklemini belirlemiş ve Anthill Residence'taki aidiyet oluşumu araştırılmıştır. Fiziksel anlamda mimari tasarımına ve işlevselliğine; sosyolojik ve psikolojik açıdan ise kişilerin bu mekânlarda aidiyet duygularının ne şekilde geliştiği irdelenmiştir. Bu verilere ulaşmak için yapılan alan araştırmasında konut kullanıcılarıyla çeşitli görüşmeler gerçekleştirilmiş; bu görüşmeler yönetimin resmi olarak izin vermemesi sebebiyle, rezidansın halka açık olan ortak alanında (kafe) birebir yapılmıştır.

Görüşme yapılacak olan kişilerin sayısal niteliği, bilimsel araştırma yöntemlerinden, 'tabakalı örnekleme' yöntemine göre belirlenmiştir. Bu yöntem bağlamında, görüşme

yapılacak olan kişilerin farklı sosyo-kültürel gruplardan olmasına özellikle dikkat edilmiş ve böylece farklı gruplara ilişkin çeşitliliklerin inceleme kapsamındaki değişkenlikleri/aynılıkları da ortaya konmuştur (Karasar, 1991). Bu doğrultuda, kullanılan bilimsel yöntemle göre örneklem olarak ifade edebilmek adına kullanıcıların en az % 10'u ile görüşme gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu sayısal oran da Anthill Residence'da 20 konut birimi kullanıcılarına karşılık gelmektedir.

Örneklemin seçilmesi ve seçim sonrası alan araştırmasının yapılması ile ilgili tüm bilgiler ile araştırma sırasında edinilen verilere 5. bölümde detaylı bir biçimde bir önceki bölümde oluşturulmuş olan değerlendirme çerçevesine bağlı kalınarak verilmiştir. Bu bölümde alan çalışmasında Anthill Residence projesinin metodolojik olarak seçilmesine yönelik yapılan çalışmalar aktarılmış, alan araştırması kapsamında anket ve görüşme tekniği detaylandırılmıştır. Anthill Residence'ta aidiyet oluşumuna yönelik kavramlar üzerinde durulmuş ve elde edilen veriler ışığında tartışılmıştır. Araştırmanın sonuçlarının değerlendirmesinin yapıldığı 6. bölümde araştırmanın verileri kısaca özetlenmiş, elde edilen veriler üzerinden rezidanslarda aidiyet oluşumuna yönelik çıkarımlar yapılmıştır. Bu çıkarımlar doğrultusunda öneriler geliştirilmeye çalışılmış ve bu alanda yeni çalışmalara yönelik olasılıklar üzerinde durulmuştur.

2. TÜRKİYE'DE KONUT GELİŞİMİ (1923 SONRASI) VE REZİDANSLARIN ORTAYA ÇIKIŞI

Türkiye'de genel olarak literatürde konutun gelişimi, tarihsel süreçte 1923-1950 dönemi, 1950-1980 dönemi, 1980-2000 dönemi ve 2000 yılı sonrası dönem olarak sınıflandırılarak ele alınmaktadır. Bu dönemsel ayrımlar ise büyük ölçüde dönemlerin politik ve sosyo-kültürel farklılıklarına bağlı olarak birer eşik noktası tanımlayan yıllar bağlamında belirlenmiştir. Bu doğrultuda, Cumhuriyet'in ilanı ile başlayan erken dönem 1950'lerde çok partili döneme geçiş ile sonlanmakta, 1980 ise tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de küresel ve liberal politikaların ortaya çıkışı bağlamında önemli bir dönüm noktasını oluşturmaktadır. 2000'li yıllar ise küreselleşmenin tüm dünyaya hâkim olduğu ve 'dünyanın küresel bir köye dönüştüğü' (McLuhan, 1964) yıllara karşılık gelmektedir. Tüm bu dönüşümler ise, kent yaşamlarını olduğu kadar konut biçimleri, konuttaki yaşam biçimleri ve aynı zamanda konut üretim biçimlerindeki farklılaşmaları da beraberinde getirmiştir. Bu süreçte ise üretim biçimleri ve ekonomik gelişme ile doğru orantılı olarak rezidansın, Türkiye'de 2000'li yıllarda ortaya çıktığı görülmektedir. Bu durumda, Türkiye'de inşaat sektöründe yaşanan önlenemez gelişme/yükseliş ile toplumsal ve sosyal ayrışmaların konut mekânına olan yansıması etkili olmuştur.

Erken Cumhuriyet Dönemi olarak da adlandırılan 1923-1950 yılları arasında en belirleyici etmenlerden biri dönemin sosyo-ekonomik koşulları olmuştur. Kurtuluş Savaşı sonrasında ülkenin maddi kaynakları yetersiz, inşaat sanayisi gelişmemiş ve ülkede seri üretimi sağlayacak ileri bir teknoloji bulunmamakla birlikte, mimari üretimi yönlendirecek politikalar da henüz geliştirilmemiş durumdadır. Tüm bunların yanı sıra belirgin toplumsal sınıflar köylü, işçi ve orta sınıflardır. Mali olanakların ve yetişmiş profesyonellerin kısıtlılığına rağmen bu dönemde üzerinde durulan konular ulaşım, savaşta hasar alan/yıkılan yerlerin imarı, Ankara'nın başkent olarak inşası gibi sorunlar olmuştur. Ayrıca endüstrinin kurulabilmesi için çeşitli düzenlemeler yapılmış ve hem ekonomi hem de sanayi alanlarında birtakım yeni kuruluşlar oluşturulmuştur (Aslanoğlu, 2010).

Kent planlamalarına yönelik yürütülen çalışmaların özellikle 1930'lara kadar Ankara odaklı olarak yoğunluk gösterdiği bilinmektedir (Şenyapılı, 2004). Zira kentlerde Ankara haricinde herhangi bir nüfus artışı bulunmamaktadır (Çoban, 2012). Tam da bu sebeple dönem içerisinde ülke genelinde yoğun bir konut üretiminden söz etmek mümkün olmamaktadır. Erken Cumhuriyet Dönemi konut mimarisi, başta Ankara olmak üzere, genellikle devlet desteğiyle yapılmış olan ve düşük yoğunluklu olarak inşa edilen bahçeli evler ile çoğunlukla 'kira evleri' olarak tanımlanan apartmanlardan oluşmaktadır (Görgülü & Kaymaz Koca, 2007).

Bu dönemde Ankara dışında ciddi anlamda bir konut talebinin varlığından söz edilemiyor olsa da, Cumhuriyet'in ilk yıllardan itibaren gerçekleşen iki istisnai konut talebinden bahsetmek gerekmektedir. Bunlardan ilki; 1923 yılında imzalanmış olan Türk-Rum Nüfusun Mübadelesi Sözleşmesi'nin sonucu olarak Yunanistan'dan Türkiye'ye gelen göçmenlerin konut sorunudur. Göçmenlerin bir kısmının konut sorunu Yunanistan'a gidenlerin evlerine yerleştirilmeleriyle çözülürken, bir kısmı için Aydın, Manisa gibi şehirlerde Kızılay tarafından yeni konutlar yapılmıştır. Diğer konut talebi ise Ankara'nın başkent olması sebebiyle artan devlet memurlarına yöneliktir. Bu konu ile ilgili olarak çeşitli düzenlemeler yapılmış, devlet desteği ile özellikle bürokrat kesim için Ankara'da bahçeli evler niteliğinde konut üretimi gerçekleştirilmiştir (Çoban, 2012).

Özellikle 1930'lu yıllardan sonra devletin sanayileşmeye ilişkin yürütmüş olduğu yoğun çalışmalarda sanayi komplekslerinin inşa edilmesi ve bu kapsamda işçi lojmanlarının üretilmesi söz konusu olmuştur (Bozdoğan , 2002).

Bu dönemin dikkat çeken bir diğer konut üretimi apartmanlardır. Apartmanlar (kira evleri) varlıklı kesim tarafından prestij amaçlı olarak inşa ettirilen ve ailenin ihtiyaç fazlası kısımlarını kiraya verdiği konutlardır (Görgülü & Kaymaz Koca, 2007).

İkinci Dünya Savaşı sonrasına denk gelen 1950-1980 dönemi ise, 1950 öncesindeki memurların Ankara'daki barınma sorunlarının yerini, tüm kentlerde özellikle işçilerin barınma sorunlarının yoğun olarak aldığı yıllardır. 1945 yılı sonrası sanayileşmenin artmasıyla birlikte kentlere göç başlamış, kentleşme hızının artması ve arsa fiyatlarının yükselmeye başlamasıyla da, Erken Cumhuriyet Dönemi'nin

Üretim biçimleri toplumun gereksinimlerini karşılamakta yetersiz kalmış ve yeni konut üretim biçimleri gelişmeye başlamıştır (Tekeli, 2009).

Bunlardan döneme damgasını vuran öncelikli olarak gecekondü üretimi olmuştur. Öyle ki; Şengül (2009), bu dönemi ‘emek gücünün kentleşmesi’ olarak tanımlamıştır. Kentlerin özellikle kırsal alanlardan aldıkları glerle büyümeleri ve g edenlerin ağırlıklı olarak sanayileşen bölgeleri seçerek bu bölgelerin etrafında gecekondü alanları oluşturmaları bu dönemin kentleşme modelinin sanayileşme temelli olduğunu ortaya koymaktadır (Arslan, 2014). Gecekondü, hızlı kentleşmenin yaşandığı bu süreçte konut sorununun çözümlenme yollarından biri olmakla beraber, beraberinde başka kentleşme sorunlarını da getirmiştir. Söz konusu durum, günümüzde halen yaşanan en büyük kentsel sorunların başında gelmektedir. Diğer taraftan gecekondnn retilabiliyor olmasının sebepleri, hiç kuşkusuz kentlerin hızla büyümeye başlaması sırasında yetersiz kalan altyapılar ve altyapılara ilişkin yatırımlar, imarlı arsa üretiminin kentleşme hızından düşük kalması, belediyelerin gerek sınırlarının ve gerekse de yetkilerinin yetersiz kalışları olarak sıralanabilmektedir (Tekeli, 2012).

Bu dönemde yaşanan kentleşme ve konut sorunlarını çözebilmek adına bir dizi düzenleme yapılmıştır. Bunlardan bazıları; 1946 tarihli Türkiye Emlak Kredi Bankası Kanunu, 1958’de İmar ve İşkn Bakanlığı’nın kurulması, 1963’te Türkiye’nin planlı döneme girmesi ve konut kooperatiflerinin doğması, 1964 yılında Halk Konutları Standartları’nın yayınlanması ve 1955’te ıkarılan Kat Mülkiyeti Kanunu’dur.

1960’lar ise Türkiye ilk kez geleceğe yönelik hazırlanan planların üretildiği dönemdir. Bu doğrultuda hazırlanan ilk Beş Yıllık Kalkınma Planı 1963-1967 yılları arasını kapsamıştır. Bu planda konut sorununun ilk kez bütüncül olarak ele alındığı ve kalkınma ile ilişkisinin kurulduğu görülmektedir. Kurulan ilişki bağlamında dar gelirlinin konut sorununu çözmek adına sosyal konut üretimi tartışılmış ancak uygulamada karşılık bulamamıştır. Aksine bu dönemde konut yatırımlarının sanayileşmeye verilen önemle kıyaslandığında azaldığı ve yap-satçı konut üretiminin desteklendiği anlaşılmaktadır. Özellikle 1955 yılında ıkarılan Kat Mülkiyeti kanunu

bu desteğin güçlenmesine ve piyasada yap-satçı üretimin etkin bir rol almasına olanak sağlamıştır (Arslan, 2014).

Ayrıca bu dönemde bir yandan 6785 sayılı İmar Kanunu ile 775 sayılı Gecekondu Kanunu çıkartılırken bir yandan da gecekondu afları gündeme gelmiştir. Gecekondu Kanunu ile yasal olmayan yapılaşma ile konut sorununu çözme konusu kayıt altına alınmaya başlanmış, bu alanların üretimi yerine konut kooperatiflerinin kurularak dar gelirli kesim için konut üretimi desteklenmeye başlanmıştır. Bu dönemde konut kooperatiflerinin kurulması, bu kooperatifler için üst birliklerin oluşturulmasına yönelik düzenlemeler yapıldığı bilinmektedir (Arslan, 2014). Tüm bu düzenlemeler ve konut sorununa ilişkin çözüm arayışları gecekondu üretiminde bir düşüş sağlamamış olmakla beraber, takip eden dönemin konut üretim biçimlerinde belirleyici olmuştur.

Sonuç olarak; 1980'lere gelindiğinde gecekondu zaman içinde kentlerin hâkim konut stokunu oluşturmuşlar (Kümbetoğlu, 1996) ve hatta üst gelir grubunun ikâmet ettikleri semtlerdeki yapılaşmalarla yan yana yer almaya başlamışlardır (Keyder, 2000). Gecekonduların yanı sıra çoğunlukla orta sınıfta karşılığını bulmuş olan yap-sat konutlarında da artış olmuştur (Güvenç K. , 1994). Toplu konut ilk örneklerini her ne kadar 1950-1980 arasında vermiş olsa da, bu döneme gecekondulaşma ve yap-satçı üretimle gerçekleşen apartmanlaşma kadar damgasını vuramamıştır.

1980-2000 dönemi Türkiye’de tüm dünyada olduğu gibi küreselleşme ile birlikte neo-liberal politikaların yürütüldüğü ve verimli bir yatırım alanı olan konutun büyük sermaye gruplarınca keşfedildiği bir dönem olmuştur. Öyle ki; Şengül (2009), 1980 sonrası dönemi ‘sermayenin kentleşmesi’ olarak adlandırırken, Bilgin (1998), bu dönemin ayırt edici özelliğinin büyük sermaye gruplarının hem inşaat sektörüne hem de gayrimenkule sistematik bir biçimde yatırım yapmaya başlaması olduğunu ifade etmiştir (Arslan, 2014).

Bu dönem, Türkiye’de ilk örneklerini önceki dönemde vermiş olan toplu konutların çokça üretildiği, bu üretimin yasal ve kurumsal düzenlemelerle mümkün kılınarak hızlanmasının sağlandığı bir dönem olmuştur. 1984 yılında ‘Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi (TKKOİ)’ kurulmuş ve 2985 sayılı ‘Toplu Konut Kanunu’

yürürlüğe girmiştir. Bununla beraberinde ‘Toplu Konut Fonu’ da oluşturulmuştur. Fonun ve kaynaklarının yönetilmesi TKKOİ’ye devredilmiş, 1990 yılında 412 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığı kurulmuş ve TKKOİ’den ayrılmıştır (Engincan, 2016).

Söz konusu yasal düzenlemelerle birlikte kooperatiflerin ve kooperatif birliklerinin sayısında ülke genelinde ciddi bir artış olmuştur. Bu, kooperatif eliyle üretilen konutların toplam konut üretimi içinde ciddi bir yer edinmesini sağlamıştır. 2000’li yıllara kadar kooperatifler aracılığı ile toplu konut üretimi önemini ve konut piyasasındaki ağırlığını sürdürmeye devam etmiştir (Arslan, 2014). Ancak burada belirtilmesi gereken önemli konulardan birinin TOKİ’nin alt gelir grubu için üretmesi planlanan konut stokunun aslında orta gelir ve üst gelir gruplarına hizmet etmiş olmasıdır.

Konut kooperatifçiliğinin bu gelişimi 1980-2000 yılları arasında kalan dönemin ilk on yılında daha etkinken; ikinci on yılda yani 1990’larla birlikte büyük sermayenin konut üretimine yatırım yapmaya başlamasıyla zayıfladığını ifade etmek gerekmektedir.

Bu dönemde İstanbul başta olmak üzere, büyük kentlerin küresel coğrafyaya eklemlenme yarışında kentlerde büyük inşaat şirketlerinin faaliyetleri göze çarpmaktadır. Söz konusu şirketlerin konut piyasasına girmesi konut üretim biçimini ciddi anlamda değiştirmiş, orta ve üst gelir grubu da dâhil olmak üzere, kentli kesimin kentsel coğrafyada yer değiştirmesi ile sonuçlanan bir sürecin de başlangıcı olmuştur. Bu dönemde ‘kapalı yerleşimler’ olarak adlandırılan konut örüntüleri kentlerin çeperlerinde inşa edilmişler ve ‘güven(lik)li’ bir yaşamın temsilcisi olmuşlardır.

Bu yerleşim biçimini Gülümser (2005), “Kontrollü kuralları ve dışarıdakilerle içeridekileri ayıran kontrollü girişleri olan fiziksel özelleşmiş alanlar” şeklinde tanımlamaktadır. Bu konut sistemi, oldukça içe dönük, dış hayattan tamamen izole, steril bir hayatın simgesi haline gelmiştir. Orta ve üst gelir grubu kentli artık şehir merkezindeki gürültüden, trafikten ve kirlilikten kaçarak, şehrin çeperinde yer alan bu yeni yaşam alanlarına göç etmişlerdir. Bu konutların daha çok üst gelir

seviyesindeki kullanıcılara hitap ediyor oluşu da beklentileri arttırmıştır. Bu beklentilerin başında güvenlik gelmekte ve buna sosyal donatı alanları, depreme dayanıklılık, kaliteli işçilik ve malzeme kullanımı gibi birçoğu da eklenmiştir.

1980-2000 yılları arasında kooperatifler aracılığı ile üretilen toplu konutlar ile kentlerin çeperlerinde büyük sermayeli şirketlerce üretilen kapalı yerleşimler dönemin konut biçimleri olarak anılırken, konut piyasasında yap-satçı üretim de parsel bazında konut üretmeye devam etmiştir.

2000 yılı sonrasında gelişen süreçte özellikle İstanbul başta olmak üzere tüm büyük kentlerde inşaat sektörünün üst gelir grubuna yönelik konut üretimleri hız kazanmıştır. Ayrıca TOKİ'nin konut ihtiyacının karşılanmasında aktif rol almasına karar verilmesiyle birlikte, Toplu Konut Yasası'nda ve TOKİ'nin üstlendiği görev ve buna bağlı olarak yetkilerinde de ciddi dönüşümler yaşanmıştır (Engincan, 2016).

Söz konusu dönüşümlerin etkisi ve gecekonduların kentsel alandaki varlığı beraberinde kentsel alanların dönüşümüne yönelik projelerin tartışılmaya başlanması ve uygulamaların hızla gerçekleştirilmesini getirmiştir. Dönemin dikkat çekici uygulamaları bir yandan büyük kentsel alanların dönüşümü iken, bir yandan da üretilen büyük ölçekli kapalı yerleşimlerdir.

Kentsel dönüşüm yolu ile üretilen konut alanları kimi zaman gecekonduların önleme bölgesi, kimi zaman da afet önleme bölgeleri olarak ilan edilen kent-içi alanlarda projelendirilmişler ve uygulanmışlar ya da uygulanmaya devam edilmektedirler. 2000'li yıllarla başlayan bu süreç etkisini en fazla alt gelir grupları üzerinde göstermiş, konut üretimi kısmen orta ama fazlasıyla üst gelir grubuna yönelik olmaya başlayınca dar gelirlilerin konut sorununun çözümünde herhangi bir gelişim sağlanamamıştır.

Yine bu dönemin önemli konut biçimlerinden biri olan 'rezidans'lar, büyük inşaat şirketleri tarafından üretilmeye başlanmış, sakinlerine birinci sınıf bir otelin verebileceği tüm imkânları sunan, kentli elitlere yönelik birer proje (yaşam düzenlemesi) olarak tasarlanmış ve uygulanmışlardır (Turgut ve Akbalık, 2004).

Böylece rezidanslar, şehir merkezinden uzak kapalı yerleşimlere göre şehir merkezinde yer almaları ve fiziksel anlamda yatayda yayılmadan dikey bir aks

üzerinden tüm ihtiyaçlara cevap vermeleri ile kentin konut stokunda önemli bir paya sahip olmaya başlamışlardır.

Özellikle İstanbul'da yoğun olarak üretilen bu yeni konut tipleri, ulaşım, zaman kısıtlılığı, değişen yaşam tarzları ve tüketim alışkanlıkları doğrultusunda elit kesime hitap eden bir görev üstlenmekte ve kentin diğer şehirlerden farklılaşmasını da sağlamaktadır.

Günümüzde pek çok nitelikli konut sitesi gibi sosyal tesisler, spor merkezleri, kapalı-açık otopark, site güvenliği, profesyonel yönetim, çocuk oyun alanları, düzenlenmiş yeşil alanlar gibi özelliklerin hepsini veya bir kısmını sağlamalarının yanında rezidanslarda bunlara ek birtakım işlevler de kullanıcılarına sunulmaktadır. Bu yapı tipine talebin ortaya çıkmasında etkili olan söz konusu ek işlevler projeden projeye değişmekte ve bu farklılaşma kullanıcılara farklı seçim olanakları sunmaktadır.

İstanbul'da şehir merkezinde yer alan, konforu ve teknolojik imkânları açısından zengin ve hizmetler bakımından donanımlı rezidanslar, içe dönük projelerdir. İstanbul'da rezidansların üretimi yüksek yaşam standartlarını kent içerisinde sunmaları ile farklılaşmış, zamanla kent merkezi içerisinde kentin cazibe merkezleri haline gelmeye başlamıştır. Rezidansların, kentlerin yaşamsal merkezlerini de kendilerine çekmelerinin söz konusu olduğunu söylemek pek de yanlış olmamaktadır. Çünkü bunlar, kullanım açısından yalnızca bir konut değil, aynı zamanda ofis, alışveriş merkezi, bankacılık, kuru temizleme, eczane gibi sayısız birçok hizmeti kullanıcılarına ve kente sunan yaşam alanları olmuşlardır.

İstanbul için ilk rezidans örneği 1993 yılında Etiler'de açılan Akmerkez olmuştur. 23. katından sonra konut hizmeti veren bu rezidansla, zamanla Beşiktaş, Ataköy, Mecidiyeköy, Şişli, Ataşehir, Levent, Maslak gibi semtlerde yapılan rezidanslar da eklenmiştir.

2000'li yıllara gelindiğinde "akıllı evler" olarak her şeyi uzaktan kontrole imkân tanıyan rezidanslar, popüleritelerini arttırmışlardır. İçinde birçok farklı tipte konut birimi barındıran rezidanslar (stüdyo tipi, 1+1, 2+1, 3+1, 4+1 gibi) çoğunlukla yalnız yaşayanların, üniversite okuyanların, yoğun iş temposu içerisinde zamanla yarışan kullanıcıların tercih ettiği konutlar olmuşlardır.

Kentin içinde yaşanan arsa sıkıntıları nedeniyle rezidanslar, düşeyde yükselmek durumunda kalmışlardır. Düşeyde yükselme eğilimi, rezidansların, kent içerisinde ölçek olarak oldukça büyük olmaları sonucunu doğurmuş ve bu nedenle de hem fiziksel hem de sosyolojik açıdan konut ve yaşama alanı algılarının değişmesine sebep olmuştur.

3. REZİDANS VE ÖZELLİKLERİ

Rezidanslar ile ilgili yapılan bu araştırmada, taramalar sonucunda çok çeşitli tanımların olduğu görülmüştür. Dolayısıyla bu tanımları kapsayan en yaygın rezidans tanımı ortaya konulmuştur. Bu tanımda rezidansların diğer konutlara oranla içerisinde bazı hizmetleri barındırdıkları gözlemlenmiştir. Bu tanım içerisinde yer alan hizmet özelliklerinin neler olduğuna ve neye göre sınıflandırıldığına değinilmiştir.

Tüm bu hizmet özelliklerini kapsayan rezidanslar, Türkiye'de üretilirken bazı tasarım kriterleri ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla burada yoğunlukla, çok katlı yüksek yapılar olarak üretilen rezidansların i ve dış mekan tasarımlarına yönelik kriterlerden, büyüklüklerinden, kullanıcılarından ve İstanbul'da hangi bölgelerde yoğunlaştıklarından söz edilmiştir.

3.1. Rezidansın Tanımı ve Sunduğu Hizmetler

Fransızca kökenli bir kelime olan 'residence'ın (rezidans), Fransa'da "yüksek rütbeli devlet görevlilerine ayrılmış konut" (Hansoy, 1984) anlamına geldiği bilinmektedir. Buna karşılık İngilizce 'residence' kelimesi ise "ikamet edilen yer ve konut" (Cambridge İngilizce-Türkçe Online Sözlük) anlamına gelmektedir.

Türkçe literatürde ise rezidanslarla ilgili tek bir tanım yerine birçok farklı tanım bulunmaktadır. Türk Dil Kurumu (TDK) online Türkçe Sözlük'te ve Püsküllüoğlu (1995)'nin hazırlamış olduğu Türkçe Sözlük'te rezidans kelimesi Fransızca'dan çevrilmiş haliyle, "elçilerin ve benzeri yüksek devlet görevlilerinin oturmalarına ayrılmış konut" şeklinde tanımlanmaktadır. Doğan Hasol'un hazırlamış olduğu Mimarlık ve Yapı Terimleri Sözlüğü'nde ise, "konak, kâşane, konut, ikametgâh" olarak ifade edilmektedir (Hasol, 1998).

Eylül 2013'te yürürlüğe giren 'Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'te yer alan rezidans tanımı: "Yüksek nitelikli konut (rezidans): Ticaret+hizmet, ticaret+konut, ticaret+hizmet+konut, merkezi iş alanı ve konut alanlarında yapılabilen, en az konut şartlarını sağlayan; resepsiyon, güvenlik ve günlük temizlik servisi mekânlarının bulunduğu, sağlık hizmetleri, kuru

temizleme, amaşırhane, taşıma, yemek ve alışveriş servisi hizmetleri ile spor salonu ve yüzme havuzu gibi hizmetlerin de verilebildiği birden fazla bağımsız bölümü ihtiva eden konut binalarıdır. Sosyal ve teknik altyapı kesintileri konut kullanımı üzerinden yapılmayan parsellerde bu amaçla ruhsat düzenlenemez” şeklindedir.

Rezidansların genel özellikleri arasında; Amerikan tarzı mutfağı ve beyaz eşyaların tümünü içinde barındırması, internet bağlantısının olması, dahili klima, doğalgaz donanımı, direkt telefon, kasa, ütü odası, kablolu televizyon ve uydu TV gibi donatılar yer almaktadır. Konut biriminin temizliği, bakım ve onarımı, gerektiğinde garson servisi, amaşırhane, kuru temizleme gibi hizmetlerin yanında vale park, alışveriş servisi, resepsiyon hizmetleri gibi hizmetler de rezidanslarda verilmektedir (Yüksel & Akbulut, 2009). Bu nedenle rezidans; içinde yaşayanlara hizmet veren, sosyal donatılara sahip, güvenlik imkanları olan, teknoloji açısından üst düzeyde ve yüksek kaliteli yapı olarak tanımlanabilir (Yüksel & Akbulut, 2009).

Rezidanslar, kullanıcılarına finansal ve sosyal anlamda hareket kabiliyeti sağlamakta, bu kabiliyet sosyal etkinlik alanları, otopark alanları, hızlı ulaşım akslarına (otoyol ve köprülere) ve kentin prestij alanlarına (alışveriş merkezi, manzara) yakınlık gibi niteliklerin sağlanması yolu ile gerçekleştirilmektedir (Keyder, 2000).

Residence tipolojisi, genellikle kent merkezinde nokta blok (condominium) formunda inşa edilen ve sadece üst gelir grubuna hitap eden, dolayısıyla da homojen bir topluluğa servis veren, bir sunum tarzını ifade eder. Formunun kompaktlığı gereği güvenlik denetiminde ve barındırdığı sosyal mekân ve aktivitelere erişimde kolaylıklar sağlamaktadır. Rezidanslar, tanıtım broşürlerinden de özetlenebileceği gibi kullanıcılarına prestijin yanı sıra, kent merkezinde ‘izole yaşam’ olanağı ve ‘güvenlik’ arz eden bir tipoloji olarak var olmakta (Pridmore & Larson, 2005) ve lüks konut imgesini sosyal mesafelenme yoluyla kurgulamaktadırlar (ıkış & Ek, 2009).

Tüm bu özellikleri dikkate alındığında, kapalı sitelerde olduğu gibi, ‘izole ve güvenli konut’ olarak nitelendirilebilecek rezidansların, üst gelir grubuna yönelik olarak, ‘kent merkezinde’ inşa edilen ‘düşey kapalı siteler’ oldukları da ileri sürülebilmektedir (Köksal, 2003).

Özkan Töre ve Kozaman Som da (2009) rezidansları 7/24 temizlik, restoran, kuaför, çamaşırhane, spor salonu gibi yüksek nitelikli donatı ve hizmetleri içeren, günlük işleriyle ve ev-iş arasında trafikte vakit harcamak istemeyen kişilere hitap eden konutlar olarak tanımlamıştır.

Akbalık'a (2004) göre ise; "Rezidanslar, kent içinde daha çok kent merkezine yakın olmak isteyen ve daha hareketli bulunan genç profesyonelleri hedefleyen, kent içinde konumlanan ve ağırlıklı olarak genç ve yalnız yaşayan ya da kentte kısa süreli bulunan profesyonellere yönelik tasarlanan bir konut biçimidir."

Rezidanslar, konut esas olmak üzere alışveriş merkezi, ofis vb. tüm işlevlere sahip olabilen yapılar kapsamında kullanıcı eylemlerinin kontrol altında tutulduğu ve özlenen konforun onlara sağlandığı yaşam birimleridir (Asiliskender, 2004).

Rezidanslar, otel konforu ve imkânlarının yanı sıra, concierge (danışmanlık hizmetleri), güvenlik, housekeeping (günlük temizlik servisi), kuru temizleme, vale parking (vale hizmeti), spor imkânları gibi işlevlerin, zamanla yarışan, yüksek gelire sahip, tek yaşamayı tercih eden ya da sık seyahat eden kullanıcılara sunulduğu yaşam alanlarıdır (Çerçi, 2010).

Görgülü'ye (2002) göre; "Rezidanslar, çok katlı lüks konutlar, tüketimi hızlandırmayı amaçlayan güçlü reklam metinleri kullanılarak pazarlanan konutlardır" ve lüks konut sitelerinin kentten uzak yaşamına alternatif olarak ve genellikle kent merkezine yakın yerlerde üretilmiş çok katlı yapılar olarak diğer lüks konut sitelerinden ayrılmaktadırlar. Kent merkezinde site inşa edecek büyüklükte boş arsa bulunmaması ve üretilebilenlerin de maliyetlerinin çok yüksek olması nedeniyle, çok katlı olarak inşa edilmektedirler. Lüks konut sitelerinden çoğu kez daha fazla özelliğe sahip olan rezidanslar, bu sitelerdeki gibi karma işlevlidirler. Barınma işlevi en temel işlevi olmakla birlikte bünyesinde alışveriş, eğlence, spor merkezi, ofis yapıları gibi çok sayıda birimi de barındırmaktadırlar (Görgülü, 2003). Bu yapıların toplumun üst gelir grupları tarafından benimsenmesi özellikle reklamları aracılığı ile gerçekleştirilmiş ve 'ayrıcalıklı bir yaşam' ve 'sosyal sınıf atlaması' gibi anlamlar bu yapılara yüklenmiştir (Görgülü, 2006).

Yukarıda verilen tüm tanımlardan da anlaşılacağı üzere rezidansın dünya literatüründeki tanımı ile Türkiye literatüründeki tanımı örtüşmemektedir. Bununla birlikte Türkiye literatüründeki tanımlar birbirlerine benzemekte, özellikle sundukları hizmetler bağlamında çeşitlenmektedirler. Tam da bu sebeple, Türkiye literatüründe yer alan tanımları ortak bir paydada birleştirmek adına tez kapsamında rezidans tanımı ortaya koymak ve bu tanıma bağlı kalarak tez çalışmasını yürütmek zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

Çizelge 3.1 Rezidansların sundukları hizmetler şeması (Hazırlayan: Nur Banu Yıldız, 2016)

ORTAK ALAN YÖNETİM SERVİS HİZMETLERİ	BAĞIMSIZ BÖLÜM DAHİLİNDE VERİLEN HİZMETLER (KONUT İÇİ HİZMETLERİ)
Güvenlik	Teknik Destek
Çiçek Sulama (Peysaj)	Ev Temizlik Servisi
Resepsiyon	Concierge
Misafir Kabul ve Yönlendirme	Bebek Bakıcılığı
Telefon Yönlendirme	Alışveriş Hizmetleri (Çiçek, Hediye, Ev Alışverişi)
Uyandırma Servisi	Yük ve Eşya Taşıma Hizmetleri
Acil Tıbbi Yardım Çağırılması	Oda Servisi
ÖZEL HİZMETLER	Basit Ev İşçilikleri
Evcil Hayvan Bakım ve Gezdirme	Kısa Mesafe Alışveriş Hizmeti
Kişisel Güvenlik ve Koruma	Özel, Ekmek, Gazete Servisi
Moda Danışmanlığı	BAĞIMSIZ BÖLÜM HARİCİNDE VERİLEN HİZMETLER
Aşçı, Garson Kiralama	Vale Hizmetleri
Parti Desteği	Rent a Car (Araç Kiralama)
Fatura Takibi ve Ödemesi	Lounge, Cafe, Bar, Restaurant, Yemekhane
Lumuzin, Tekne, Helikopter Pisti ve Transferi	Araç Yıkama Hizmetleri
DİĞER HİZMETLER	Spor ve Güzellik Merkezi
Jenaratör	Mağazalar
İnternet Kullanımı ve Mesaj Servisi	Alışveriş Hizmetleri
Kablolu TV	İş Merkezi (Çalışma, Toplantı Odası) Hizmetleri
Sabit Mobilya	Para Bozdurma/ATM
Sabit Beyaz Eşyalı Konut	Eczane, Kuaför
Kasa	Evcil Hayvan Pansiyonu
	Kurye/Postalama
	Çamaşırhane/Kuru Temizleme

Türkiye için yapılmış olan araştırma kapsamında ortaya çıkan tanım: ‘İnsanların ikamet ettiği, yüksek katlı, en az konut şartlarını sağlayan, içerisinde günlük yaşamı kolaylaştıracak bir çok hizmeti barındıran, metropollerdeki yoğun iş ve hayat temposu içerisinde, kullanıcılarına bir otel konforu yaşatan, kişilerin kendilerine vakit ayırabilecekleri zamanı onlara kazandıran, hızlı ulaşım akslarına ve kentin

prestij mekânlarına yakın dolayısıyla kent merkezinde konumlanmış, güvenli, teknolojik olarak üst seviyede olan, yüksek kalitede lüks konutlardır' şeklindedir.

Bu tanım içerisinde yer alan rezidansların hizmetleri ise tez kapsamında sadece Türkiye literatüründe araştırılmamış, üretilmiş olan rezidansların sundukları hizmetler incelenmiş, sınıflandırılarak bir araya getirilmeye ve Çizelge 3.1'de listelenmeye çalışılmıştır.

Bu hizmetler, yaşamın temposunun çok hızlı aktığı büyük kentlerde, özellikle işyerinde çok vakit geçiren üst gelir grubuna dahil birey/ailelere, işten arta kalan vakitlerini ev işleri yerine farklı aktivitelere ayırma lüksünü sağlamaktadır. Bu konutlarda, dairelerin büyüklükleri 60 metrekareden başlayıp 400-500 metrekareye kadar çıkmaktadır. İstanbul'da ulaşım kolaylığı nedeniyle 1995'li yıllarda Şişli-Levent-Maslak hattında yoğunlaşan rezidanslar, sonraki yıllarda, yoğunluklu olarak Anadolu yakasında ikincil bir merkez haline gelen ve yoğunluğu bakımından Şişli ile büyük benzerlikler gösteren Ataşehir'de yükselmeye başlamıştır.

3.2. Rezidansın Mimari Tasarım Kriterleri

Konut üretim sürecinde 2000'li yıllardan itibaren rezidanslar hızla üretilmeye devam etmektedirler. Rezidansların tasarımında birçok etken göz önünde bulundurulmaktadır. Bu etkenlerin bir kısmı yapının mimari tasarımı ile ilişkili iken, bir kısmı mühendisliği ile alakalıdır.

Rezidansların tasarımında özel yöntemler kullanılmaktadır. Öyle ki; rezidansların yüksek yapılar olmaları sebebiyle mimari ve taşıyıcı sistem tasarımları ile teknolojik donanımları bir arada düşünülerek tasarlanmaktadır. Yapılarda taşıyıcı sistem malzemesi olarak çeliğin, yüksek dayanımlı beton ve kalıp teknolojilerinin, yatay güçlere göre tasarım yöntemlerinin ve havalandırma sistemleri, asansör ve hidroforların kullanımı ve kullanımın tasarlanmasından söz edilebilmektedir (Coşkun, 2006).

Ayrıca az katlı bir yapı ile karşılaştırıldığında rezidanslarda, yapıya etkiyen rüzgâr, deprem, patlama, çarpma gibi yükler daha fazla olduğundan tasarımlarında da bu yükler göz önünde bulundurulmaktadır. Örneğin, bu tip yapılarda yangın önemli bir sorundur ve yangınla ilgili tasarım aşamasında yangın kaçış hollerinden, yangın

detektörlerine kadar birçok önlem alınmaktadır. Bunun yanında malzeme açısından da yangın güvenlik önlemlerine büyük hassasiyet ve duyarlılık gösterilmektedir. Katları yangın zonlarına ayırıp, bu zonların 90 dakika yangına dayanımını sağlamak, cepheden yangının yayılımını engellemek için detayları doğru tasarlamak (pencere yükseklikleri, döşeme arası açıklıkların hesabı gibi) rezidanslar için önemli tasarım kriterleridir (Tümay, 1992).

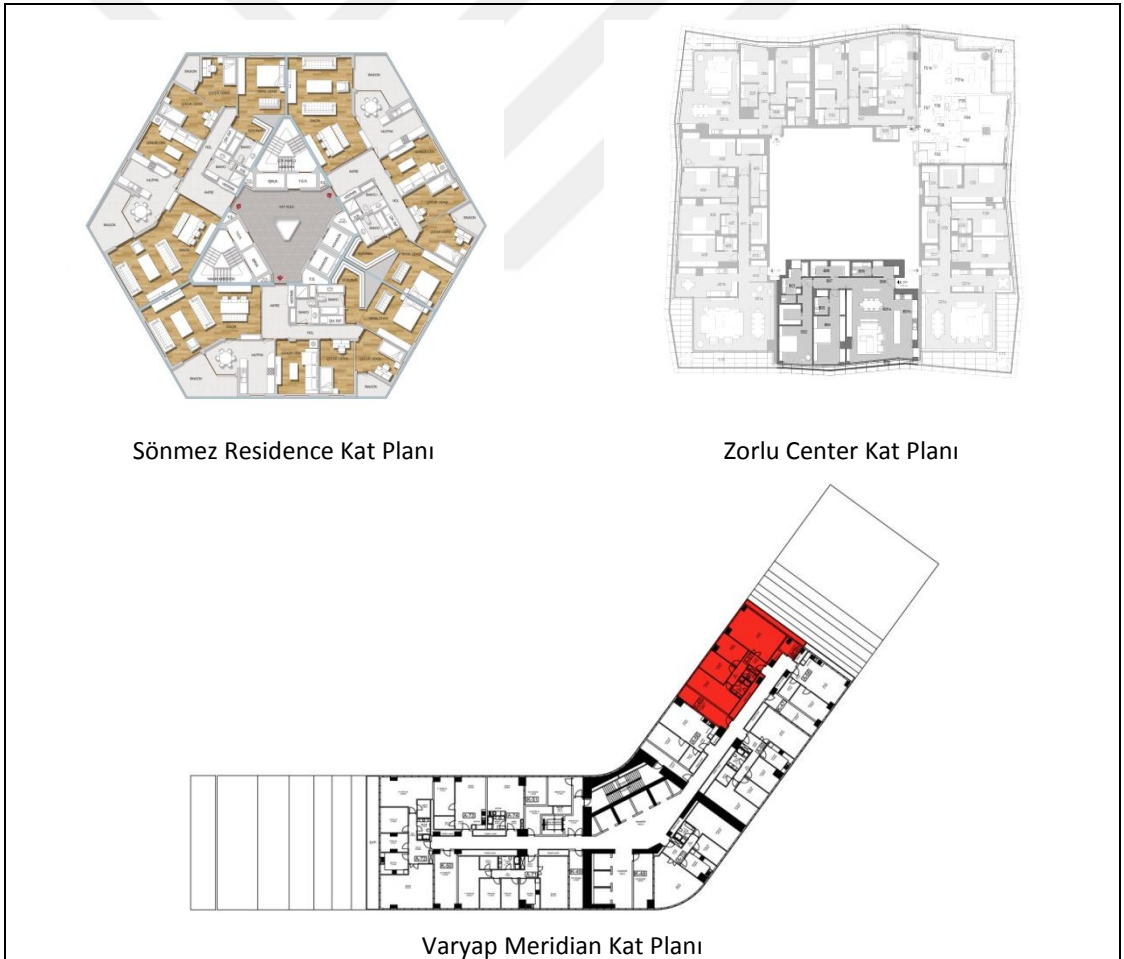
Aynı zamanda binaya etkiyen yüklerden dolayı, rezidansların ağırlığı ve maliyeti de artmaktadır. Optimum malzeme ve taşıyıcı sistem tercihi ile bu ağırlık ve maliyet azaltılabilmektedir. Dolayısıyla rezidansların tasarımında, sürdürülebilir çevrenin korunması, risk analizlerinin doğru yapılması, malzeme seçimi, kontrol sistemlerinin kullanılması ve tehlike anlarında binanın boşaltılması ile ilgili gerekli tedbirler alınmaktadır. Bunun yanında, yapı yerinin seçimi, yerin arazi durumu, rezidansın komşu yapılarla uyumu ve yapının arsaya yerleşimi de rüzgâr, yağmur ve güneşin zararlı etkilerinden korunmak için oldukça önemli tasarım kriterleridir. Rezidanslarda makine dairesinin büyüklüğü birçok teknik hizmeti bünyesinde barındırması sebebiyle önemlidir. Yine asma tavan içinde ısıtma, hava deviniminin sağlanması, aydınlanma, yangın sistemlerinin oluşturulacağı boşluklar bırakılması oldukça önemli bir tasarım kriteridir.

Şekil 3.1 Rezidans Konutların Kent Silüetine Etkisi

Rezidans tasarımında şehircilik, imar durumu, yakın çevre ilişkisi de önem kazanmaktadır. Bu yüzden tasarım sürecinde açık ve kapalı mekân ilişkilerinin kurulması, doğru sirkülasyon şeması oluşturmak adına gece-gündüz kullanım yoğunluğu, altyapı gibi temel konulara öncelik verilmektedir.

Rezidansların önemli mimari tasarım kriterleri arasında yerinin seçimi, kente ve kent silüetine etkisi yer almaktadır. Ancak Türkiye’de Şekil 3.1’de de görüleceği üzere kente ve kent silüetine etkisi konusunda herhangi bir çalışma yürütüldüğünü söylemek imkânsızdır. Bunun yanı sıra estetiği, formu, taşıyıcı sistemi, alt yapısı, güvenlik sistemi ve iç mekân organizasyonu oldukça önemli tasarım kriterleri olarak sayılabilmektedir.

Şekil 3.2 Rezidanslara Ait Kat Planı Çözüm Örnekleri

Binanın gün içindeki yoğunluğu, sirkülasyon şemasında çekirdeğinin (asansörlerin konumlanması ve tasarlanması) konumunun belirlenmesinde önemli bir rol

oyunmaktadır. Rezidansların tek fonksiyonlu olmaktan çıkıp, çok fonksiyonlu olması durumunda (ofis, otel, konut gibi), çekirdeğin yeri, kullanımı, formu ve boyutları önem kazanmaktadır (Şekil 3.2).

Akustik de, çok katlı olmaları ve çoğunlukla kent merkezinde olmaları sebebiyle trafik ve gürültüyle iç içe olan rezidanslar için, düşünülmesi gereken önemli bir diğer kriterdir (Kurra, 1989).

Şekil 3.3 Rezidans Örnekleri

Kullandığı arazi ve barındırdığı kişi sayısı kıyaslandığında kentten az alan talep etmesi, arsadan maksimum kazanç sağlaması, düşeyde yer alan düzenlemesi sayesinde maksimum insan barındırması, kentin hızlı yaşamına uyum sağlaması, içerisindeki alışveriş, çalışma, eğlence, spor fonksiyonları ile konut birimlerini desteklemesi gibi birçok avantajından bahsedilebilecek olan rezidanslar, yanlış yer seçimi ile kent silüetini bozma, çevreye adaptasyonun zorluğu ile kent kimliğine zarar verme ya da işlev çeşitliliği ile kullanıcıyı kentten kopartarak kent ile iletişimini sınırlı boyutlarda kurmasına sebep olması gibi dezavantajlara da sahiptir.

Aynı zamanda rezidanslar kentte birer röper noktası haline gelmeleri nedeniyle de kimlikli yapılar olarak tasarlanmaları, kentin estetiğine ve silüetine aykırı olmayacak şekilde inşa edilmeleri gerekmektedir (Özgen & Sev, 2000). Yukarıda dezavantajları

ve avantajları bir arada aktarılmaya çalışılan rezidansların projelerinden örnekler Şekil 3.3'te verilmiştir.

Günümüzde çok fonksiyonlu olarak tasarlanan ve uygulanan rezidanslarda yer alan fonksiyonlar farklılık gösterebilmektedir. Bir rezidansın kullanıcılarının her türlü ihtiyacına cevap verebiliyor olması gerektiği göz önünde bulundurulduğunda, rezidansın sunmuş olduğu hizmetlerle birlikte kullanıcının ihtiyacı olabilecek iç mekana yönelik tasarım kriterleri de gündeme gelmektedir.

Dolayısıyla bir rezidans konutun tasarımına başlanmadan önce kullanıma yönelik özelliklerini doğru belirleyebilmek için, kullanıcı kitlesi tanımlanarak net bir şekilde ortaya konulmalıdır. Kullanıcılarına otel konforu ve imkânları sunan rezidansları, daha çok zamanla yarışan, yüksek gelire sahip, tek yaşamayı tercih eden ya da sık seyahat eden kullanıcılar tercih etmektedir. Yoğun çalışma temposu içerisinde ihtiyaçlarını gidermek için arayışa girip ulaşmak için zaman ve enerji kaybetmektense bu işlevleri ellerinin altında hazır bulmayı tercih eden kullanıcılar rezidanslara talebi arttırmaktadır. Rezidanslarda yaşayanların çoğu, uzmanlık gerektiren bir meslek sahibi ve 30 yaş üstündedir. İstanbul'da üst gelir seviyesine sahip bu grup nüfusun % 22'sine denk gelmekte ve bunların önemli bir bölümü rezidans ve lüks konutlarda yaşama özlemi içindedir. Bu durum elit kesimin konut seçimine yönelik talebini de ortaya koymaktadır. Rezidanslara yönelen kullanıcının ev sahibi olmayı sadece bir ihtiyaç olarak görmediği, kendi zevkini yaşadığı mekâna yansıtmak isteyen bireylerden oluştuğu gözlenmektedir. İstanbul'da üst gelir grubunun bir kısmı sessiz sakin kent çeperlerini tercih ederken bir kısmı ise şehirden vazgeçmeyerek rezidanslarda ikamet etmeyi tercih etmektedir. Kent merkezini tercih eden bu kesim işleri dolayısıyla şehir içinde olması gereken yöneticiler, sanatçılar ve iş adamlarından oluşmakta olup yaş ortalaması kent çeperinde yaşamayı tercih edenlere göre daha düşüktür (Balaban, 2006).

Dolayısıyla rezidansların çok yönlü düzenlemelerle iç mekân kullanımı sağlanmaktadır. Kullanım şekillerine ve amaçlarına göre iç mekân düzenlemesi gerçekleştirilmektedir. Kullanıma yönelik tasarımda konfor oldukça önemli bir tasarım kriteridir. Rezidanslar yüksek yapılar olmaları sebebiyle, dış etkenlerden etkilenmekte, bu da konforun sağlanmasını güç hale getirmektedir. Dış etkenlerden

kastedilen, güneş ışınimleri, rüzgâr, nem ve gürültü gibi etkilerdir. Doğru bina yerleşimi bunları minimize edebilmektedir. Dolayısıyla konut içi konforu sağlayabilmek adına, doğru tasarım kararları ve detay çözümleri yapılmaktadır. Yine rezidanslarda, karanlık alanlar, sallanan camlar gibi teknik hatalar, kullanışsızlıklara sebep olmaktadır (Dülgeroğlu, 1992). Bu tip alanlardan kurtulmak ve kullanımı kolaylaştırmak adına çekirdeğin ortada çözülmesi (yapay havalandırmanın yeterli olabileceği wc, merdiven, temizlik odası, arşiv, toplantı odası gibi mekânların orta aksta çözümü) oldukça önemli bir kullanım kriteridir.

Yine rezidanslarda, yapılarda esneklik ilkesini göz önünde bulundurarak, taşıyıcısının da müsaade ettiği ölçüde, farklı kullanımlara göre kullanıcısının şekil verebileceği şeffaf, tek mekânların tasarımı göze çarpmaktadır.

Yeterli sayıda otopark olması, otoparkların güvenlik ilkesine ters düşmeyecek şekilde tasarlanması, bina içine ve katlara kolay ulaşımı sağlayacak mesafede park yerlerinin hesap edilmesi önemlidir (Aytis, 1996).

Rezidansların kullanıma yönelik özellikleri arasında tek fonksiyonlu olmaktan çıkıp, çok fonksiyonlu olması da (ofis, otel, konut gibi) bulunmaktadır. Birçok hizmeti bünyesinde barındırıyor olması dolayısıyla, bu birimlere kolaylıkla ulaşımı sağlayabilmek için doğru çekirdek tasarımı oldukça önemlidir (Çağdaş & Sağlamer, 1989).

Sonuç olarak rezidansların kullanımında, iç mekân tasarımı ve işlevlerin doğru konumlandırılması kullanımı kolaylaştırarak, mekânı işlevsel hale getirmek adına oldukça önemlidir.

4. KONUTTA AİDİYET (PLACE ATTACHMENT) OLUŞUMU

Mekânı somut, fiziksel bir yapı şeklinde ele alan Heidegger, yer kavramını daha soyut bir olgu olarak ele almaktadır ve mekânların matematiksel olarak kavranan ‘mekân’la değil, insan deneyimi yoluyla kavranan ‘yer’le varlık bulunduğunu ifade etmektedir (Demske, 1970).

Yer ve mekân kavramlarının ayrımı önemli olduğundan aidiyet oluşumu, öncelikli olarak daha sosyo-psikolojik bir çerçeveye, daha çok yer kavramı üzerinden, konutta aidiyet oluşumunu etkileyen dinamikler çerçevesinde irdelenmesi gereklidir. Bu anlamda öncelikle alan, egemenlik alanı, mahremiyet, kişisel mekân ve kullanıcı memnuniyeti kavramlarının detaylandırılması; ikinci olarak ise, konutta aidiyet oluşumunun mekânsal bir perspektifle ele alınması zorunlu görünmektedir. Ancak alan, egemenlik alanı, mahremiyet ve kişisel mekân kavramları gerçekte birbirlerinden ayrılamaz bir biçimde birbirleri ile ilintili olduğundan, bu kavramlardan her birinin, yine içlerinden bir diğerini refere etmeden ya da bir diğeri ile ilişkilendirmeden anlatabilmesi mümkün değildir. Bu nedenle kavramlar her ne kadar ilgili bölümlerde etraflıca irdelenmekte de olsa, bu noktada tanımlarına yer vermek yararlı olacaktır.

Tanımlar:

Alan: “İçinde bulunan kişinin kendini merkeze alarak etrafında oluşturduğu, hatlarını belirlediği ve başka yere karşıt olarak ‘burası’ diyerek tanımladığı yerdir.” (Bilgin N. , 2003).

Egemenlik Alanı: Bir mekânın ya da nesnenin kişiselleştirilmesini içeren bir sınır düzenleme mekanizması olarak tanımlanabilir (Altman, 1975).

Mahremiyet: Bir kişiye veya bir gruba diğerlerinin optimum düzeyde yaklaşma koşuludur (Altman, 1975).

Kişisel mekan: Her bireyin kendi çevresinde olan, sınırları savunulan diğer bireylere yabancı olan kişisel alanı ifade eder (Bilgin N. , 2003).

4.1. Aidiyet (Place Attachment) Kavramı

‘Yere aidiyet’, söz konusu bu yerin her bireyi tarafından içselleştirilmesi anlamına gelmektedir. Bireyin çevresiyle olan bu ilişkisi, özgür bir bireyle toplum arasındaki bir sözleşme değil, birey ile çevre arasındaki bir bağımlılık gibi düşünülmelidir (Bilgin N. , 2003).

Aidiyet, insanları mekâna ve sosyal ilişkilere bağlama potansiyelinin yanında, belli bir yerde olma fikrini, ya da özlemini duygusal olarak oluşturmaktadır. Mekân ancak bu duygusal çekimi, köken veya kökensizliği, vurgulayarak var olmaktadır.

Kent yaşamının kökensizliğe yaptığı vurgu ile beraberinde ‘yabancılaşma’ duygusundan söz edilebilmektedir. Bu duygunun önüne geçebilmek için aidiyet hissini –yeniden- kazandırmak, kişilerin yerle bağlarını –yeniden- kurmalarını sağlamak gerekmektedir. Bu noktada ‘yer aidiyeti’ kavramı özellikle bir önem kazanmaktadır.

Yer aidiyeti, ancak bir yerde ikâmet eden/yaşayan bir kişinin, kısmi bir egemenlik alanına karşı, sahip olma duygusuna bağlı olarak gelişebilir. Bu aslında öz kimlik (benlik) ve sosyal kimlik arasındaki iletişimi sağlamak için gereklidir. Kullanıcı ancak kendisini bir yere ait gördüğünde, yer ile sağlam bir tanımlanabilirlik meydana getirebilir. Aynı şekilde kişisel kimlik duygusunun gelişmesi de, kişilerin yer ile olan ilişkileriyle doğrudan orantılıdır.

Bireyler farklı yaşam alanlarında, farklı örüntüler içerisinde farklı aidiyet biçimleri oluşturmaktadırlar. Bir yere karşı aidiyet ise, çevrenin sembolik kalitesi ile doğrudan ilişkilidir. Kişiler kendilerini bir mekân ile şiddetli bir şekilde tanımlarlar ise, o mekânı kişiselleştirmeye, kendilemeye yani o mekâna ait olmaya çalışırlar. Kişilerin o mekânlara ait hissetmek için kullandıkları bu objeler aslında sahiplenme işaretleri olarak hizmet etmektedirler. Burada ‘yer’ olarak kastedilen, kişisel grup veya kültürel süreçlerle anlam kazandırılmış mekândır ve ölçeğe bağlı olarak, çok büyük (dünya), orta (kent), küçük (ev, oda) veya çok küçük (obje) ölçekli olabilmektedir (Alterman, 1993).

Yer aidiyetinin gelişimi ve oluşumuna etki eden, biyolojik, çevresel, psikolojik ve sosyo-kültürel olmak üzere dört ayrı faktör bulunmaktadır. (Altman & Low, 1992).

Çevresel faktörler, insanların bir yere aidiyet hislerinin gelişiminde yardımcı olmaktadır. İnsanların yaşadığı psikolojik süreçlerde, özellikle çocukluk döneminde yer ile ilgili deneyimler, yer aidiyetinin oluşumuna etki ettiği gibi; kültürel, politik, tarihi ve sosyal kaynaklar da yer aidiyetinin oluşumunda etkilidir. Altman ve Low'a (1992) göre yer aidiyeti; "kişi seviyesinden kültürel seviyeye kadar uzanan bir süreçte" düşünülmelidir.

Yer aidiyeti, güvenlik ve uyarma duygusunu içerebilmekte, yerlerin ve objelerin, resmi durumlardan rahat duruma geçmelerine zemin hazırlarken, kişilere yaratıcı olma şansı tanımakta ve kişinin hayatını kontrol etmesine imkân tanımaktadır (Altman & Low, 1992). Başka bir bakış açısıyla yer aidiyeti, kişileri, arkadaşları, çocukları ve partnerleriyle birleştirmektedir. Yer aidiyetleri, kişilerin dinlerine, uluslarına ve kültürlerine göre farklılık göstermekte olduğundan sadece yere odaklanmamaktadır (Altman & Low, 1992).

'İnsan (kişi)' dendiğinde, insanın beyin yapısından ve algısından söz etmek gerekmektedir. İnsan beyninde duyu ve hareket için gerekenin ötesinde, çoğunlukla görsel uyarılara ve algılanmalarına geniş alan ayrılmıştır. Bir nesneyi ilk önce görüp onu her yönüyle algılama beyin kabuğundaki sayıları oldukça fazla olan yapı ve mekanizmalarla sağlanır. Bu süreçten geçerken, herhangi bir uyaran, duyum ve algılanmanın dışında, duygusal değişikliklere de yol açmaktadır (Canbayli, 2002).

Bunun yanı sıra, insana 'birey' özelliği veren çevresel faktörler, ona aynı zamanda 'kişilik' özelliği veren daha da gelişmiş bir yapılanmaya yol açarlar. Bu yapılanmanın temel taşlarını da, insanın karakteri oluşturmaktadır. Bu durumda 'karakter'den söz edilen yerde, 'birey' ve 'bireyleşme' kavramları da ortaya çıkmaktadır. Birey teriminin kökeninde Latince 'individuum' (bölünmez) sözcüğü bulunmaktadır, kendine özgü varoluşuyla bir kişinin, apayrı bir bütün olduğunu ve bu haliyle bölünmez olduğunu ifade etmektedir (Bilgin N. , 2003).

Felsefe Ansiklopedisi'ndeki tanımıyla, kendiliğini yok etmeden parçalanamayan birey, toplumbilim açısından ise toplumu meydana getiren insanlardan her biri anlamındadır (Hançerlioğlu, 1976). Diğer bir ifadeyle, birey, birçok bileşenle, ayrılmaz bir bütüne işaret etmektedir.

Bireyleşme terimi ise, yalnızca insanlar için değil, tüm organizmalar için geçerlidir. Bu yüzden de, “bir organizmanın kendisine genetik ve sosyal olarak en yakın olan diğer organizmalardan farklılaşarak ayrılmasını” ifade etmektedir (Bilgin N. , 2003). Dolayısıyla, aynı zamanda içinde kişilerin tekilleşmesini, ayrışmasını, farklılaşmasını da barındırmaktadır. Bu tekilleşme, ayrışma ve farklılaşma, bireylerin çevreyi algılamaları, kendisine özgü ekonomik, toplumsal ve psikolojik gereksinimler ile mümkün olmaktadır. Farklılaşan ‘birey’in düşünsel ve fiziksel yetenekleri eğitim olanaklarından yararlanma düzeyine göre de gelişmektedir. Kişiyi başkalarından farklı yapan özellikleri, aynı zamanda da ona ‘birey’ niteliği kazandıran etmenlerdir. Zaten kalıtsal farklılık etmenleri bir yana bırakılırsa, her bireyin çevreyi oluşturan elemanlardan etkilenme düzeyi farklıdır ve her bireyi diğerinden farklı yapar (Usal & Kuşluvan, 2006).

Bu bağlamda, Maalouf’un (2004) “Kimliğim beni başka hiç kimseye benzemez yapan şeydir” söylemi önem kazanmaktadır. Kimlik (identity), insanın kendisini sosyal dünyasında nasıl tanımladığı ve nasıl konumlandığını yansıtır; onun kim olduğu ve nerede bulunduğuna ilişkin kendine verdiği bir cevaptır. Bu bağlamda, kimlik; ‘bir birey ve grubun kendini diğer birey ve gruplardan ayırt edici özelliklerinin bütünü’ olarak tanımlanabilir. Bu perspektiften bakıldığında kimliğin tanımı, daima bir diğerine göre yapılır (Bilgin N. , 2003). Kimlikten söz edildiği yerde bir de ‘yerin kimliği’ kavramı da ortaya çıkar. Yerin kimliğinin oluşumu ve artışı, yere bağlı aidiyet duygusunu direkt olarak etkilediği için, mekânların karakteristik özellikleri üzerinden aidiyet oluşumunu belirlemektedir. Kimlik, formüle edilebilir bir özellik olmadığından, dolayısıyla kişileri de bir kalıba sokmak uygun olmaz. Çünkü kimlik durağan bir şey değildir, ihtiyaçlara göre şekillenebilir. İnsanlar hayatları boyunca çeşitli etkilere maruz kalırlar. Bunların arasındaki iz bırakan olaylar insanların aidiyetleri arasındaki hiyerarşiyi en çok belirleyenlerdir, çünkü dokunulan tek bir aidiyet, bütün kişiliği sarsan olacaktır (Maalouf, 2004). Bu bağlamda, Proshansky (1978), öz kimliğin bir kaç tane ikincil kimlikle ortaya çıktığını savunmaktadır ve bunun da kişinin sosyalleşme deneyiminin bir parçası olduğunu söylemektedir. Yine zaman içinde kimliği oluşturan öğeler arasında belli

bir hiyerarşi oluşmuş olsa bile, bu sabit ve değişmez değildir. Zamana, mekâna ve koşullara göre başkalaşabilir (Maalouf, 2004).

Bir yandan da, psikolojik olarak güvenlik ve onaylanma güdüsüyle çeşitli açılardan birbirine benzemeye doğru giden insanlar, sosyal yaşamda da, diğer insanlara referans vererek kendilerini görünmez hale getirebilirler. Bu adaptasyon sürecindeki dışlanmaya karşı bir tür önlemdir ya da diğerleri gibi olmaya bir özenmedir, fakat bu referans bireyin kimliğinde bir tehdit oluşturursa, kişi yine farklılaşma yoluna giderek, kimliğin yeniden inşası ile farklılık yaratır ve yeniden heterojenlik sağlar (Bilgin İ. , 1996).

İnsan kendini dışa yansıtırken, bazen aslında olan gibi değil de, olmak istediği gibi yansıtır. Öymen Gür (2000), bu konuda “olduğumuz ve olmak istediğimizin toplamı ‘ben’in ta kendisidir, öz imgesidir” der. Öymen Gür’ün bu sözleri, mimari bir bakış açısıyla, mekânın sadece insanların kendilerini değil, olmak istediklerini de yansıtılabileceği söyleminin temellerini oluşturulabilir. Çünkü mekân ve insan arasındaki bağ çok güçlüdür, çoğu zaman mekân insanı, insan da mekânı yansıtır ya da şekillendirir. Toplumlarda kişilerin, çevre ile uyumları, çeşitli kimliklerden oluşan çoğul kişilikler olarak yaşanır, yani kişinin kimliği aslında pek çok kimlikten oluşmaktadır (Ergun, 2000). Dolayısıyla ‘aidiyet’ kavramı, ‘kişilik ve karakter’ kavramları ile doğrudan ve koparılamaz/sarsılmaz bir ilişki içerisindedir.

Bu bağlamda ‘aidiyet’ kavramı bir anlamda kişinin kendi çevresini etkileyerek, oraya uyum sağlaması ve mekânda kişiliğini yansıtma, kendini mekânda ifade etme şekli ile sıkı biçimde ilintilidir.

‘İnsan (kişi)’dan söz ederken çevreden bağımsız bir insan modeli düşünmek mümkün değildir. Çünkü ‘aidiyet’, insanın kendi çevresini etkileyerek, mekânda kendi kişiliğini ortaya koyma, kendini o mekânda, belki de o mekân üzerinden o mekânı araçsallaştırarak, bir çeşit ifade etme biçimidir. Keleş ve Hamam’ya (1998) göre çevre kavramı; “insan faaliyetleri ve canlı varlıklar üzerinde hemen ya da süreç içinde, dolaylı ya da dolaysız bir etkide bulunabilecek, fiziksel, kimyasal, biyolojik ve toplumsal etkenlerin belirli bir zamandaki toplamı”dır. Bilgin’e (2003) göre; “İçinde yer aldığımız dünyayı ifade eden çevre, fenomenolojik açıdan merkezinde

bireyin bulunduğu iç içe geçmiş tabakalar olarak görülebilir. Bu anlamda çevreyi bir küreye benzetirsek, bu kürenin tabakalarında, mekânsal ve psiko-sosyal mesafesi birbirinden farklı çeşitli kişiler, nesnelere ve olaylar yer almaktadır. Birey dış dünyadan uyarılar alır ve dış dünya üzerine eylemde (davranış, etkinlik) bulunmaktadır”.

Çevreyi [İnsan (Toplum) + Doğa] olarak tanımlayan Gürel (2002), doğaya insana, insan doğaya etki ederken, insanın insana ve doğanın doğaya karşılıklı olarak etkisi olduğunu söylemektedir. Çevre olgusu için yapılmış tanımlarda çok fazla çeşitlilik vardır, yine de yapılan tüm tanımlamalardaki ortak payda, çevrenin karışık (complicated) değil, karmaşık (complex) bir yapıya sahip olmasıdır (Gürel, 2002). Çevre kavramı fiziksel (doğal ve yapay) ve psiko-sosyal (zihinsel ve davranışsal) çevre olarak sınıflandırılacak olursa, ‘aidiyet’ başlığı altında, içerisinde ‘davranış’, ‘kültür’ ve ‘algı’yı barındıran psiko-sosyal çevre üzerinde durulmalıdır. O halde, psiko-sosyal çevre kapsamında zihinsel ve davranışsal süreçten bahsedilebilir. Aslında davranışsal süreç, insanların ne yaptıkları ve çevreyle ilgili olarak nasıl hareket ettiklerini içerir (Turgut, 1990). İnsan davranışı gereksinmeden kaynaklanır. Davranışı şekillendiren gereksinimler ise en zorunlu ve en yaşamsal olandan daha az zorunlu ve daha az yaşamsal ve seçkin olana doğru bir hiyerarşi içerisinde (Maslow A. H., 1954). Dolayısıyla çevre ve davranış kavramlarının oldukça iç içe geçtikleri açıktır.

Fiziksel çevre ve insan davranışının etkileşimiyle, mevcut sosyal sistem ve kültürel sistem zaman içinde yapılanmıştır. İnsanlar günlük yaşamlarında çevreyi nasıl kullanacaklarına ve nasıl tepki vereceklerine ilişkin çevreyi değerlendirirler. Bu aşamada fiziksel çevrenin insan davranışı üzerinde direkt veya dolaylı etkisi olabilir (Erkut, 1984).

Diğer taraftan, kalıtsal bazı özelliklerle donanmış olan insan, belli bir toplum ve kültür içine doğarken, o toplumun kültür öğeleriyle yoğrularak gelişir; diğer bir anlamda insan toplumsal bir canlıdır (Usal & Kuşluvan, 2006). Dolayısıyla öğrenilmiş bir yaşayış tarzı olan kültür, belli bir toplumdaki toplumsal inançların, duygu ve davranışların tamamıdır. Manevi bir araç olarak, toplumdaki kişiler arasındaki ilişkileri sağlamaya yarar (Ergun, 2000). Kültür, doğuştan değil sonradan

kazanılmış bir kavram olduğu için, diğer kavramlara göre daha esnek bir yapıya sahiptir. Sembolik yollardan iletilip anlaşılırken, insanlar için bir engel değil aksine onları yönlendiren bir güç olarak algılanır. Çünkü bir kültüre ait olmak, bir takım kural ve yasaklara uymaktan daha çok, belirli bir stili, zevki, anlayışı benimsemek gibi düşünülebilir (Bilgin N. , 2003). Toplumların kendisini oluşturan bireylere belli bir kültürü aktarma, kazandırma, eğitip denetim altında tutarak kültürel birliği sağlayarak, toplumsal barışı sağlama süreci ‘kültürlenme’ olarak tanımlanır (Güvenç B. , 1997).

Kişilerin kendilerine özgü olmaları gibi, toplumlar da kendilerine özgüdür ve bu kültüre ait özgünlükler insanların yaşayışlarını ve mekân tercihlerini etkiler (Elliältioğlu, 2007).

Kişi ve çevre bir diğer etkisini de ‘algı’ üzerinden yapar. Algı, çevre ve organizma arasındaki işlemlerin bir parçası olarak, dışsal etkenlerle içsel etkenler tarafından ortaya konur ve sonucunda elde edilen bilgilerin de parçası haline gelir (Çağlayan, Korkmaz, & Öktem, 2014). Algı, aslında bahsedilen birçok kavramın da kilit noktasıdır. Çünkü insanı etkileyen şeyler, ancak algılanması sayesinde bir anlam kazanır. Bireyin çevresi ile olan çok yönlü ilişkileri de algılama, anlama, anlatma adımlarıyla gerçekleşir (İncedayı, 2002). Bu doğrultuda, tasarım, algılarımız ve oluşturduğumuz kavramlar arasında bir köprü meydana getirir. Tasarım ile algıladıklarımızı yorumlarımız ve böylelikle çevremizi üretmiş, ortaya koymuş oluruz. Bu yüzden, çevremizi algılarımızdan bağımsız olarak düşünemeyiz. Tasarım süreci, toplum ve kültür öğelerinin birlikteliği ile ortaya çıkmış bir süreç olduğu için sadece tasarımcıların değil, aslında toplumun ortak bir ürünüdür (İncedayı, 2002).

4.1.1. Alan (Territory) ve Egemenlik Alanı/Sınırı (Territorial Behavior) Kavramlarının Aidiyet Oluşumuna Etkisi

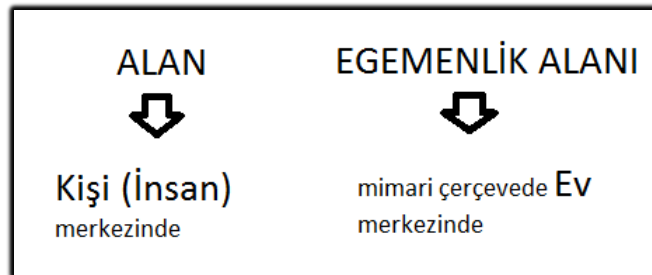
Alan kavramı, aslında hayvan davranışlarının incelenmesiyle ortaya çıkmıştır ve fiziksel olarak sınıflandırılmış bir mekân parçasını ifade etmektedir. Aynı kavram insan baz alınarak incelendiğinde ise, bu yer sosyal bir özellik kazanmakta, fiziksel özellikler sosyalleşmektedir (Bilgin N. , 2003). Bilgin’in (2003) alanla ilgili söylemi şu şekildedir: “Alan, bir iç-dış diyalektiğine dayalı bilişsel sınırlandırmalar

tarafından yapılandırılmış semantik bir mekândır. Bir başka deyişle, içinde bulunan kişinin kendini merkeze alarak etrafında oluşturduğu, hatlarını belirlediği ve başka yere karşıt olarak ‘burası’ diyerek tanımladığı yerdir. Alanın sınırları bilişsel planda, ben ile diğerlerinin, benim olan ile diğerlerinin olanın ayrılmasını sağlamaktadır. Bu anlamda alan, kişiselleştirilmiş bir mekândır. Ancak fiziksel ve kültürel özellikleri, aynı sistem içinde bütünleştiği ölçüde de, sosyalleştirilmiş bir mekândır”.

‘Egemenlik alanı’ ise, bir mekânın ya da nesnenin kişiselleştirilmesini içeren bir sınır düzenleme mekanizması olarak tanımlanabilir (Altman, 1975). Topluluktaki çeşitli ilişkilerin tanımlanması için bir araç olan egemenlik alanının boyutları zaman içinde değişim gösterebilir, ayrıca konumu örgütlemenin sosyal yapısına bağlıdır. Egemenlik alanının sınırları kavramsal ya da fiziksel olabilmektedir (Öymen Gür, 2000).

Gür’ün (2000) söylemiyle egemenlik alanı, içerisinde bazı özellikleri barındırır: Kişinin mülkiyetinde olan, yasal ve/veya töresel olarak denetleme hakkına sahip olduğu, ölçekten bağımsız, dış etkenlere karşı savunulan sınırlara sahip, korunan, insanın herhangi bir gereksinmesini karşılayan herhangi bir yer, kişinin egemenliğinde olduğundan, kolaylıkla kişiselleştirebildiği alanlardır.

Egemenlik alanı, kişinin kendi egemenliğini ilan ettiği ‘yer’dir. Alan ve egemenlik arasındaki temel farklılık ise, alan merkezinde kişi (insan)’yi barındırırken, egemenlik alanı merkezinde mimari çerçevede ‘ev’i barındırır (Şekil 4.1.).

Şekil 4.1 Alan ile Egemenlik Alanı Arasındaki Fark².

Bir insan çevresinde bir egemenlik alanı kuramıyorsa kendini orada güvende hissetmediği gibi, o bölgeyi de kendine ait hissedemez. Bu bağlamda, mahremiyet,

² Hazırlayan: Nur Banu Yıldız, 2016.

kişisel mekân, alan ve egemenlik alanı arasında çok sıkı bir bağlantı bulunmaktadır. Egemenlik alanını kuramayan insanlar mahremiyet alanlarını da oluşturamaz ve buldukları çevrede de rahat edemezler. Aidiyet duyguları ancak, insanların o çevreye yükledikleri anlama bağlı olarak ortaya çıktığı için, egemenlik alanı, mahremiyet ve anlam söz konusu aidiyetin oluşumunda önemli rol oynamaktadır. Ancak egemenlik alanı oluşturulabilen mekânlarda, kişiler o çevreyle ilgili bir aidiyet duygusu geliştirebilmektedirler. Egemenlik alanı; toplum, küçük gruplar ve kişi olmak üzere üç farklı toplumsal ölçekte ele alınmaktadır (Edney, 1976). Bu küçük egemenlik alanları, tasarlanmış çevre tarafından bazı yollarla etkilenmekte ve şekillenmektedir. Tasarlanmış çevre değişirse, egemenlik alanı da değişebilir (Stea & Downs, 1970). Stea ve Downs (1970), “mekânın elemanını egemenlik ünitesi, oturan kişiyi de ‘ikamet eden insan’” olarak tanımlamaktadır. Ancak bu ‘ikamet eden insan’ın tek egemenlik ünitesi değildir, evde bir tane olduğu gibi, ayrıca arabasında veya işyerinde de bir egemenlik ünitesi olabilir.

Kişi egemenlik alanından çıktığı anda davranışı ile de iki farklı önemli mekân davranışsal karakteristiği belli eder. Bunlar: kişisel alan ve egemenlik alanına ilişkin kümelerdir (territorial cluster). Kişisel alan fiziksel mekânda kişi merkezde olmak üzere, belirleyici sınırları olan bir küçük daire olarak tanımlanabilir. Egemenlik alanına ilişkin kümeler (territorial cluster), başka egemenlik alanlarını ve bağlı olarak başka insanları saran bir kümedir. Bu kümede, kişisel alan ve toplumsal alan aslında bir arada bulunmaktadır (Stea & Downs, 1970).

Altman’a (1975) göre egemenlik alanına ilişkin davranış, mahremiyeti elde etmek için kullanılan bir mekanizmadır. Egemenlik alanına ilişkin davranış, kendisinin başkalarına karşı sınırlama düzenini oluşturma mekanizmasıdır. Bu bir yerin kişiselleştirmesini ve işaretlenmesini içermektedir veya bir yerin bir kişi veya gruplara ait olduğunun bir ifadesidir. Bu tanım içerisinde “Bir yere ait sahiplenme veya hakları, bir bölgenin işaretlenmesi veya kişiselleştirilmesi, zorla bir bölgeye girmeye karşı koruma hakkı, psikolojik ihtiyaçlarının oluşturulması, bilişsel ve estetik ihtiyaçların elde edilmesi” gibi bazı temel özellikleri barındırmaktadır (Lang, 1987).

Egemenlik alanı kompleks ve çok boyutlu bir olgudur. Belirlenen mekân parçaları üzerindeki denetim kavramı, mahremiyeti koruma ya da elde etme isteği ile birlikte kişiye güvenlik ve kişisel özgürlük duygusu vermektedir. Bu noktada mahremiyet kavramı kişiye bir denetim duygusu vererek egemenlik sınırı ve davranışının temel belirleyicisi olarak ortaya çıkmaktadır (Turgut, 1990).

Çevremizde mahremiyeti elde etmek için kişinin egemenlik alanı üzerindeki kontrolü çok önemlidir. Çünkü insanın temel psikolojik ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamak ve egemenlik kontrolü kimlik ihtiyacını ve güvenlik ihtiyacının oluşumuna katkıda bulunmaktadır (Lang, 1987). Altman (1975), egemenlik alanını yalnızca mahremiyeti elde etmekle sınırlamamakta, ayrıca sosyal ilişkilerin sağlaştırılması olarak da tarif etmektedir (Lang, 1987).

Kişinin egemenlik alanı davranışını ve özellikle kavgacılığını incelemek için yapılan bazı çalışmalara göre, insanların zamanla azalan içgüdüleri incelenmiş ve kavganın içgüdüsel bir davranış olduğu ve bunun altındaki en önemli kavramın 'egemenlik alanı' olduğu sonucuna varılmıştır (Kızıl, 1978). Andrey (1966), egemenlik alanının kişiyi uyardığını, kişiye güvenlik ve kişilik duygusu verdiğini belirtmiştir. Lyman ve Scott (1967) da, egemenlik alanının bireyi kişiliğine kavuşturduğunu ve eylemlerine özgürlük sağladığını belirtmiştir (Kızıl, 1978).

Egemenlik alanı kavramı, gerek oluşumu gerekse de mekânsal biçimlenişleri bağlamında kültürle göre değişiklik gösteren bir olgudur. Örneğin, geleneksel Çin evinde aile üyelerinin egemenlik alanı ayrımları, net bir şekilde görülebilmektedir. Bir konuk odasını içine alan giriş avlusu, duvarla ailenin egemenlik alanından ayrılmıştır. Ailenin egemenlik alanı da kendi içinde aile reisinin, ev kadınının ve hizmetçinin bölümleri olarak odalara ayrılmıştır. Benzer biçimde, geleneksel Türk evinde de konuk odası, aile reisinin odası belirlenmiştir. Hatta odalar yükleneceği işlevlere göre mekân parçalarına ayrılmış, aile reisinin, konukların, hizmetçilerin bulunacağı alanlar belirlenmiş ve özelliklerine göre biçimlenmiştir.

Bu bağlamda, geleneksel Türk evi, egemenlik sınırlarını bir davranış mekanizması olarak mekânı etkilemesi bağlamında açık bir biçimde yansıtmaktadır. Turgut'a (1990) göre; bu kavram, konut mekânının biçimlenmesinde güvenlik, sahip olma ve

kontrol mekanizması olarak rol oynamaktadır. Örneğin ‘Baş Oda’ ayırımının yapılması, ya da aile reisi odasının konuk odası olarak belirlenmiş olması, aile reisinin belirli bir mekân parçası üzerinde denetim elde etme isteğine dayanmaktadır. Bu odalarda statüye göre yer düzenlemesi yapılarak farklı bölgeler oluşturulması ve aile reisinin oda girişini görebilen, girişten en uzak köşede oturması görsel olarak psikolojik alan oluşturma isteğinin sonuçlarıdır. Mülkiyet, sahip olma ve denetim elde etme isteğinden doğan davranışlar ise, geleneksel Türk evi odalarında, iki farklı egemenlik alanı oluşturmuşlardır (Turgut, 1990). Bunun dışında, ‘babanın yeri’ denilen yer genellikle ailenin diğer üyelerinin görsel olarak izlenebildiği bir noktadadır (Kızıl, 1978). Örneğin; odada konuk varken mekânın bölgelere ayrılması ve günlük yaşam devam ederken ikincil bölge sınırlarının artması görülmektedir. Yani odada konuk varken ve yokkenki kullanımları farklıdır. Bölgenin sınırları kullanımlara göre farklılıklar göstermektedir. Bu farklılıkların günümüz konut örüntüleri kapsamında, konutta ‘esneklik’ kavramıyla yer bulduğunu söylemek mümkündür (Turgut, 1990).

Türk evinde mekânın bu özellikleri, ilişkileri düzenleyen tanımlayan ve mekân üzerinde denetimi sağlayan zihinsel bir süreç ve davranış mekanizması olarak egemenlik sınırı davranışının mekânın biçimlenmesindeki görünümüdür.

4.1.2. Mahremiyet (Intimate) Kavramının Aidiyet Oluşumuna Etkisi

Mahremiyet, kişiye veya bir gruba diğerlerinin optimum düzeyde yaklaşma koşulu olarak tanımlanabilir. Altman (1992), mahremiyeti, “Optimum düzeydeki toplumsal bir eylem biçimi” olarak tanımlamakta ve “Mahremiyetin, insanın içinde bulunduğu durum ve eylem türü arasındaki ilişkilere ışık tuttuğunu” söylemektedir. Bu bakımdan mahremiyetin, algısal, bilişsel ve davranışsal olmak üzere üç yönünün varlığından söz etmek mümkündür.

Mahremiyet, bir kişinin veya grubun içinde bulunduğu ortamıyla kurmak istediği toplumsal ilişkilerde denetim hakkını elde tutması veya elde tutma isteği anlamına gelmektedir. İnsanın zihinsel kurgusunda, her ortam ve onun doğurduğu davranış için, bir ‘ideal mahremiyet’ tanımı vardır (Öymen Gür, 1996).

Latince 'intimus' olan mahremiyet (intimate), 'en iç' anlamına gelir ve kişiye göre değişen bir ihtiyaç olarak görülse de, genelde aynı kültüre sahip toplumlarda birbirine yakın değer ve anlam taşır. Tüm kültürlerde mahremiyeti düzenleyici kurallar bulunmakla beraber, düzenleme şekilleri ise kültürlerle özgüdür (Bilgin N. , 2003).

Mahremiyet, Altman'ın (1975) ortaya koyduğu gibi, kişiler arası etkileşimin işlerliği ve kontrolü, planlar, roller ve stratejilerin oluşmasında, kişisel kimliğin görünümüleri ve kapsamında bir düzenleme mekanizmasıdır.

Mahremiyet, tek yönlü bir gizlilik-girilmezlik süreci değil, toplumsal ve bireysel değerlerden etkilenen insanların birbirleriyle ilişkide olma ya da olmama isteğine göre değişen diyalektik bir kontrol sürecidir (Öymen Gür, 1996).

Ünlü'ye (1998) göre; "Mahremiyetin en önemli ortaya çıkan şekli, bir kişinin diğerlerinin gözlemlerinden uzakta ve aynı koşullarda ama 'yalnız' konumda bulunmasıdır. Buna karşıt olarak, mahremiyetin bir diğer şeklide, 'sıkı birlikteli'dir. Mahremiyet, 'kişisel özgürlük' sağlar ve kişinin özü ve kimliği ile ilgili konularla ilişki içindedir.". Yere bağlılık ve aidiyet hisleri de, mahremiyetin artmasıyla artan duygular arasında yer alır.

Bunun yanı sıra bir çevre/mekân kendimiz için güvenli değilse, mahremiyet duygusu da elde edilmemiş olur. Mahremiyet, kişiler veya grupların diğer kişiler veya gruplarla görsel, işitsel ilişkilerin kontrol edilmesidir. Bu kontrollü olma durumu sağlanmış olursa, mekân da kişiler tarafından korunmuş olur.

Lang (1987), Rapaport'un (1977) mahremiyeti, "karşılıklı etkileşimi kontrol edebilmek, seçme özgürlüğü olması ve karar verilmiş karşılıklı etkileşimi elde etmek" biçiminde tanımladığını ifade eder.

Mahremiyet, özellikle egemenlik alanı ve kişisel mekân kavramları ile sıkı bir ilişki içerisindedir. Bu iki kavram, mahremiyeti elde etmek adına önemli mekanizmalara sahiptir (Altman, 1975). Kişiler (kullanıcılar), çevrelerinde bir egemenlik alanı ve kişisel mekân kuramıyorlarsa, bundan dolayı da mahremiyet duygusunu elde edememektedir. Mahremiyet, çevrelerin ve davranışların kontrolü olduğuna göre,

öncelikle insanların kendilerine bir egemenlik alanı oluşturmaları ve çevreyi sahiplenmeleri gereklidir. (Lang, 1987).

Mahremiyet yaşam biçimine, inanışlara, iklime ve bölgelere göre farklılık göstermektedir. Her kültürde mahremiyetin uygunlaşma düzeyleri farklı profiller çizebilir (Çağlayan, Korkmaz, & Öktem, 2014).

Örneğin, Okyanus kültürlerinde; mahremiyet, sembol olarak vücut duruşu ve yarı sözel davranışlarla anlaşılan bir mekanizmadır. Java kültüründe, konutlar küçük ve duvarları kamıştandır. Konutlar ön bahçeye duvar ve herhangi bir ayırıcı olmadan yönlendirilmişlerdir. Konutlara giriş ön cepheden olduğu gibi, arkadan da olabilmektedir. Orada bulunmanızdan dolayı ortaya çıkacak olan rahatsızlık hissi sonucu sadece basit bir selamlaşma uyarısıyla karşı karşıya kalırsınız. Mekânsal savunma, fiziksel olmaktan çok psikolojiktir. İnsanlar yumuşak ve düşük tonda konuşur, duygularını saklar ve mahremiyet son derece yüksek psikolojik bir ortamda ortaya çıkar. Bali kültüründe, mekânlar kamusal alanlardan özel alanlara doğru zincirleme bir ilişki çizerler. Bali konutu, bir konut bahçesini çevreleyen küçük kulübelere oluşmuş bir yapıya sahiptir. Burada bahçede kamusal alana bakan yüksek taş duvarlarla çevrilidir. Konutlar caddelere açılır, caddeler zincirleme olarak kamusal meydanlara erişir, bunlar da insanları tapınaklara çeker (Ünlü, 1998).

Tüm toplumlarda olduğu gibi geleneksel Türk evlerinde de, mahremiyet konut mekânının gelişimine etkili olan faktörlerden biridir. Avlu ve bahçeleri çevreleyen yüksek duvarlar, emniyet için olduğu kadar, o alanı yabancı gözlerden gizleme amacı da taşıyan çevreleyici elemanlardır. Yine eski geleneksel Türk evlerinde, evin içerisinin karşı komşu tarafından görülmemesi için, çıkmalar sağır bırakılmıştır. İç mekândaki doğal ışık, bu çıkmalardaki yan pencereler aracılığıyla sağlanmıştır (Ünlü, 1998). Oturma terası veya dış sofa, bahçe ve avluya karşı açık olduğu halde, sokak tarafı yabancı gözlerle karşı kafeslerle korunmuştur (Kızıl, 1978). Kafesli pencereler gibi mimarinin genel karakteristiğini oluşturan bazı elemanlar, mahremiyet ihtiyacı doğrultusunda zaman içinde gelişmiş ve değişmiştir.

Turgut'a (1990) göre; "Geleneksel Türk evinde, zihinsel süreçlerden geçerek Harem ve Selamlık ayırımına neden olan mahremiyet kavramını oluşturan en önemli etken

İslam dini inançlarıdır. İslamiyet'in mahremiyete etkisini, ailenin iç yaşantısının yabancılardan gizlenmesi, aile fertleri dışında, kadın ve erkeğin bir arada oturması şeklinde özetlemek mümkündür. Bu kurallar farklı ölçeklerde, konutun biçimlenmesini etkilemektedir. Yabancılardan gizlenmesi gereken bir işlevin yerine getirilmesinin çevre düzenlemesine yansımaya başka bir örnek ise gusülhanenin çözümüdür. Geleneksel Türk evinde dini inançlara göre kadın ve erkeğin vücudunun gizliliği yıkanma eylemi mahremiyetini çok önemli hale getirmektedir. Türk evindeki mahremiyet kavramının sadece İslamiyet'ten etkilenen, evi ve kadınları sokaktan ve yabancılardan gizlemek isteğinden kaynaklanmakta, Orta Asya inançları ve göçebe yaşamına dayanan 'içe dönüklük' kavramından etkilenerek konutu biçimlendirmektedir. Geleneksel Türk evlerinde mahremiyet davranışının çevre düzenlemesindeki görünümüleri, iç ve dış çevre ilişkisi, dolayısıyla cephe biçimlenmesinden çok mekân boyutlarını etkileyen farklı iki kullanım zonunun oluşmasında ortaya çıkmaktadır.”

Bunun yanı sıra mahremiyet kavramı ve mahremiyeti sağlayıcı olanaklar, günümüzde farklı biçimlere evrilmiştir. Örneğin ilkel ve geleneksel toplumlarda mahremiyet, aile sorumlulukları, toplumsal roller, aile büyüklerinin koyduğu katı kurallarla belirlenirken; günümüz modern toplumlarında mahremiyet çok daha esnek ve de çeşitlenmiş bir kavrama dönüşmüştür (Öymen Gür, 1996)

Ünlü (1998), modern toplumlarda farklılaşan mekâna bağlanma hissini, mahremiyet kavramı üzerinden ne şekilde pekiştirildiğini ise şöyle açıklar: “Konut ve sembolik anlam mahremiyeti ortaya koyan bir kavramdır. Modern kent ve endüstri toplumları, Amerikan konutu ve çevresi yerel olarak 'evim, güzel evim' duygusunu insanlara vermektedir.”

4.1.3. Kişisel Mekân (Personal Space) Kavramının Aidiyet Oluşumuna Etkisi

Kişisel mekân, her bireyin kendi çevresinde olan, sınırları savunulan diğer bireylere yabancı olan kişisel alanı ifade eder. Bireylerin hâkim oldukları bu alanlarda, mahremiyet düzeyi de yüksektir (Bilgin N. , 2003).

Altan'a göre ise; “insan diğer kişilerle kendi arasında, sınırlarını belleğinde belirlediği bir mekân kurmaktadır. Bu mekân, psiko-sosyal bir mekândır, yani

kişisel, kişilerarası, sosyal ve kültürel, herkesin etrafından bulunan ve diğerine yabancı olan bu mekân, sınırları savunulan bir mekândır.” (Altman & Zube, 1989).

Her bireyin etrafında bulunan ve kişilerin hâkim olduğu kişisel alanı ifade eden, kişisel mekân (personal space) kavramı, mekânın çeşitlenmesinde, esnekliğinde, aidiyet oluşumunda ve kendilenmesinde çok önemli bir rol oynar. Dolayısıyla kişisel mekânların varlığı, yaşayan mekânların tasarlanmasını sağlar. Kendilenmemiş/kişiselleştirilmemiş mekânlar monoton, boş ve sıkıcı bir hale gelir ve bu da sosyal etkileşimin azalmasına neden olur (Ünlü, 1998).

Bireylerin yaşamlarını sürdürdükleri, ikamet ettikleri konutları/evleri kişisel mekânın en genel örneğidir. Sahip oldukları özel eşyaları ile tanımladıkları, egemenlik alanlarını sınırladıkları mekânlardır. Bu bağlamda konutu kendileme/kişiselleştirme kavramı, kişinin kimliğini ifade etmesi olarak da tanımlanabilmektedir (Kalyoncu, 2006).

4.2. Konutta Aidiyet Oluşumuna Mekânın Etkisi

Üç boyutlu ve içinde yaşanan bir hacim olan ‘mekân’, mimarinin fiziksel yapısını oluşturan asıl elemandır (Erpi, 1999). İçinde bulunulan ‘yer’ demek olan ‘mekân’, var olma anlamına gelen Arapça ‘kevn’ sözcüğünden türeyerek ortaya çıkmıştır (Hançerlioğlu, 1976). Mekân somut bir anlama sahiptir ve ancak mekâna insan ilişkileri ve sosyal yaşam dâhil olduğunda mekân, yer haline gelir. Böylece yer, işlevler ve eylemlerle dolu soyut bir mekân olarak bir kimliğe sahip olur. Dolayısıyla bir mekândaki aidiyet oluşumu, insan odaklı bir eylem olarak karşımıza çıkmaktadır. (Bilgin N. , 2003).

Bir şeyi kendisi için alma, kendi kullanımına ayırma eylemini belirten ‘kendileme’, bir mekânda aidiyet oluşumunu doğrudan etkilemektedir. Bir mekân üstündeki egemenlikle ilgilidir ve yasal anlamıyla mülk edinmeyi belirtirken, teknik olarak bir işe uygun bir şeyi alıp kullanmayı belirtir. Kültürel açıdan bireyin gizli potansiyellerini gerçekleştirmesini ve değer kazanmasını sağlayan çevre özelliklerine referansla tanımlanır. Psikolojik açıdan bireyin şeylere ve dünyaya hâkim bir konuda görülmesini belirtir. Antropolojik açıdan kendileme, gerçeklik üzerinde, insanın kendini gerçekleştirmesine yarayan bir etkinlik biçimini belirtir (Bilgin N. , 2003).

Aidiyet oluşumu için ortaya konulan kendileme eylemi, mekânın dönüştürülmesiyle ortaya çıkan, bireyin ve toplumun otoritesi olarak görülebilir. Kişi kendinin kıldığı bir mekânı, düzenlemekte ve diyalektik olarak diğerlerinin mekânına göre farklılaştırmaktadır. Burada aidiyet, kendilemeyi doğurur ve bu genel olarak, kendinin kılma, sahiplenme kavramıyla da ifade edilmektedir (Bilgin N. , 1997). Bir mekândaki aidiyet oluşumunu sağlayan kendileme hareketi, kişiler tarafından bir yerin işaretlenerek ‘sahiplenilmiş’ olduğunu belirtmesidir. Aslında kişinin, diğer insanlarla arasındaki bir çeşit sınır düzenlemesidir.

Mekân kimliğinin oluşumunda, ‘birey’ kaynaklı en önemli etken olan aidiyet olgusu; kişinin mekânla ilişkisindeki en açık ve sade ifade biçimidir. Sorumluluk duygusunu da birlikte getiren aidiyet oluşumu, o mekândaki nesnelere benimsenmesini, korunmasını, bakılmasını ve sevilmesini öngörür (Örer, 2002).

Bir mekâna dair aidiyet oluşum yöntemlerinden bazıları; kendi etraflarında eşyalar yerleştirerek, çevrede kök salmak, bir yeri düzenlemek, bu yerin diğerine açılışını ya da kapanışını kendi isteklerine göre ayarlamak, bu yerin bazı öğelerini yok etmek gibi bir takım normlardır (Bilgin N. , 1997).

Söz konusu kendileme yöntemleri her ne kadar konut içi alanlarda daha çok karşılık bulabilir nitelikte ise de aslında, konutta aidiyet oluşumunda sadece konut içi mekânlar değil, konutun dışında kalan mekânlar da oldukça etkilidir. Bu bağlamda konutta aidiyet oluşumunda özel mekân olan konut içi alan, yarı-özel alan olarak kabul edilebilecek balkon, merdiven sahanlıkları gibi alanlar ile konut yerleşimine ait ortak veya kamusal alanların etkili olduğunu söylemek mümkündür.

Özel mekânlar, kişilerin kendilerine aitliği tanımlanmış, kalıcı mekânlardır. Bir özel mekân olan konut, daha çok evliliğe ya da kan bağına dayanan ya da birlikte yaşamaya karar vermiş kişilerin paylaştıkları alanlardır. Bu bağdan dolayı kullanıcılarının birbirini etkilemesi olasılığı oldukça yüksektir. Ayrıca en çok vakit geçirilen ve sahiplenilen mekânlardır. Düzenleme şekilleri kültürlere özgüdür; ancak değişkenlik de gösterebilir. Öymen Gür’e (2000) göre bu mekânda yapılan etkinlikler şu şekildedir: “Zorunlu biyolojik etkinlikler ve soy sürdürmeye yönelik etkinlikler, dinlenmeye yönelik etkinlikler, beslenmeye yönelik etkinlikler, eğitsel ve entelektüel

etkinlikler, sağlık ve bakımla ilgili etkinlikler, sosyal etkinlikler (davet vs.), aile arasında eğlenceye yönelik etkinlikler, dinsel etkinlikler, hobi ve diğer yan uğraşlar (sportif, evcil hayvan vs.), onarım bakım, depolama.”

Kişiler ilgi alanları ve alışkanlıkları ile kendilerini bu mekânlara ait hissederler. Bu aidiyet duygusu kişiye özgüdür. Miras kalmış eşyalar, antikalar, aile fotoğrafları, hatıra eşyalar, dekoratif eşyalar gibi şeyler, mekânı kendileyerek aidiyeti arttırmakta daha çok kullanılan elemanlardır. İnsanın kendi benliğiyle ilgili düşünce ve duyguları, hayatını geçirdiği fiziksel ortamların ve evinin kimliğiyle sıkı sıkıya bağlıdır (Bilgin N. , 1991). Bilgin (1991) bu durumu şu şekilde açıklamıştır: “İnsanın günlük hayatı, eşyalar arasında ve eşyalar aracılığıyla yapılan davranışlardan örölmekte ve eşyanın hayatı, insanın psiko-sosyal dinamiklerine göre şekil almaktadır. Bu anlamda eşyalardan hareketle sahibinin kimliğini belirlemek veya tersine kişinin psiko-sosyal özelliklerinden hareketle ne tür eşyalara sahip olabileceğini kestirmek mümkün olacaktır.”

Yarı özel mekânlar, kamusal ve özel mekânlar arasında bir geçiş mekânıdır ve anlam olarak da bu iki mekân arasında kalmaktadır. Dışarıya açık (bahçe, giriş, balkon, vb.) veya sınırlandırılmış (koridor, hol, antre, vb.) olabilirler.

Yarı özel mekânların kullanıcıları, özel mekânlara göre daha belirsiz, kamusal mekânlara göre daha belirlidir. Bu yüzden aidiyet ve mahremiyet hisleri özel mekânlara göre daha az iken, kamusal mekânlara göre daha fazladır. Bu mekândaki aidiyeti sağlamak adına kullanılan kendileme öğelerine örnek olarak; posta kutusu, ev sahibinin adının yazılı olduğu kapı levhası, giriş paspası ya da giriş paspası verilebilir.

Dışarıdan bakılan ve görölen mekânlar oldukları için, prestij amaçlı bir mesaj verme amacı taşıyabilirler. Bu mekânlara verilen en iyi örnek ‘balkonlar’dır. Balkonlar, mahremiyet ihtiyacından temizliğinin kolaylığından ve depolama amaçlı olarak günümüzde de oldukça fazla bir şekilde kendilenen yarı özel mekânlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kamusal mekânlar ise, hiçbir ayırım yapmadan tüm milleti ve ulusu oluşturan tüm bireylerin girişine açık mekânlardır. Bu yüzden kamusal mekânların sadece sahip

olmayla değil kullanımla da ilişkili olduğu söylenebilir. Bu bağlamda bazı özel mülkiyetli yer ve mekânlar kamuya açık olabilmektedir (Altman & Zube, 1989). Pek çok olanak sunmaları nedeniyle kentlerin prestij alanları haline gelmişlerdir. Halkın erişimine sahip olan bu mekânların bazıları kamusal mülkiyet ve idare altında iken, bazıları da özel mülkiyette ama kamu kullanımında olabilmektedir (Perinçek, 2003).

Kamusal mekânlar; kent sokakları, kent meydanları, alışveriş merkezleri, kamusal binalar, dinlenme ve spor alanları, parklar ve ormanlar, yaya yolları, oturma elemanları, su gibi fiziksel ve görsel elemanları içerir (Perinçek, 2003).

Kamusal mekânlar, kültürel, ticari, halkın erişimine sahip olma gibi özelliklere sahiptirler. Kamusal mekânlar, toplumsal insan davranışlarına yön verirler. Kamusal mekânlar; görülebilir, ulaşılabilir ve çoğunlukla da çok kullanımlı yerlerdir (Ellialtıoğlu, 2007).

Birbirine yabancı ve farklı insanların aynı anda bulunabildikleri yerlerdir ve bu mekânlar kullanıcılarının hafızalarında yer ederek, hatıralara dâhil olurlar. Yine bu mekânlar, kenti ve çevreyi anlamakta ve algılamakta oldukça önemli bir yere sahiptirler. Bunun yanında, kullanıcıları arasındaki ilişki, özel ve yarı özel mekânlardakinin aksine daha yüzeyseldir. Dolayısıyla düşük etkileşimsel mekânlardır. Çok fazla kişi tarafından kullanıldığı için aidiyet duygusunun oluşumu, diğer mekânlara oranla daha azdır. Buradaki aidiyet, kullanım süresine veya bu kamusal mekânlara kişilerin kendi eşyalarını yerleştirip kişisel alanlar oluşturmasına bağlı olarak artış gösterebilir. Burada anlatılmaya çalışılan kişisel alan oluşumu, aslında, o mekânı, başka bir kullanıcının kullanmasının (o mekânı terk edene kadar) engellemesi durumudur.

Diğer taraftan, mekânlar düşük etkilenimsel (sociofugal) ve yoğun etkileşimsel (sociopedal) olarak da nitelendirilirler. Düşük etkilenimsel çevreler, aidiyet oluşumunun son derece az olduğu mekânlar iken, yoğun etkileşimsel çevreler, aidiyet oluşumunun kalıplarına uygun bazı alternatifler sunarlar (Ünlü, 1998).

Özel mekânlardan kamusal mekânlara doğru gidildikçe, aidiyet oluşumu azalır. Bu durum, bu mekânlardaki kullanımın geçiciliğine ve kullanıcılardaki aidiyetin diğerlerine göre az olmasıyla ilişkilendirilebilir. Bununla birlikte, kamusal alanları

yani ortak alanları olan konut yerleşimlerinde, bu ortak alanın varlığının konutta aidiyeti güçlendirmesi, konut kullanıcısının konutun çevresiyle bağ kurmasına ve kök salmasına yardımcı olması durumu da söz konusudur.

5. REZİDANSLARDA AİDİYET OLUŞUMU/İSTANBUL-ŞİŞLİ BÖLGESİ: ANTHILL RESİDENCE ALAN ARAŞTIRMASI

Tezin önceki bölümlerinde rezidansın çok çeşitli tanımları olduğundan bahsedilmiş ve bu farklı tanımlardan yola çıkılarak tez kapsamında rezidansın tanımı yapılmıştır. Ancak alan çalışmasının aktarıldığı bu bölümde de rezidansın tanımına yer vermek gerekmektedir. Rezidansın tanımı; ‘İnsanların ikamet ettiği, çok katlı, en az konut şartlarını sağlayan, içerisinde günlük yaşamı kolaylaştıracak bir çok hizmeti barındıran, metropollerdeki yoğun iş ve hayat temposu içerisinde, kullanıcılarına bir otel konforu yaşatan, kişilerin kendilerine vakit ayırabilecekleri zamanı onlara kazandıran, hızlı ulaşım akslarına ve kentin prestij mekânlarına yakın dolayısıyla kent merkezinde konumlanmış, güvenli, teknolojik olarak üst seviyede olan, yüksek kalitede lüks konutlardır’ şeklinde belirlenmiştir.

Alan çalışması kapsamında İstanbul ili içerisinde, Avrupa ve Anadolu yakasında toplamda 100 adet rezidansın var olduğu tespit edilmiştir. Bu rezidanslar: Andromeda Residence, Ağaoğlu My World Ataşehir, Ağaoğlu My World Towers, Dumankaya İkon, Flora Residence, My Towerland Residence, Palladium Residence, Uphill Court Residence, Varyap Meridian, Acarkent Residence, Dilman Towers Residence, Göztepe Park Residence, Paragon Residence, Park Residence, Dragos Royal Towers, Dumankaya Vizyon, Uprise Elite Residence, Uptwins Deluxe Residence, Soyak Evreka Residence, Atlantis Premium Residence, Atlas Residence, Çam Koza Residence, Doğa Ata Residence, Trend Ekstra Residence, Şelale Premium Residence, Royal Park Residence, Antrium Residence, Buyaka, Dream Towers Residence, Pegasus Residence, Polaris Residence, Twins Residence, Dora Park Residence, Akasya, Sözbir Royal Residence, Baran Residence, Finans Park Residence, Novus Residence, Spradon Residence, Akmerkez Residence, Bellevue Residence, Selenium Panaroma, Selenium Twins, The Residence Gayrettepe, Zorlu Center, Aktel Residence, Beyaz City Residence, Ekinoks Residence, Skyport Residence, Galata Residence, Mecidiyeköy Residence, Triada Residence, Ginza Residence, Pelican Hill Residence, Vista Residence, Hera Club Residence, Nokta Residence, Rayana Residence, Story Residence, Fantasia Elit Residence, Kemer

Rose Residence, Saban Residence, Suvenue Residence, İstanbul Sapphire, Arkon Park Residence, Divan Residence, Metropol İstanbul, Güney Residence, İstinye Park Residence, L'ist İstinye Suites, Tarabya Residence, Anthill Residence, Elit Residence, Elysium Cool, Elysium Fantastic, Maritza Residence, Meridian Grand Tower, Brandium, Teknik Yapı Deluxia Suits, Nezih Towers, Elysium Residence, Feriköy Residence, Feriloft, Gallery Residence, Garden Tower Residence, Kanyon Residence, Kempinski Astoria Residence, Levent Loft, Main Towers Residence, Mega Residence, Metrocity Residence, Nişantaşı Residence, Polat Tower Residence, Rixos Bomonty Residence, Selenium Residence, Şişli Plaza, Süzer Plaza, Taksim Residence, Terrace Fulya, Trump Towers'tır. Bu rezidans projelerinin İstanbul içerisindeki konumları ise, oldukça farklılık göstermektedir. Kimi rezidans yapıları, belirli nitelikleri ile ön plana çıkan kentsel bölgelerde toplu halde bulunmaları nedeniyle yoğunlaşırken, kimileri ise tekil olarak kentsel ölçekte mekâna yayılmış durumda bulunmaktadır (Çizelge 5.1). 100 adet projenin kent içerisindeki dağılımına bakıldığında, bu dağılımın kent içerisinde çok da homojen bir dağılım olmadığı gözlemlenmektedir (Şekil 5.1). Belirli bölgelerde yoğunluklarına göre kümeleşmeler yarattığı, iki kıtadaki dağılımın eşit olmadığı, Avrupa yakasındaki projelerin toplamın neredeyse % 60'ını oluşturduğu gözlemlenmektedir (Çerçi, 2010).

Bu bağlamda, söz konusu 100 adet rezidans projesi, oluşturulan rezidans tanımı çerçevesinde ayrıntılı biçimde incelendiğinde, tamamının rezidans olarak tanımlanamayacağı görülmektedir. Oluşturulan tanımın en belirgin niteliği, rezidansların kent merkezinde yer almaları gerektiğidir. Ancak, söz konusu rezidansların 33 adedinin İstanbul bağlamında kent çeperi sayılabilecek bölgelerde oldukları (Kartal, Pendik, Ümraniye, Tuzla, Sancaktepe, Esenyurt, Başakşehir, Beylikdüzü Küçükçekmece, Büyükçekmece); kalan 67 adedinin kent içi alanlarda buldukları tespit edilmiştir (Kadıköy, Beşiktaş, Beyoğlu, Şişli, Ataşehir, Kağıthane, Sarıyer, Eyüp, Beykoz, Bakırköy, Bahçelievler, Üsküdar).

Çizelge 5.1 Rezidans Projelerinin İstanbul İlindeki Dağılımı ve Tanıma Uygunluk Şeması (Hazırlayan: Nurbanu Yıldız, 2016)

BULUNDUĞU YER	REZİDANS PROJELERİ		TANIMA UYGUNLUK	TANIMA UYGUN	TANIMA UYGUN DEĞİL
	REZİDANS PROJELERİ	TANIMA UYGUNLUK			
1	Ataşehir	ANDROMEDA RESIDENCE	✓		
2	Ataşehir	DUMANKAYA İKON	✓		
3	Ataşehir	FLORA RESIDENCE	✓		
4	Ataşehir	AĞAOĞLU MY WORLD TOWERS	✓		
5	Ataşehir	MY TOWERLAND RESIDENCE	✓		
6	Ataşehir	PALLADIUM RESIDENCE	✓		
7	Ataşehir	UPHILL COURT RESIDENCE	✓		
8	Ataşehir	VARYAP MERIDIAN	✓		
9	Beşiktaş	ACARKENT RESIDENCE	✓	✓	
10	Kadıköy	DILMAN TOWERS RESIDENCE	✓	✓	
11	Kadıköy	GÖZTEPEPARK RESIDENCE	✓	✓	
12	Kadıköy	PARAGON RESIDENCE	✓	✓	
13	Kadıköy	PARK RESIDENCE	✓	✓	
14	Kartal	DRAGOS ROYAL TOWERS	✓	✓	
15	Kartal	DUMANKAYA VIZYON	✓	✓	
16	Ataşehir	AĞAOĞLU MY WORLD	✓		
17	Kartal	UPRISE ELİTE RESIDENCE	✓	✓	
18	Kartal	UPTWINS DELUXE RESIDENCE	✓	✓	
19	Kartal	SOYAK EVREKA RESIDENCE	✓	✓	
20	Pendik	ATLANTIS PREMIUM RESIDENCE	✓	✓	
21	Pendik	ATLAS RESIDENCE	✓	✓	
22	Pendik	ÇAM KOZA RESIDENCE	✓	✓	
23	Pendik	DOĞA ATA RESIDENCE	✓	✓	
24	Ataşehir	FINANS PARK RESIDENCE	✓		
25	Pendik	TREND EKSTRA RESIDENCE	✓	✓	
26	Sancaktepe	ŞELELE PREMIUM RESIDENCE	✓	✓	
27	Tuzla	ROYAL PARK RESIDENCE	✓	✓	
28	Ümraniye	ANTRIUM RESIDENCE	✓	✓	
29	Ümraniye	BUYAKA	✓	✓	
30	Ataşehir	MARITZA RESIDENCE	✓		
31	Ümraniye	DREAM TOWERS RESIDENCE	✓	✓	
32	Ataşehir	MERIDIAN GRAND TOWER	✓		
33	Ataşehir	METROPOL İSTANBUL	✓		
34	Ümraniye	PEGASUS RESIDENCE	✓	✓	
35	Ümraniye	POLARIS RESIDENCE	✓	✓	
36	Ataşehir	BRANDIUM	✓		
37	Ümraniye	TWINS RESIDENCE	✓	✓	
38	Ümraniye	DORA PARK RESIDENCE	✓	✓	
39	Üsküdar	AKASYA	✓	✓	
40	Üsküdar	SÖZBİR ROYAL RESIDENCE	✓	✓	
41	Bahçeşehir	BARAN RESIDENCE	✓	✓	
42	Bakırköy	NOVUS RESIDENCE	✓	✓	
43	Başakşehir	SPRADON RESIDENCE	✓	✓	
44	Beşiktaş	AKMERKEZ RESIDENCE	✓	✓	
45	Beşiktaş	BELLEVUE RESIDENCE	✓	✓	
46	Beşiktaş	SELENIUM PANAROMA	✓	✓	
47	Beşiktaş	SELENIUM TWINS	✓	✓	
48	Beşiktaş	THE RESIDENCE GAYRETTEPE	✓	✓	
49	Beşiktaş	ZORLU CENTER	✓	✓	
50	Beylikdüzü	AKTEL RESIDENCE	✓	✓	
51	Beylikdüzü	BEYAZ CITY RESIDENCE	✓		
52	Beylikdüzü	EKİNOKS RESIDENCE	✓		
53	Beylikdüzü	SKYPORT RESIDENCE	✓		
54	Beyoğlu	GALATA RESIDENCE	✓		
55	Beyoğlu	MECİDİYEKÖY RESIDENCE	✓		
56	Beyoğlu	TRIADA RESIDENCE	✓		
57	Büyükdere	GINZA RESIDENCE	✓		
58	Büyükdere	PELICAN HILL RESIDENCE	✓		
59	Büyükdere	VISTA RESIDENCE	✓		
60	Esenyurt	HERA CLUP RESIDENCE	✓		
61	Esenyurt	NOKTA RESIDENCE	✓		
62	Ataşehir	TEKNİK YAPI DELUXIA SUITS	✓		
63	Esenyurt	RAYANA RESIDENCE	✓		
64	Esenyurt	STORY RESIDENCE	✓		
65	Eyüp	FANTASIA ELİTE RESIDENCE	✓		
66	Ataşehir	NEZİH TOWERS	✓		
67	Eyüp	KEMER ROSE RESIDENCE	✓		
68	Eyüp	SABAN RESIDENCE	✓		
69	Eyüp	SUVENUE RESIDENCE	✓		
70	Kağıthane	İSTANBUL SAPPHIRE	✓		
71	Küçükçekmece	ARKON PARK RESIDENCE	✓		
72	Küçükçekmece	DİVAN RESIDENCE	✓		
73	Sarıyer	GÜNEY RESIDENCE	✓		
74	Sarıyer	İSTİNYE PARK RESIDENCE	✓		
75	Sarıyer	L'İST İSTİNYE SUITES	✓		
76	Sarıyer	TARABYA RESIDENCE	✓		
77	Şişli	ANTHILL RESIDENCE	✓		
78	Şişli	ELİT RESIDENCE	✓		
79	Şişli	ELYSIUM COOL	✓		
80	Şişli	ELYSIUM FANTASTIC	✓		
81	Şişli	ELYSIUM RESIDENCE	✓		
82	Şişli	FERİKÖY RESIDENCE	✓		
83	Şişli	FERILOFT	✓		
84	Şişli	GALLERY RESIDENCE	✓		
85	Şişli	GARDEN TOWER RESIDENCE	✓		
86	Şişli	KANYON RESIDENCE	✓		
87	Şişli	KEMPİNSKI ASTORIA RESIDENCE	✓		
88	Şişli	LEVENT LOFT	✓		
89	Şişli	MAIN TOWERS RESIDENCE	✓		
90	Şişli	MEGA RESIDENCE	✓		
91	Şişli	METROCTY RESIDENCE	✓		
92	Şişli	NIŞANTAŞI RESIDENCE	✓		
93	Şişli	POLAT TOWER RESIDENCE	✓		
94	Şişli	RIXOS BOMONTY RESIDENCE	✓		
95	Şişli	SELENIUM RESIDENCE	✓		
96	Şişli	ŞİŞLİ PLAZA	✓		
97	Şişli	SÜZER PLAZA	✓		
98	Şişli	TAKSİM RESIDENCE	✓		
99	Şişli	TERRACE FULYA	✓		
100	Şişli	TRUMP TOWER	✓		

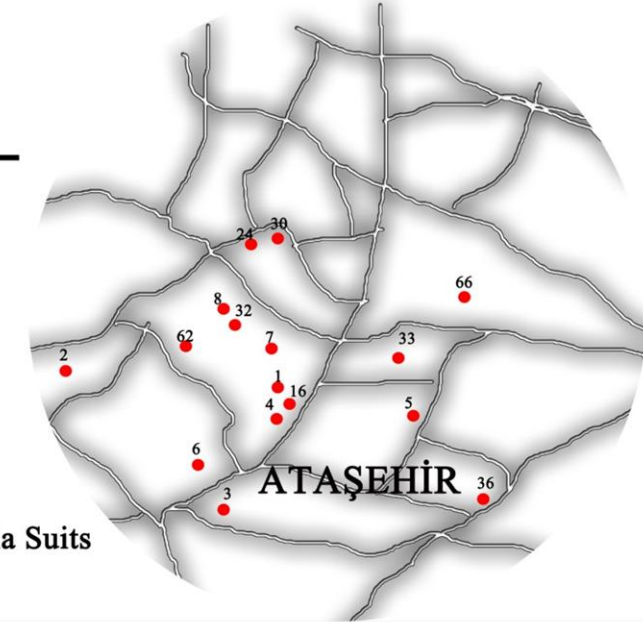
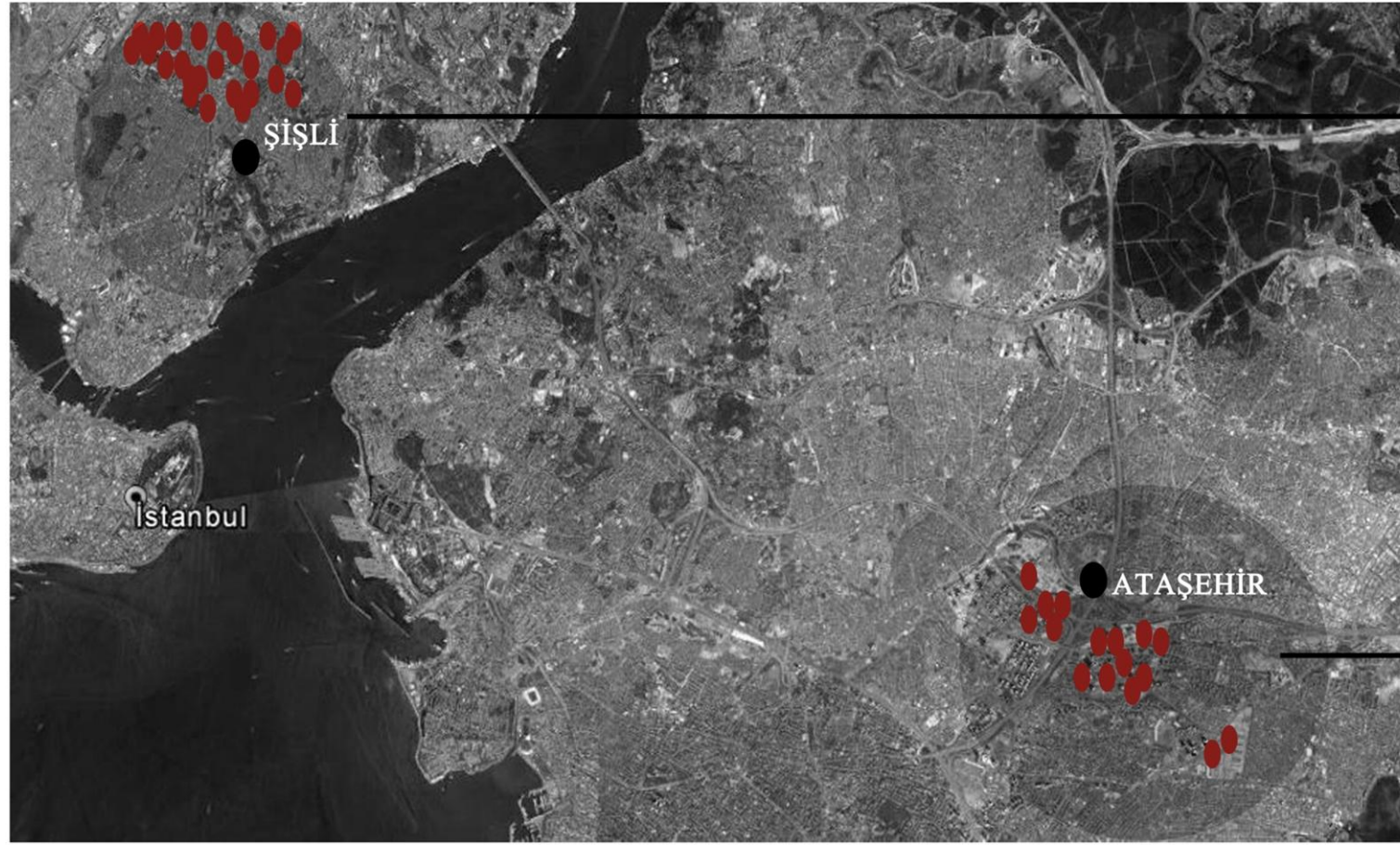

Şekil 5.1 İstanbul'daki Rezidans Projeleri ve Kent İçi Dağılımı³

Ancak söz konusu 67 rezidanstan 27'si, Kadıköy, Beşiktaş, Beyoğlu, Kağıthane, Üsküdar, Sarıyer, Eyüp, Beykoz, Bakırköy, Bahçelievler gibi kent içi alanlarda tekil halde bulunurken, 40 adedinin Şişli ve Ataşehir bölgelerinde kent dokusunda belirgin biçimde bir arada buldukları görülmüştür (Şekil 5.1). Bu bağlamda, rezidansların iş merkezlerine yakınlığı nedeniyle Şişli, hem konut hem de finans alanlarına yakınlığı nedeniyle Ataşehir'de yoğunlaşmaları dikkat çekicidir. Şişli bölgesinde 24, Ataşehir'de 16 rezidans yer alırken; Kadıköy'de 4, Beşiktaş'ta 6, Beyoğlu'nda 3, Kağıthane'de 1, Üsküdar'da 2, Sarıyer'de 4, Eyüp'te 4 adet, Beykoz, Bakırköy ve Bahçelievler'de 1'er adet rezidans bulunmaktadır (Şekil 5.2). Şişli ve Ataşehir'de yer alan projelerin toplamı İstanbul'daki tüm rezidans projelerinin toplamının üçte birinden fazla olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle, tanıma uygunluk tablosunda, Şişli ve Ataşehir ilçeleri haricinde kent içi alanlarda kalan rezidanslar da kent içinde dağınık olarak konumlanmış olmaları sebebiyle kapsam dışına alınarak tanıma uygun olmadıkları yönünde işaretlenmişlerdir. Dolayısıyla oluşturulan tanımda yer alan diğer nitelikler yalnızca Ataşehir ve Şişli'de bulunan söz konusu 40 rezidans projesi bağlamında irdelenmiştir.

³ Hazırlayan: Nur Banu Yıldız, 2016.

77. Anthill Residence	81. Elysium Residence	85. Garden Tower Residence	89. Main Towers Residence	93. Polat Tower Residence	97. Süzer Plaza
78. Elit Residence	82. Feriköy Residence	86. Kanyon Residence	90. Mega Residence	94. Rixos Bomonty Residence	98. Taksim Residence
79. Elysium Cool	83. Feriloft	87. Kempinski Astoria Residence	91. Metrocity Residence	95. Selenium Residence	99. Terrace Fulya
80. Elysium Fantastic	84. Gallery Residence	88. Levent Loft	92. Nişantaşı Residence	96. Şişli Plaza	100. Trump Tower

Seçilen Rezidans Projelerinin İstanbul İline Dağılımı

1. Andromeda Residence	5. My Towerland Residence	16. Ağaoğlu My World	33. Metropol İstanbul
2. Dumankaya İkon	6. Palladium Residence	24. Finans Park Residence	36. Brandium
3. Flora Residence	7. Uphill Court Residence	30. Maritza Residence	62. Teknik Yapı Deluxia Suits
4. Ağaoğlu My World Towers	8. Varyap Residence	32. Meridian Grand Tower	66. Nezh Towers

Şekil 5.2 Tanıma Uygun Olan Rezidans Projelerinin İstanbul İline Dağılımı

Anadolu yakasında Ataşehir ilçesindeki rezidans projelerinin (16 adet) alfabetik dağılımı şu şekildedir: Aġaoġlu Andromeda Gold Residence, Aġaoġlu My World Towers, Aġaoġlu My World Ataşehir, Brandium Ataşehir, Dumankaya İkon, Finans Park Rezidans, Flora Residence Ataşehir, Maritza Residence, Meridian Grand Tower, Metropol İstanbul, My Towerland Residence, Nezih Towers, Palladium, Teknik Yapı Deluxia Suits, Uphill Court, Varyap Meridian.

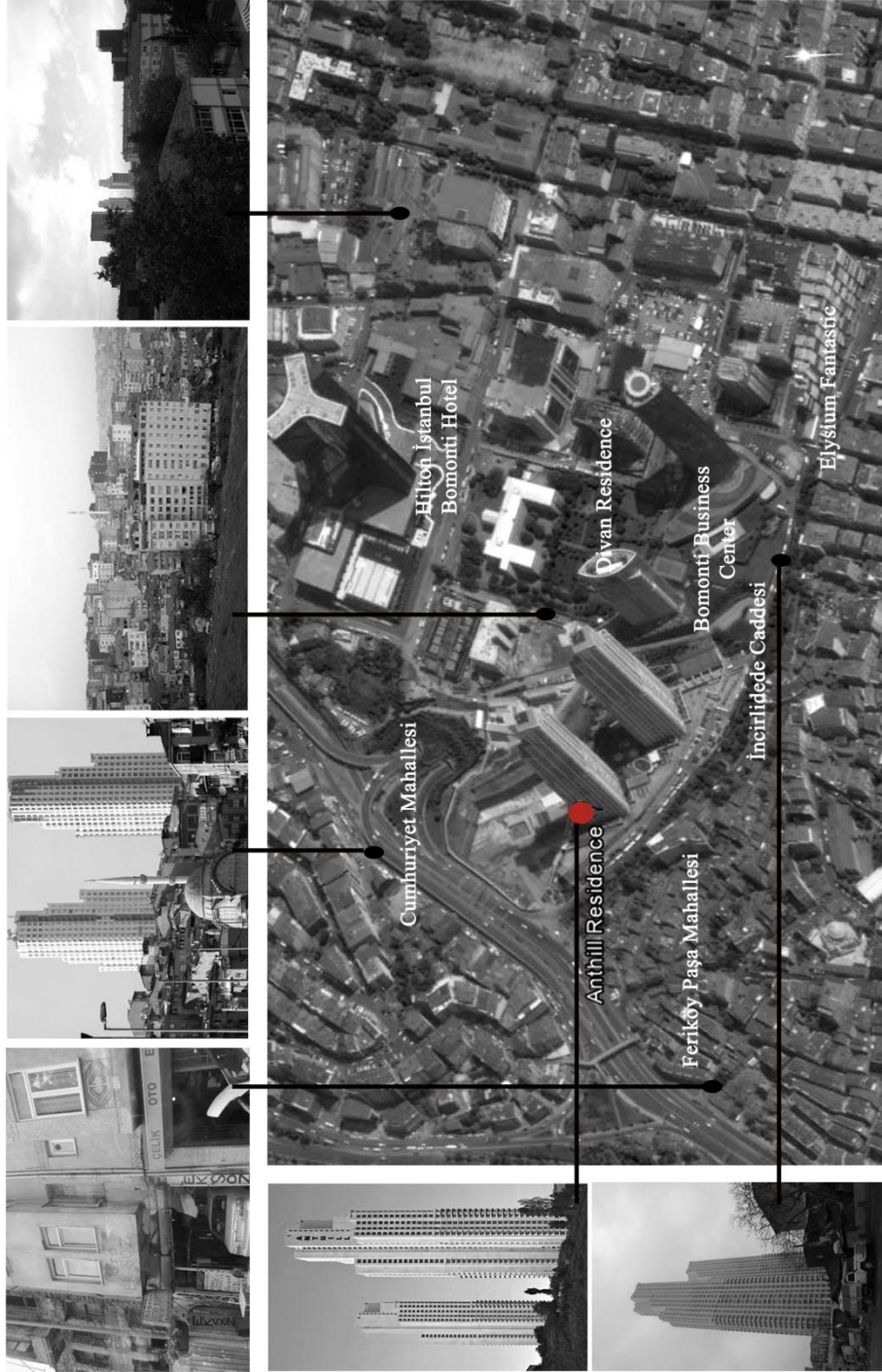
Avrupa yakasında Şişli ilçesindeki rezidans projelerinin (24 adet) alfabetik dağılımı ise şu şekildedir: Anthill Residence, Elit Residence, Elysium Cool, Elysium Fantastic, Elysium Residence, Feriköy Residence, Feriloft, Gallery Residence, Garden Tower Residence, Kanyon Residence, Kempinski Astoria Residence, Levent Loft, Main Towers Residence, Mega Residence, Metrocity Residence, Nişantaşı Residence, Polat Tower Residence, Rixos Bomonty Residence, Selenium Residence, Şişli Plaza, Süzer Plaza, Taksim Residence, Terrace Fulya, Trump Towers.

Söz konusu 40 rezidans projesi, oluşturulan tanım bağlamında, kullanıcılarına sundukları hizmetlere göre irdelenmiş ve bunlar arasında en çok hizmet veren projeler tespit edilmiştir. Çünkü, rezidans kavramı, mimari özelliklerden çok, konutun kullanıcılarına verdiği hizmetlerle belirlenmektedir.

Bunun nedeni bu hizmetlerin günlük yaşamda insanı hayata bağlayan ve hayatını kolaylaştıran eylemler olmasıdır. Dolayısıyla, hayatla ilgili kurulan bağ ne kadar çoksa aidiyet oluşumu o kadar fazladır. Bu çerçevede, rezidanslarda verilen hizmet özellikleri ne kadar fazla ise, aidiyet ve yer ile kurulan bağın da o ölçüde fazla olması gereklidir. Bu doğrultuda, rezidanslarda minimum ölçekte, olmazsa olmaz hizmetler şunlardır; ‘güvenlik, resepsiyon, teknik destek, spor ve güzellik merkezi, alışveriş hizmetleri, kablolu TV, kafe-restaurant, telefon yönlendirme, toplantı odası, jeneratör, misafir yönlendirme, ev temizlik servisi’ (Çizelge 5.2).

Bu doğrultuda, üç rezidansın kullanıcılarına verdikleri hizmetlerin çeşitliliği bağlamında diğerlerinden farklılaştıkları göze çarpmaktadır. Birinci sırada yer alan 'Kempinski Astoria Residence' resepsiyon, misafir kabul ve yönlendirme, telefon yönlendirme, uyandırma servisi, parti desteği, concierge, acil tıbbi yardım çağrılması, çamaşırhane/kurutma temizleme, alışveriş hizmeti (çiçek, hediye, ev alışverişi vb.), kurye/postalama, teknik destek ve ev eşyası tamiri, ev temizlik servisi, kısa mesafe alışveriş servisi, basit ev içi işçilikleri, para bozdurma/ATM, IT hizmetleri, iş merkezi (çalışma, toplantı odası) hizmetleri, jeneratör, internet kullanımı ve mesaj servisi, vale hizmetleri ve rent a car (araç kiralama), araç yıkama hizmetleri, lounge, kafe, bar, restoran ve yemekhane hizmetleri, limuzin, tekne, helikopter pisti ve transferleri, çiçek sulama, özel ekmek ve gazete servisi, kasa, kişisel güvenlik ve koruma hizmetleri, güvenlik, spor ve güzellik merkezi, mağazalar, alışveriş hizmetleri, oda servisi, bebek bakıcılığı, kablolu TV, sabir mobilya, sabit beyaz eşyalı konut hizmetleri olmak üzere kullanıcılarına toplam 35 adet hizmet sunmaktadır. İkinci sırada yer alan 'Anthill Residence', 'Ağaoğlu Andromeda Gold Residence' ve 'Palladium Residence'tan her biri kullanıcılarına 25'er adet hizmet sunmaktadır. Üçüncü sırada yer alan 'Feriloft' projesi ise, kullanıcılarına 24 adet hizmet biçimi vermektedir.

Diğer taraftan, bilimsel araştırma yöntemlerinde, alan araştırmasında tabakalı örnekleme yöntemine göre %10'luk bir oran ile araştırmanın ortaya konması gerekliliği (Karasar, 1991), bu beş rezidans bağlamında 0.5'e tekabül etmekte ve bu değer yaklaşık 1 olarak kabul edilmektedir. Bu doğrultuda, alan incelemesi için söz konusu 5 rezidans projesinden yalnızca 1 adedinin seçilmesi, bilimsel araştırma yöntemlerine göre uygun görülmektedir. Sunduğu hizmetlerin çeşitliliği en fazla olan 'Kempinski Astoria Residence'da yöneticilerle yapılan görüşmeler sonucunda konut kullanımlarının %80'den fazlasının ofis kullanımına dönüştüğünü ve burayı satın alan kişilerin, konutlarını yatırım amacıyla edinmiş olmaları nedeniyle konut kullanıcılarının da sadece 5 kişi olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

Şekil 5.3 Anthill Residence – Konumu ve Çevresi⁴

⁴ Hazırlayan: Nur Banu Yıldız, 2016.

Dolayısıyla konutlardaki aidiyet oluşumu adına beş adet konuttan verimli sonuçlar elde edilemeyeceği kanısıyla, diğer rezidanslara odaklanılmıştır. Bunlar arasında yer alan ‘Palladium’da tadilat nedeniyle, kullanıcıların % 90’ının konutlarında olmamaları sebebiyle çalışma gerçekleştirilemezken, ‘Ağaoğlu Andromeda Gold’da yetkililerin böyle bir araştırmaya izin vermemeleri nedeniyle ‘Anthill Residence’ ele alınmıştır.

Anthill Residence konum olarak, Cumhuriyet Mahallesi, İncirli Caddesi üzerinde Bomonti/Şişli semtinde yer almaktadır (Şekil 5.3). Hemen karşısında yer alan Feriköy Paşa Mahallesi, Romanların (Çingenlerin) yaşadığı bir mahalledir. Dolayısıyla metropol kentin çeşitliliği içerisinde kaçınılmaz olan bu manzara, Anthill Residence için de çok şaşırtıcı olmamaktadır. Dolayısıyla Anthill Residence da bazı rant kaygıları dolayısıyla, plansız bir büyümenin önüne geçilemeyen İstanbul kenti içerisinde, farklı statülerdeki kullanıcılara aynı anda ev sahipliği yapan bir bölgede, çeşitli birçok rezidans ile beraber yer almaktadır (Şekil 5.4). Farklı toplumsal yapıların sarmal bir yapı içerisinde bir arada oluşu da, alan için oldukça önem taşımaktadır.

Şekil 5.4 Anthill Residence ve Çevresi

Mimari olarak, Anthill Residence her biri 54 katlı (5 bodrum kat dâhil) olmak üzere iki bloktan oluşmaktadır. Anthill Residence’ta 804 adet bağımsız birim, 25.000 metrekarelik bir alana konumlandırılmıştır (Şekil 5.5).

Burada ikamet amaçlı alanların dışında, spor ve güzellik merkezi, spa, eczane, kuru temizleme, kafe gibi ortak kullanım alanları da yer almaktadır (Şekil 5.6). 2010’dan

itibaren yaşamın başladığı rezidansta, bazı konutların otel ve ofis olarak da işlevlendirildiği görülmektedir.

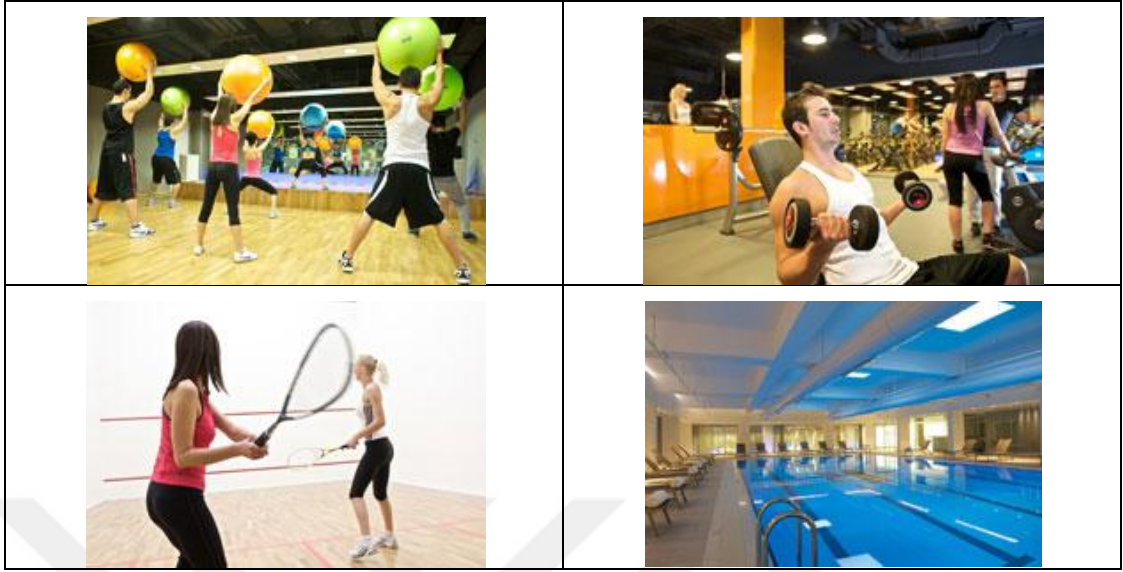
Şekil 5.5 Anthill Residence – Vaziyet Planı⁵

Ayrıca, Anthill Residence kullanıcılarına resepsiyon, misafir kabul ve yönlendirme, parti desteği, concierge, acil tıbbi yardım çağrılması, çamaşırhane/kurutma temizleme, alışveriş hizmeti (çiçek, hediye, ev alışverişi vb.), kurye/postalama, teknik destek ve ev eşyası tamiri, ev temizlik servisi, iş merkezi (çalışma, toplantı odası) hizmetleri, vale hizmetleri ve rent a car (araç kiralama), araç yıkama hizmetleri, lounge, kafe, bar, restoran ve yemekhane hizmetleri, limuzin, tekne, helikopter pisti ve transferleri, aşçı, garson kiralama, özel ekmek ve gazete servisi, kasa, kişisel güvenlik ve koruma hizmetleri, güvenlik, spor ve güzellik merkezi, mağazalar, alışveriş hizmetleri, oda servisi, bebek bakıcılığı hizmetlerini sunmaktadır (Şekil 5.6).

Ayrıca, söz konusu rezidansta 1+1 (yaşam alanı+ yatak odası) ve 2+1 (yaşam alanı+ iki yatak odası) olmak üzere 2 farklı tipte konut bulunmaktadır (Şekil 5.7).

Yine bilimsel araştırma yöntemlerinde, tabakalı örnekleme yöntemine (Karasar, 1991) göre Anthill Residence özelinde yapılacak olan çalışmanın da, sayısal olarak kullanıcıların %10'u kadar olması gereklidir.

⁵ **Kaynak:** http://www.3dkonut.com/Resimler/Projeler/anthill-residence/VaziyetPlan/anthill-residence_3359.png (30.08.2016)

Şekil 5.6 Anthill Residence – Sosyal Alanlar⁶

Bu oran, Anthill Residence'ta yer alan toplam 800 konut bağlamında 80'e denk gelmektedir. Ancak, bunlar arasında, otel ve günlük kiralamalara verilen konutlar da bulunmaktadır. Otel hizmeti veren ve bir Uzakdoğu firmasının işletmiş olduğu Fraser Place Anthill Residence'ta ve günlük kiralanılan konutlarda mekân kullanımının geçiciliğinden dolayı, bir aidiyet oluşumundan bahsetmek mümkün olmamaktadır. Bunun dışında kiralanmakta olan ama şu anda boş olan daireler de göz önünde bulundurulduğunda, konut amaçlı içinde yaşayan konut birimi kullanıcısı sayısının yaklaşık 200 konut birimi kullanıcısı olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Söz konusu 200 konut birimi kullanıcısı bilgisi, buradaki yöneticiler, gayrimenkul danışmaları ve resepsiyon görevlileri ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilmiştir. Dolayısıyla, bilimsel araştırma yöntemlerine göre %10'u alındığında, 20 konut birimi kullanıcısına karşılık gelmektedir. Alan çalışmasında yerleşimin güvenlik tedbirleri nedeniyle 20 konut biriminin birim-içi tüm kullanıcılarına ulaşmak mümkün olmadığından, söz konusu 20 konut biriminin her birinden en az bir kullanıcıyla görüşme yapılmıştır. Görüşme yapılabilen kullanıcının verdiği yanıtları konut biriminin tüm kullanıcıları adına verdiği kabul edilmiştir.

⁶ Kaynak: <http://emlakansiklopedisi.com/wiki/anthill-residence> (30.08.2016) ve <http://www.anthillresidence.com/tr/fitness-and-spa-club-anthill.html> (30.08.2016)

1+1 (YAŞAM ALANI + YATAK ODASI) KONUT TİPLERİ VE PLAN ŞEMALARI

2+1 (YAŞAM ALANI + İKİ YATAK ODASI) KONUT TİPLERİ VE PLAN

Şekil 5.7 Anthill Residence – Konut Tipleri ve İç Mekan Görşelleri⁷

⁷ Kaynak: <http://www.anthillresidence.com/tr/ic-tasarim.html#> (30.08.2016)

5.1. Alan Araştırması Kapsamında Görüşme Tekniği

Alan araştırması sırasında gerçekleştirilen görüşmelerde, anket sorularının uygulanması, bireyin konut ve çevresine ilişkin tatmininin belirlenmesinde yaygın bir veri toplama yöntemidir (Polat, 2010). Aslında bu anketler, çok miktarda güvenilebilir verilerle elde edilen ve incelenmekte olunan değişkenleri, karşılaştırmalı ve istatistiksel yüzdelerle, analiz yoluyla değerlendiren standart ölçüm araçlarıdır. Çalışma kapsamında yapılan çalışmada görüşme soruları Ek 2’de belirtilmiştir. Hazırlanan her bir soru için bir yüzdeler pasta dilimi oluşturulmuştur. Anketler, Polat (2010) tarafından tavsiye edildiği gibi genelden özele detaylandırılmıştır.

Kullanıcı memnuniyetine yönelik olarak kullanıcılara yöneltilen sorular, konutta aidiyet oluşumunu okuyabilmek adına önemli veriler sunmaktadır.

Bir konuttaki aidiyet oluşumunu anlayabilmek için, kullanıcı memnuniyetinin oluşumunda sağlanması gereken şartların oluşması gerektiği tespit edilmiş ve bunları okuyabilmek adına kullanıcılara bu doğrultuda sorular yöneltilmiştir.

Bu soruların kullanıcı memnuniyetini sağlayarak, aidiyet oluşumunu destekleyen kilit noktaları arasında; mahremiyet, konut alanı memnuniyeti, kalite, güvenlik, konutların durumu, yaşanabilirlik, egemenlik alanı, kişisel mekân gibi kavramlar yer almaktadır. Yine kişilerin konutlarının aidiyet oluşumunu destekleyen ”kendileme” kavramına yer verilmiş ve bu çerçevede kullanıcıların konutlarında fiziksel bazı değişiklikler yapıp yapmadıkları sorulmuş, yaptıkları takdirde hangi mekânlarda oldukları üzerine odaklanılmıştır.

Kullanıcıların yaşadıkları yeri seviyor olmaları, kendilerini burada yaşarken kentli olarak tanımlayabiliyor olmaları, konutlarının ölçeğini yeterli buluyor olmaları gibi birçok neden, konutta aidiyet oluşumunu okuyabilmek adına oldukça önemli olduğu için, bu doğrultuda da sorular yöneltilmiştir.

Bunun yanında yaşadıkları yeri tercih sebepleri, konutun çevresi ile olan ilişkisi, aile ve komşuluk ilişkileri ve sosyal çevrenin yeterliliği de buldukları yer ile kurulan ilişkiyi okumak adına gereklidir.

Buradan önce nerede yaşadıkları ve burası olmasa başka bir yerde yaşamak isteyip istemedikleri sorularak, konutları ile kurdukları bağın ne seviyede olduğu sorgulanmaya çalışılmıştır.

Konut alanından memnuniyette konut alanı özellikleri, yönetimi, çevresel ve yerel faktörler gibi değişkenler haricinde kullanıcının özellikleri de etkili olmaktadır. Dolayısıyla, tüm bu soruları doğru sınıflandırabilmek adına alınan yanıtlarla kullanıcıların net bir tanımını ortaya koyabilmek için eğitim durumları, konutta mülk sahibi olup olmadıkları ve konut tipolojilerinin ne olduğu sorulmuştur.

Alan çalışmasında daha önce ifade edildiği üzere görüşme tekniği yarı-yapılandırılmıştır. Bu nedenle görüşme için hazırlanan sorular (Ek 2) kullanıcılara tez yazarı tarafından sorularak veriler elde edilmiştir. Konut ve konut çevresinin fiziksel durumu, bireylerin mekânı yaşama şekilleri, bireylerin çevrenin fiziksel yapısında yaptığı değişiklikler, iç ve dış mekânların kullanımındaki tutumlar örneğin bireyselleştirme ve bunun gibi diğer müdahaleler de bu şekilde tespit edilmiştir.

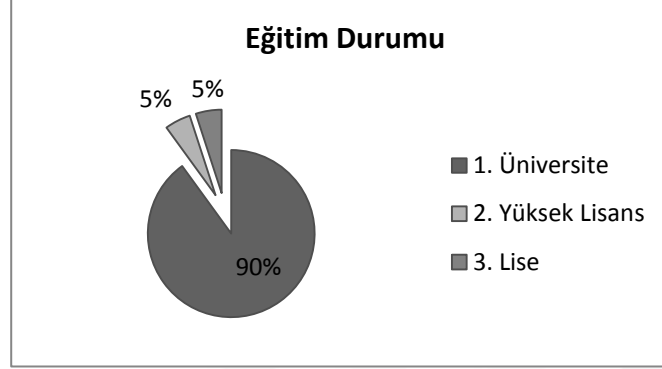
Çalışma sırasında Anthill Residence projesinin, sosyal mekânlarının dışarıya açık oluşu ve rahatsızlık hissi uyandırmayan güvenlik sistemi göze çarpmıştır. Bu, lüks konut tanımı içerisinde yer alan rezidansların büyük çoğunlukla dışarıya kapalı, içe dönük ve yüksek güvenli olarak tasarlandıkları göz önünde bulundurulduğunda, sosyal anlamda oldukça olumlu bir veri olduğu düşünülmektedir.

Sonuç olarak, alanda kullanıcılar ile yapılmış olan görüşmelerden elde edilen veriler doğrultusunda Anthill Residence'ta konut kullanıcılarının aidiyet oluşumuna yönelik çıkarımlar yapılmaya çalışılmıştır.

5.2. Anthill Residence'ta Aidiyet Oluşumu

Alan çalışmasında öncelikli olarak Anthill Residence'ta yaşayan kullanıcı profili ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu amaçla kullanıcıların cinsiyetleri, yaşları, eğitim düzeyleri, konut birimlerinde yalnız yaşayıp yaşamadıkları, yalnız yaşamıyorlarsa kiminle yaşadıkları, konutun sahibi mi yoksa kiracısı mı oldukları araştırılmıştır (Ek 2). Bu anlamda elde edilen verilere göre alan çalışmasına katılan kullanıcıların %35'inin kadın, yani 20 kullanıcının 7'sinin kadın geriye kalan 13'ünün (%65) ise

erkek olduğu ve kullanıcıların tamamının 34-45 yaş aralığında buldukları tespit edilmiştir.

Şekil 5.8 Anthill Residence Kullanıcılarının Eğitim Durumu

Kullanıcıların % 5 oranında lise (1 adet), %5 oranında yüksek lisans (1 adet), %90 oranında (18 adet) üniversite seviyesinde eğitim almış oldukları belirlenmiştir (Şekil 5.1). Lise mezunu olan kullanıcı ile yüksek lisans eğitimi alan kullanıcı erkektir. Buna karşılık kadınların tamamı ve erkeklerin 11 tanesinin üniversite mezunu olduğu belirlenmiştir (Çizelge 5.3).

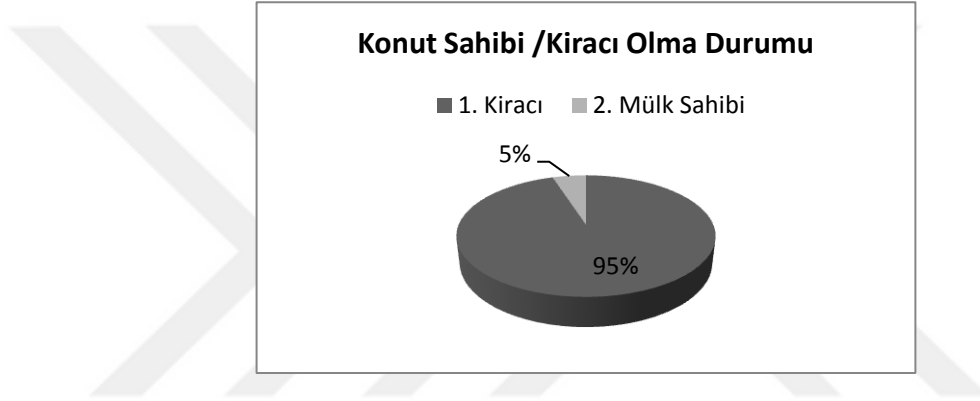

Şekil 5.9 Anthill Residence'ta Kullanıcılarının Yaşam biçimleri

Kullanıcılara yöneltilmiş olan "Yalnız mı yaşıyorsunuz? Yalnız yaşamıyorsanız kiminle yaşıyorsunuz?" sorusuna verilen cevaplar "Yalnız yaşıyorum.", "Ev arkadaşım ile yaşıyorum." ve "Ailemle yaşıyorum." olmuştur. Verilen cevaplar kendi aralarında bir değerlendirmeye tabi tutularak yüzdeler dilimlere oluşturulmuştur. Ancak burada belirtilmesi gereken nokta ailesi ile birlikte yaşadığını ifade eden

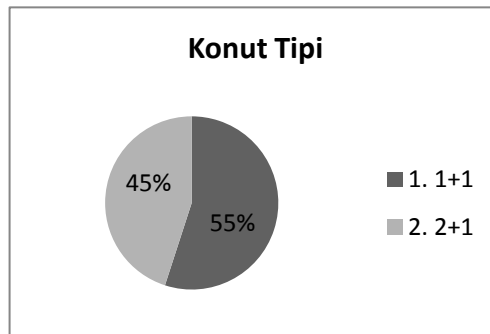
kullanıcıların kastettiği aile eşi ve/veya çocukları ile birlikte yaşamaktır. Kullanıcılar arasında ebeveynleriyle yaşayanlar bulunmamaktadır.

Kullanıcıların %60'ı yani 12'si ailesi ile birlikte yaşarken, %30'u yani 6'sı yalnız ve kalan %10'u, 2 kişi de arkadaşıyla yaşamaktadır (Şekil 5.2). Yalnız yaşayanların 1'i kadın 5'i erkekken, ailesiyle birlikte yaşayanların %50'si kadın, %50'si erkektir. Ev arkadaşlarıyla yaşayanların tamamı (2 kişi) erkektir. Ailesi ile yaşayanların tamamı üniversite mezunu olup içlerinden 1 tanesi yüksek lisans eğitimi almıştır. Yalnız yaşayan kullanıcılarından bir tanesi lise mezunu iken diğerleri üniversite mezunudur.

Şekil 5.10 Anthill Residence'ta Konut Sahibi/Kiracı Olma Durumu

Anthill Residence'ta yapılan araştırmada çalışmaya katılan kullanıcıların %5'nin konutun sahibi olduğu, kalan %95'lik çoğunluğun kiracılardan oluştuğu anlaşılmıştır (Şekil 5.3). Konut sahibi olan kullanıcı (1 adet) üniversite mezunu kadın olup ailesiyle birlikte yaşamaktadır.

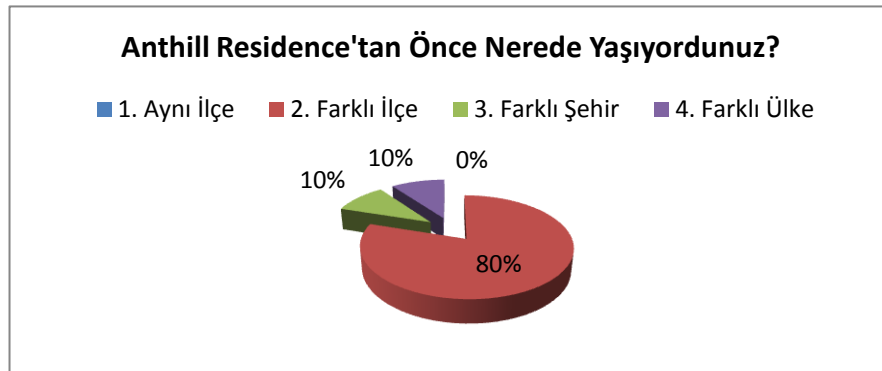

Şekil 5.11 Anthill Residence'ta Konut Tipine Göre Kullanıcı Dağılımı

Anthill Residence'taki konutların 1+1 ve 2+1 konut tiplerinden oluştuğu bilinmektedir. Araştırma kapsamında 1+1 konut kullanıcıları toplam kullanıcıların

%55'ini oluştururken, 2+1 konut kullanıcılarının oranı %45'tir (Şekil 5.4). Bu durumda 11 kullanıcı 1+1 konutta ikamet ederken, 9 kullanıcı da 2+1 de yaşamaktadır. 1+1 konut kullanıcılarından 2 adedi üniversite mezunu kadındır. Bunlardan 1 tanesi ailesi ile yaşarken diğeri yalnız yaşamaktadır. Her ikisi de konutun kiracısıdır. 1+1 konut kullanıcılarından 9 adedi erkek olup, tamamı kiracıdır. Bunlardan 1 tanesi lise mezunudur ve yalnız yaşamaktadır. Diğer 8 erkek kullanıcı üniversite mezunudur. 1+1 konutta oturanların toplam 9 erkeğin 5 tanesi (%55,5) yalnız yaşarken, 1 tanesi (%11,2) arkadaşlarıyla ve kalan 3 erkek (%33,3) de aileleri ile birlikte yaşamaktadır. Toplam 9 adet 2+1 konut kullanıcısının %55,5'i kadındır (5 adet) ve hepsi üniversite mezunudur. Kadınların % 20'si (1 adet)mülk sahibi olup, %80'i (4 adet) kiracıdır. 4 adet (%44,5) erkek 2+1 konut kullanıcısından 1 tanesi (%25) yüksek lisans mezunu iken diğeri üniversite mezunudur. Erkeklerin tamamı aileleriyle birlikte konutta kiracı olarak yaşamaktadır. 2+1 konut tipinin kullanıcılarının tamamının (erkek+kadın) aileleriyle birlikte yaşadıkları tespit edilmiştir.

Alan araştırmasında kullanıcı profilini anlamaya yarayan soruları takiben konutta aidiyet oluşumunun algılanması ve tespit edilmesine yönelik sorular sorulmuştur (Ek 2).

Şekil 5.12 Anthill Residence Kullanıcılarının Anthill Residence Öncesi Yaşadıkları Yerlerin Dağılımı

Kullanıcılardan “Anthill Residence’tan önce nerede yaşıyordunuz?” sorusuna “aynı ilçede” cevabı veren olmamıştır (Şekil 5.5). Anthill Residence’a taşınmadan önce kullanıcıların %80’inin (16 adet) İstanbul içinde başka bir ilçede yaşadığı, %10’unun (2 adet) farklı şehirlerde ikamet ettiği, %10’unun da (2 adet) farklı ülkelerde

yaşamlarını sürdürdükleri bulgulanmıştır. Farklı ülkeden Anthill Residence'a taşınmış olan kullanıcılardan 1'i kadın 1'i erkektir. Kadın kullanıcı üniversite mezunu iken erkek kullanıcı yüksek lisans mezunudur. Anthill Residence'tan önce farklı bir ülkede yaşamış olan tüm kullanıcılar Anthill Residence'ta kiracı olarak ailesi ile birlikte 2+1 konut tipinde yaşamaktadırlar.

Anthill Residence'tan önce farklı şehirlerde yaşamış olan kullanıcıların %50'si kadın (1 adet), %50'si erkektir (1 adet). Kullanıcıların %100'ü (2 adet) üniversite mezunu olup, 1+1 konut tipinde kiracı olarak yalnız yaşamaktadırlar.

İstanbul'un diğer ilçelerinde yaşamış olduğu için %80'lik dilimde yer alan kullanıcıların %31,25'i (5 adet) kadın, %68,75'i (11 adet) erkektir. Kadınların tamamı üniversite mezunudur ve aileleriyle yaşamaktadırlar. Kadınların %20'si (1 adet) 2+1 konut tipinde mülk sahibidir. Ayrıca kadınların sadece %20'si (1 adet) 1+1 konut tipinde yaşamaktayken, %80'i (4 adet) 2+1 konut tipinde yaşamaktadır.

İstanbul'un diğer ilçelerinden Anthill Residence'a taşınmış olan erkek kullanıcıların (11 adet) tamamı kiracıdır. İçlerinden 1 tanesi lise mezunu 10 tanesi ise üniversite mezunudur. Erkek kullanıcıların 4 tanesi 1+1 konut tipinde yalnız yaşamaktadırlar. 5 tanesi aileleriyle birlikte yaşarken, 2 tanesi de arkadaşlarıyla evi paylaşmaktadırlar. Ailesi ile birlikte yaşayanlardan 3 tanesi 1+1 konut tipinde ikamet ederken, diğerleri 2+1 konut tipinde oturmaktadırlar. Arkadaşlarıyla birlikte yaşayan erkek kullanıcılardan (toplam 2 adet) 1 tanesi 1+1 konut tipinde, diğeri ise 2+1 konut tipinde ikamet etmektedirler.

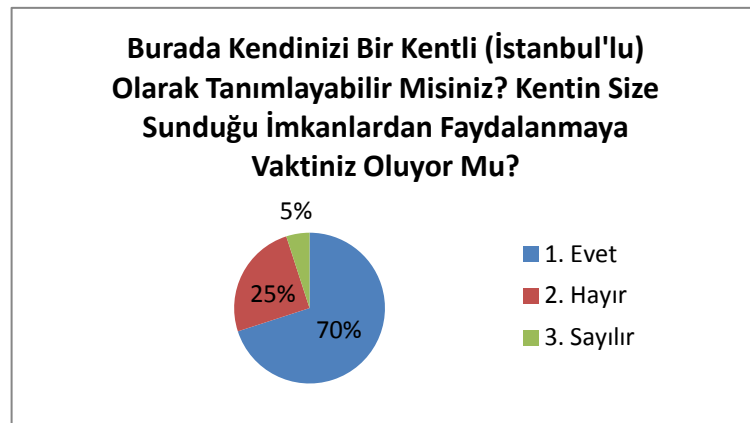

Şekil 5.13 Anthill Residence Kullanıcılarının Yaşadıkları Yere İlişkin Tercihleri

Araştırma kapsamında farklı ülkelerden/şehirlerden ya da İstanbul'un farklı ilçelerinden gelerek Anthill Residence'ta yaşamayı tercih etmiş olan kullanıcıların başka bir yerde de yaşamak isteyip istemeyecekleri sorgulanmıştır. Bu bağlamda kendilerine yöneltilen “Yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna %25 oranında “Hayır” ve %75 oranında “Evet” cevabı verilmiştir (Şekil 5.6). Hayır cevabı verenlerin %60'nın kadın (3 adet), %40'nın erkek (2 adet) olduğu tespit edilmiştir. Kadın kullanıcıların tamamının üniversite mezunu olduğu ve kiracı olarak konutta yaşadıkları anlaşılmıştır. Kadın kullanıcılardan yalnızca 1 tanesi 1+1 konut tipinde yalnız yaşamaktadır. Geriye kalan kadın kullanıcılar ise (2 adet) 2+1 konut tipinde aileleriyle birlikte yaşamaktadırlar.

Erkek kullanıcıların tamamı (2 adet) üniversite mezunu, kiracı, 1+1 konut tipinde yalnız yaşamaktadır. Ancak erkeklerin %50'si (1 adet) Anthill Residence'tan önce farklı bir şehirde yaşamışken, %50'si (1 adet) İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiştir.

“Yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “Evet” cevabı verenlerin %26,6'sı (4 adet) kadın iken %73,4'ü erkektir. Kadınların tamamı üniversite mezunu ve ailesiyle birlikte yaşamaktadır. İçlerinden 1 tanesi (%25) mülk sahibidir. Kadın kullanıcıların %75'i (3 adet) 2+1 konut tipi kullanıcı iken %25'i 1+1 konut kullanıcıdır. Kadın kullanıcıların %25'i farklı ülkeden gelmişken, %75'i İstanbul'un diğer ilçelerinden gelmiştir.

Şekil 5.14 Anthill Residence Kullanıcılarının Kendilerini Kentli Olarak Tanımlama Yüzdeleri

Araştırma kapsamında kullanıcılara Anthill Residence'ta kendilerini kentli hissedip hissetmedikleri ve kentin olanaklarından faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Elde edilen verilere göre Anthill Residence kullanıcılarının %70'i (14 adet) kendini "kentli" olarak tanımlamakta ve kentin sunduğu imkanlardan faydalandığını düşünmektedir. %25'lik bir oranda (5 adet) ise kendini "kentli" olarak tanımlayamayan bir kullanıcı kitlesi mevcuttur. Aynı soruya %5'lik bir kesim de (1 adet) "sayılır" cevabı vermiştir (Şekil 5.7).

Kendini kentli hisseden kullanıcıların %35,71'i (5 adet) kadın kullanıcılarıdır ve hepsi üniversite mezunudur. Kadın kullanıcıların %20'si (1 adet) mülk sahibi iken diğerleri kiracıdır. Mülk sahibi kadın kullanıcı ailesiyle birlikte 2+1 konut tipinde yaşamaktadır. Anthill Residence'tan önce İstanbul içinde başka bir ilçede ikamet etmiştir ve buradan başka bir yerde de yaşayabileceğini ifade etmiştir. Kiracı olan kadın kullanıcıların 1 tanesi yalnız yaşamaktadır ve Anthill Residence'tan başka bir yerde yaşamayı düşünmemektedir. Kiracı olan kadın kullanıcıların 3 tanesi (%60) ailesiyle birlikte yaşamaktadır. Bunlarda 2 tanesi 2+1 konut tipinde oturmakta iken 1 tanesi 1+1 konut tipinde yaşamaktadır. Toplam kadın kullanıcıların %60'ı 2+1 konut tipi kullanıcısıdır. Kadınların %20'si Anthill Residence'tan önce farklı bir ülkede, %20'si farklı bir şehirde ve %60'ı da İstanbul içinde diğer ilçelerde yaşamışlardır. Ayrıca kendini kentli hisseden kadın kullanıcıların %80'i "yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?" sorusuna "evet" yanıtı vermişlerdir.

Kendini kentli hissetmeyen ve kentin olanaklarından yararlanmadığını düşünen kadın kullanıcılar ise kendini kentli hissetmeyen toplam kullanıcıların %40'dır (2 adet). Bu kadın kullanıcıların tamamı (her ikisi de) üniversite mezunu, 2+1 konut tipinde kiracı, Anthill Residence'tan önce İstanbul'un başka bir ilçesinde yaşamış, "yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?" sorusuna "hayır" yanıtı vermiş kullanıcılarıdır.

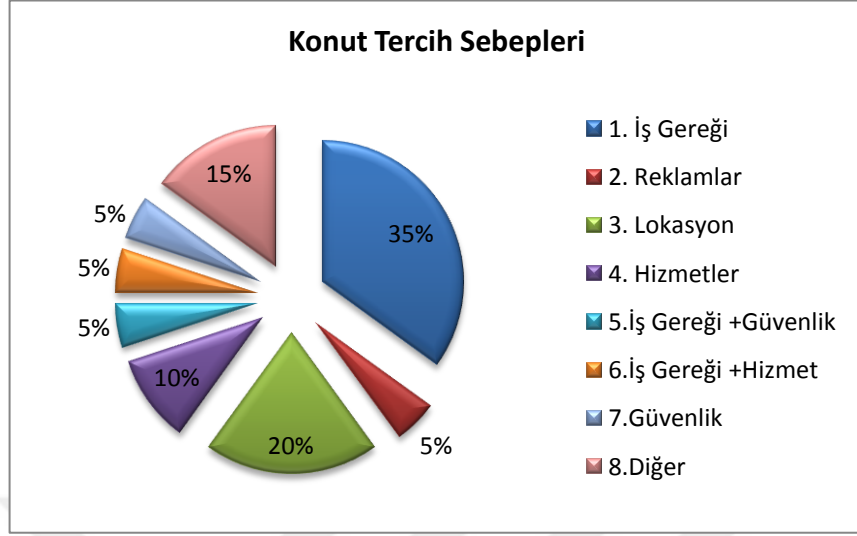
Erkek kullanıcılar kendini kentli hisseden kesim içinde %64,29 (9 adet) bir çoğunluğa sahiptir. Erkek kullanıcıların tamamı kiracıdır. Erkek kullanıcıların 1 tanesi yüksek lisans, 1 tanesi lise ve diğerleri (7 adet) üniversite mezunudur. Yüksek lisans mezunu kendini kentli hisseden kullanıcı Anthill Residence'tan önce farklı bir ülkede ikamet etmiş, Anthill Residence'ta 2+1 konut tipinde ailesiyle birlikte

yaşamakta ve “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiştir. Lise mezunu olan kullanıcı Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, Anthill Residence’ta 1+1 konut tipinde yalnız yaşamakta ve “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiştir.

Kendini kentli hisseden erkek kullanıcıların %55,56’sı (4 adet) 1+1 konut tipinde yalnız yaşamaktadır. Erkek kullanıcıların %22,22’si (2 adet) arkadaşıyla birlikte yaşamakta, bunlardan 1 tanesi 1+1 diğeri ise 2+1 konut tipinde oturmaktadır. Kendini kentli hisseden ve ailesiyle yaşayan konut kullanıcısının erkek kullanıcılar içinde oranı %33,33’tür (3 adet) ve bu kullanıcılar “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiştir.

Kendini kentli hissetmeyen ve kentin olanaklarından yararlanmadığını düşünen erkek kullanıcılar ise kendini kentli hissetmeyen toplam kullanıcıların %60’dır (3 adet). Bu kullanıcılardan 2 tanesi ailesi ile yaşarken, 1 tanesi yalnız yaşamaktadır. Yalnız yaşayan kullanıcı 1+1 konut tipinde otururken, ailesiyle yaşayanlardan biri 2+1, diğeri 1+1 konut tipinde yaşamaktadırlar. Bu %60’lık dilimin tamamı Anthill Residence’tan önce İstanbul içinde bir başka ilçede ikamet etmiş ve “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiştir.

“Burada kendinizi bir kentli (istanbul’lu) olarak tanımlayabilir misiniz? Kentin size sunduğu imkanlardan faydalanmaya vaktiniz oluyor mu?” sorusuna “sayılır” cevabı veren %5’lik kesimde yer alan konut kullanıcısı (1 adet) üniversite mezunu, 1+1 konut tipinde kiracı olarak yalnız yaşayan, Anthill Residence’tan önce İstanbul içinde bir başka ilçede ikamet etmiş erkek bir kullanıcıdır ve “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiştir.

Şekil 5.15 Anthill Residence'ta Konut Tercih Sebepleri

Anthill Residence'ı kullanıcıların tercih etme sebeplerinin oldukça çeşitli olduğu tespit edilmiştir. Bunların en ağırlıklı olanı %35 oranla kullanıcının iş yerine yakın olması gerekçesiyle konutu tercih etmesidir. Kullanıcıların %20'i yerleşimin lokasyonu, %10'u Anthill Residence'ın sunduğu hizmetler, %5'i hem iş gereği hem de güvenlik sebebiyle, %5'i hem iş gereği hem sunduğu hizmetler, %5'i yerleşimin reklamlarından etkilenmeleri, %5'i güvenlik ve %15'i de diğer sebeplerle yerleşimi tercih etmişlerdir (Şekil 5.8).

İş yerine yakın oluşu sebebiyle Anthill Residence'ı tercih eden kullanıcıların %14,29'u (1 adet) kadındır. Üniversite mezunu, 1+1 konut tipinde kiracı olarak yalnız yaşamakta, Anthill Residence'tan önce farklı bir şehirde ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli hisseden bir kullanıcıdır.

İş yerine yakın oluşu sebebiyle Anthill Residence'ı tercih eden kullanıcıların %85,71'i (6 adet) erkektir. Erkek kullanıcılardan 1 tanesi (%16,67) lise mezunudur ve 1+1 konutta yalnız yaşamakta, Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlamaktadır. Erkek kullanıcıların %83,33'i (5 adet) üniversite mezunu olup, bunların %60'ı (3 adet) 1+1 konut tipinde yalnız yaşamaktadırlar. İş gereği Anthill

Residence'ı tercih eden erkek kullaniciların %20'si ailesi ile, %20'si ev arkadaşıyla yalnız yaşamaktadır. Bu tip kullanıcının tamamının (erkek ve kadın dahil tamamı) 1+1 konut tipini tercih etmiş olduğu tespit edilmiştir.

Yaşadığı yeri reklamlardan etkilenererek tercih eden %5 oranındaki kullanıcı (1 adet), üniversite mezunu kadın olup, 2+1 konut tipinde ailesiyle birlikte mülk sahibi olarak yaşamaktadır ve Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş, "yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?" sorusuna "evet" yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlamıştır.

Anthill Residence'ın lokasyonu sebebiyle konut yerleşimini tercih etmiş olan kullanıcılardan (3 adet), %66,67'si (2 adet) kadın, kalanı erkektir (1 adet). Kadınların tamamı (2 adet) üniversite mezunu, 2+1 konut tipinde ailesiyle kiracı olarak yaşamakta ve Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiştir. Bunlardan bir tanesi "yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?" sorusuna "evet" yanıtı vermişken, diğeri "hayır" yanıtı vermiş, "evet" yanıtı veren yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlarken, "hayır" yanıtı veren kendini kentli olarak da tanımlayamamıştır.

Anthill Residence'ın lokasyonu sebebiyle konut yerleşimini tercih etmiş olan erkek kullanıcı (1 adet) yüksek lisans mezunu, 2+1 konut tipinde ailesiyle kiracı olarak yaşamakta ve Anthill Residence'tan önce farklı bir ülkede ikamet etmiş, "yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?" sorusuna "evet" yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlamıştır.

Rezidansın sunduğu hizmetler nedeniyle yerleşimi tercih eden kullanıcıların (toplam 2 adet), %50'si kadın, %50'si erkektir. Bunlardan kadın olan kullanıcı (1 adet) üniversite mezunu, 2+1 konut tipinde ailesiyle kiracı olarak yaşamakta ve Anthill Residence'tan önce farklı bir ülkede ikamet etmiş ve "yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?" sorusuna "evet" yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlamıştır. Erkek olan kullanıcı (1 adet) ise üniversite mezunu, 1+1 konut tipinde yalnız ve kiracı olarak yaşamakta ve Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş ve "yaşadığınız yer

burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlamıştır.

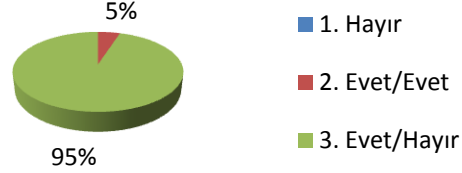
Hem işi gereği hem de güvenlik sebepleriyle Anthill Residence’ta yaşamayı tercih etmiş olan %5 oranındaki kullanıcı (1 adet) üniversite mezunu erkek, 2+1 konut tipinde ev arkadaşıyla kiracı olarak yaşamakta ve Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş ve “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlamıştır.

Hem işi gereği hem de sunduğu hizmetler nedeniyle Anthill Residence’ta ikamet eden %5 oranındaki kullanıcı (1 adet) üniversite mezunu erkek, 1+1 konut tipinde yalnız ve kiracı olarak yaşamakta ve Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede yaşamış ve “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlamıştır.

Anthill Residence’ı güvenlik sebebiyle tercih eden %5 oranındaki kullanıcı (1 adet) üniversite mezunu kadın, 2+1 konut tipinde ailesiyle kiracı olarak yaşamakta ve Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş ve “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlayamamıştır.

Yukarıda adı geçen tercih sebeplerinden farklı nedenlerle Anthill Residence’ta yaşamayı seçen %15 oranındaki (3 adet) kullanıcının %33,33’ü (1 adet) üniversite mezunu kadın, 1+1 konut tipinde ailesiyle kiracı olarak yaşamakta ve Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş ve “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlamıştır. Kalan %66,67’lik kesim (2 adet) üniversite mezunu erkek olup konutlarında kiracıdırlar. Ayrıca Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmişler ve “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermişler ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlayamamışlardır. Ancak bunlardan %50’si (1 adet) 1+1 konut tipinde yaşamakta ve %50’si ise (1 adet) 2+1 konut tipinde yaşamaktadır.

**Güvenlik Bu Konutu Tercih Etmenizde Önemli Bir Etken
Miydi? Evet ise, Sürekli Gözetleniyor ve Denetleniyor
Olmaktan Rahatsız Oluyor Musunuz?**

Şekil 5.16 Anthill Residence Konut Tercihi – Güvenlik İlişkisi

Yapılan alan çalışmasında sorulan “güvenlik bu konutu tercih etmenizde önemli bir etken miydi?” sorusuna “hayır” cevabı hiç alınmamıştır (Şekil 5.9). Kullanıcıların tamamı için güvenliğin tercih yaparken önemli bir etken olduğu anlaşılmış ve kullanıcıların yalnız %5’lik kesiminin (1 adet) Anthill Residence’ta alınan güvenlik tedbirleri nedeniyle kendilerini gözetleniyor/denetleniyor hissettikleri ve bu durumdan rahatsız oldukları tespit edilmiştir. Bu kesim (1adet) lise mezunu erkek olup, 1+1 konut tipinde yalnız ve kiracı olarak yaşamakta, Anthill Residence’ı iş gereği tercih etmiş, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş ve “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlamıştır.

Anthill Residence’ta alınan güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmayan %95’lik kesimin (19 kişi) sadece %5,26’sı (1 adet) yerleşimi güvenlik sebebiyle tercih etmiştir. Bu %95 oranındaki kullanıcının %36,84’ü (7 adet) yerleşimi iş gereği tercih ederken, %5,26’sı (1 adet) reklamlar, %5,26’sı (1 adet) hem iş gereği hem de hizmetler, %15,79’u (3 adet) sunduğu hizmetler, %5,26’sı (1 adet) hem iş gereği hem de güvenlik ve%15,79’u (3 adet) ise diğer sebeplerle yerleşimi tercih etmişlerdir.

Anthill Residence’ta alınan güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmayan %95’lik kesimin (19 kişi) yerleşimi güvenlik sebebiyle tercih eden %5,26’sı (1 adet) lise mezunu kadın olup, 2+1 konut tipinde ailesiyle kiracı olarak yaşamakta, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş ve “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlayamamıştır.

Anthill Residence'ta alınan güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmayan ve yerleşimi iş gereği tercih eden % 36,84'lük kesimin (7 adet) %14,29'u (1 adet) kadın olup, üniversite mezunudur ve 1+1 konut tipinde yalnız ve kiracı olarak yaşamakta, Anthill Residence'tan önce farklı bir şehirde ikamet etmiş ve “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlamıştır. Geriye kalan %85,71'lik dilimde erkek kullanıcılar yer almaktadır ve tamamı üniversite mezunu olup 1+1 konut tipinde kiracı olarak ikamet etmektedirler. Konutlarında kiracı olarak yaşamakta olan bu kullanıcıların %50'si (3 adet) yalnız, %16,67'si (1 adet) ev arkadaşıyla, %33,33 ise (2 adet) ailesiyle birlikte yaşamaktadırlar. Anthill Residence'ta alınan güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmayan ve yerleşimi iş gereği tercih etmiş olan erkek kullanıcıların %83,33'ü Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş ve “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiştir. Ancak bunlardan %33,33'ü yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlayamamıştır.

Lokasyonu sebebiyle Anthill Residence'ı tercih eden ancak güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmayan kullanıcıların oranı güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmayan kullanıcılar içinde %15,79 yani 3 kişidir. Bunların %66,67'si kadın olup, tamamı (2 adet) üniversite mezunu, 2+1 konut tipinde ailesiyle kiracı olarak yaşamakta ve Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiştir. Bunlardan bir tanesi “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermişken, diğeri “hayır” yanıtı vermiş, “evet” yanıtı veren yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlarken, “hayır” yanıtı veren kendini kentli olarak da tanımlayamamıştır. Lokasyonu sebebiyle Anthill Residence'ı tercih eden ancak güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmayan kullanıcıların oranı güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmayan erkek kullanıcı (1 adet) yüksek lisans mezunu, 2+1 konut tipinde ailesiyle kiracı olarak yaşamakta ve Anthill Residence'tan önce farklı bir ülkede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlamıştır.

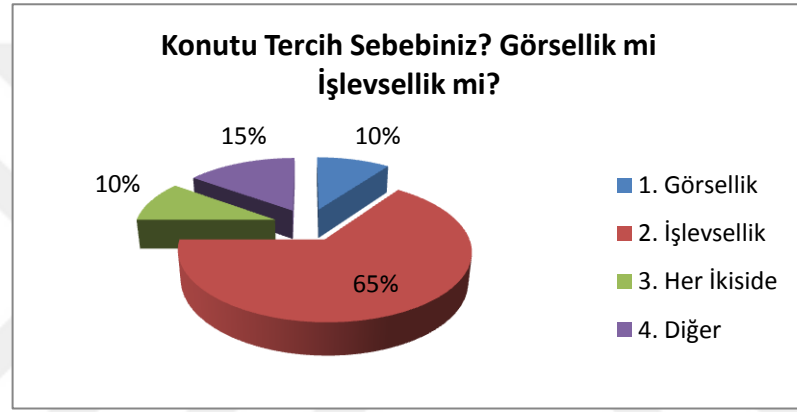
Sunduğu hizmetler sebebiyle Anthill Residence'ı tercih eden ancak güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmayan kullanıcıların oranı güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmayan kullanıcılar içinde %10,53 yani 2 kişidir. Bunların % 50'si kadın, %50'si erkektir. Bunlardan kadın olan kullanıcı (1 adet) üniversite mezunu, 2+1 konut tipinde ailesiyle kiracı olarak yaşamakta ve Anthill Residence'tan önce farklı bir ülkede ikamet etmiş ve “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlamıştır. Erkek olan kullanıcı (1 adet) ise üniversite mezunu, 1+1 konut tipinde yalnız ve kiracı olarak yaşamakta ve Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş ve “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlamıştır.

Hem iş gereği ve hem de sunduğu hizmetler sebebiyle Anthill Residence'ı tercih eden ancak güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmayan kullanıcıların oranı güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmayan kullanıcılar içinde %5,26 yani 1 kişidir. Bu kesim kullanıcı (1 adet) üniversite mezunu erkek, 1+1 konut tipinde yalnız ve kiracı olarak yaşamakta ve Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede yaşamış ve “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlamıştır.

Hem iş gereği ve hem de güvenlik sebebiyle Anthill Residence'ı tercih eden ancak güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmayan kullanıcıların oranı güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmayan kullanıcılar içinde %5,26 yani 1 kişidir. Bu kesim kullanıcı (1 adet) üniversite mezunu kadın, 2+1 konut tipinde ailesiyle kiracı olarak yaşamakta ve Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş ve “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlayamamıştır.

Diğer sebeplerle Anthill Residence'ı tercih eden ancak güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmayan kullanıcıların oranı güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmayan kullanıcılar içinde %15,79 yani 3 kişidir. Bu kullanıcıların %33,33'ü (1 adet) üniversite mezunu kadın, 1+1 konut tipinde ailesiyle kiracı olarak yaşamaktadır. Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş ve “yaşadığınız

yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlamıştır. Kalan %66,67’lik kesim (2 adet) üniversite mezunu erkek olup konutlarında kiracıdır. Ayrıca Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmişler ve “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermişler ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlayamamışlardır. Ancak bunlardan %50’si (1 adet) 1+1 konut tipinde yaşamakta ve %50’si ise (1 adet) 2+1 konut tipinde yaşamaktadır.

Şekil 5.17 Antill Residence’ta Konut Tercih – Konut İçi Özellikler İlişkisi

Alan araştırmasında konutun hangi fiziki özelliklerine daha çok önem verildiği “Konutu tercih sebebiniz? Görsellik mi? İşlevsellik mi?” sorusuyla anlaşılmaya çalışılmıştır. Kullanıcıların %65’i konutun işlevsel olmasına önem verirken, %10’u görsel olarak beğenilerine, %10’u hem işlevsel hem de görsel beğenilerine ve %15’lik bir kesim de diğer özelliklerine önem vermişlerdir (Şekil 5.10).

Konutun işlevsel olmasını önemli bulan %65’lik kesimin %30,77’si kadın kullanıcı (4 adet) iken, %69,23’ü erkek (9 adet) kullanıcıdır. Kadın kullanıcıların (4 adet) tamamı üniversite mezunu ve kiracıdır. Bunların %25’i (1 adet) 1+1 konutta yalnız yaşarken, %75’i (3 adet) 2+1 konut tipinde aileyle birlikte yaşamaktadır. 1+1 konutta yalnız yaşayan kadın kullanıcı Anthill Residence’tan önce farklı bir şehirde ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlamakta, Anthill Residence’ı işi gereği tercih etmiş ancak güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmamaktadır. 2+1 konut tipinde aileleriyle birlikte yaşayan kadın kullanıcıların (3

adet) %33,33'ü (1 adet) Anthill Residence'tan önce farklı bir ülkede ikamet etmiş, "yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?" sorusuna "evet" yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlamaktadır ve Anthill Residence'ı sunduğu hizmetler nedeniyle tercih etmiştir ancak güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmamaktadır. Geriye kalan %66,67'lik kesimde kalan kadın kullanıcıların tamamı (2 adet) Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiştir. Bunların %50'si (1 adet) "yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?" sorusuna "evet" yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlamıştır. Bu yüzdelik dilim kullanıcısı (1 adet) Anthill Residence'ı lokasyonu nedeniyle tercih etmiş olmasına rağmen yerleşimde alınmış olan güvenlik tedbirlerinden de rahatsızlık duymamaktadır. Kalan %50 kesim kadın kullanıcısı (1 adet) "yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?" sorusuna "hayır" yanıtı vermiş ve yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlayamamıştır. Bu yüzdelik dilim kullanıcısı (1 adet) Anthill Residence'ı güvenlik nedeniyle tercih etmiş olduğundan yerleşimde alınmış olan güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymamaktadır.

Konutun işlevsel olmasını %65 oranında önemli bulan kullanıcıların %69,23'lük kesimini oluşturan erkek (9 adet) kullanıcıların tamamı üniversite mezunudur ve konutlarında kiracı olarak yaşamaktadırlar. Bunların % 44,45'i (4 adet) 1+1 konut biriminde yalnız yaşamaktadırlar. Kalan %55,55'lik kesimin %80'ini ailesiyle yaşarken (4 adet), %40'ini (1 adet) da arkadaşlarıyla yaşamaktadır. Ailesiyle yaşayanların (4 adet) %50'si (2 adet) 1+1 konutta ikamet ederken, %50'si (2 adet) 2+1 konutta ikamet etmektedir. 2+1 konutta yaşayan kullanıcıların hepsi (2 adet) konutlarının işlevsel olmasını önemseyerek tercih etmiş ancak güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmamışlardır. Ayrıca Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş, "yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?" sorusuna "evet" yanıtı vermişlerdir. Bunlardan %50'si (1 adet) yaşadığı yerde kendini kentli olarak tanımlamış, %50'si ise tanımlamamıştır. 1+1 konutta ailesiyle yaşayanların (2 adet) hepsi Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş, "yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?" sorusuna "evet" yanıtı vermişlerdir. Ancak %50'si Anthill Residence'ı diğer sebepler

nedeniyle tercih etmiş, yerleşimde alınmış olan güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık hissetmemiştir fakat yaşadığı yerde kendini kentli olarak da tanımlamamıştır. Kalan %50'si ise Anthill Residence'ı iş gereği ve işlevselliği önemseyerek tercih etmiş, alınmış olan güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık hissetmemiştir ve “yaşadığımız yerde kendinizi kentli hissediyor musunuz?” sorusuna “sayılır” cevabı vermiştir.

Şekil 5.18 Anthill Residence Kullanıcılarının Yaşadıkları Yere İlişkin Duyguları

“Yaşadığınız yeri seviyor musunuz?” sorusuna %65 oranında “evimi seviyorum ama çevresini sevmiyorum” cevabı alınmıştır. Kullanıcıların %30’i “evimi ve çevresini seviyorum” yanıtı verirken, soruyu %5’lik bir kesim de “evimi ve çevresini sevmiyorum” şeklinde cevaplamıştır (Şekil 5.11).

Konutunu seven ancak çevresini sevmeyen %65 oranındaki kullanıcıların (13 adet) %38,46’sı kadın (5 adet), %61,54’ü ise erkektir (8 adet). Kadınların tamamı üniversite mezunudur. Bunların %20’si (1 adet) 2+1 konutta ailesiyle birlikte mülk sahibi olarak yaşamaktadır. Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığımız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş ve kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. Ayrıca reklamlar aracılığı ile tercih ettiği konutunda alınmış olan güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmamaktadır. Konutunda kiracı olarak ikamet eden kadınların (4 adet) %75’i aileleriyle (3 adet) yaşarken, %25’i (1 adet) de yalnız yaşamaktadır. %25’lik dilimde yer alan kullanıcı (1 adet) 1+1 konutunu işi gereği işlevselliği de önemseyerek tercih etmiş, Anthill Residence’taki güvenlik

tedbirlerinden rahatsız olmamış, Anthill Residence'tan önce farklı bir şehirde ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş ve kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. %75’lik dilimde yer alan kullanıcılar 2+1 konut tipinde yaşamaktadırlar. Bunların %33,33’ü (1 adet) Anthill Residence'tan önce farklı bir ülkede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş ve kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. Bu kullanıcı tipi işlevselliği göz önünde bulundurarak rezidansın sunduğu hizmetler nedeniyle Anthill Residence’ı tercih etmiş ancak güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmamıştır. Geriye kalan %66,67’lik kadın kullanıcı Anthill Residence'tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş ve kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamamıştır. Bu kullanıcıların %50’si (1 adet) işlevselliğe önem vererek güvenlik gerekçesiyle yerleşimi tercih etmiş ve güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmamıştır. Diğer %50 ise hem işlevselliği hem de görselliği düşünerek yerleşimin lokasyonundan ötürü tercihte bulunmuş ve güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmamıştır.

Konutunu seven ama çevresini sevmeyen kullanıcılardan %61,54’lük payı oluşturan erkeklerin (7 adet) tamamı üniversite mezunu ve kiracıdır. Bunların %42,85’i (3 adet) 1+1 konut biriminde yalnız yaşamaktadır. Bu dilimde yer alan kullanıcıların hepsi Anthill Residence'tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, konutun işlevsel olması gerektiğini düşünerek tercih yapmış ve yerleşimde alınan güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmamışlardır. İçlerinden %33.33’lük kısmı (1 adet) sunduğu hizmetler nedeniyle Anthill Residence’ı tercih etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş ve kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. Geriye kalan %66,67’lik kısım ise (2 adet) “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiştir. Bunların sadece yarısı (1 adet) kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. %57,15’lik kısmın (4 adet) %25 ev arkadaşıyla yaşarken, %75’i ailesi ile birlikte yaşamaktadır. %25’lik dilimde yer alan bu kullanıcı kitlesi (1 adet) konutunu seçerken görselliği ön planda tutarak, hem iş gereği hem de güvenlik

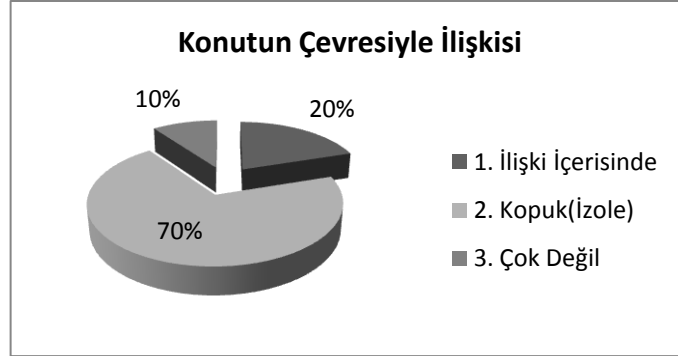
sebepleriyle seçim yapmıştır. Ayrıca “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş ve kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamamıştır. %75’lik dilimde ailesi ile birlikte yaşayan kullanıcılardan (3 adet) %33,33’ü (1 adet) 1+1 konut biriminde yaşarken, %66,67’lik kısmı (2 adet) 2+1 konut biriminde yaşamaktadır. %75’lik dilimdeki kullanıcıların tamamı “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiştir. Ancak lokasyon sebebiyle, işlevsel özelliklerini önemseyerek konut tercihi yapan %33,33’ü kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış, diğer sebepler nedeniyle işlevsel özelliklerini önemseyerek konut tercihi yapan %33,33’ü kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamamış, iş gereği ve işlevselliği önemseyerek tercih yapmış olan geriye kalan kısım ise soruya “sayılır” şeklinde cevap vermiştir.

Evini ve çevresini seven %30 oranındaki kullanıcıların %33,33’ü kadın (2 adet) olup, tamamı üniversite mezunu, kiracı, ailesi ile yaşayan, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış, yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmamış kullanıcılarıdır. Bunlardan %50’si (1 adet) işlevselliği göz önünde bulundurarak lokasyon sebebiyle tercih ettiği 2+1 konutta oturmaktadır. Diğer yarısı diğer sebeplerle tercih ettiği 1+1 konutta yaşamaktadır.

Evini ve çevresini seven %30 oranındaki kullanıcıların %66,67’lik kısmını oluşturan erkeklerin tamamı 1+1 konutta kiracı olarak yaşamaktadır. Ayrıca hepsi Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiştir. Bunların %25’i (1 adet) lise mezunu olup, kalan %75 (3 adet) üniversite mezunudur. %25’lik lise mezunu kullanıcı görselliği dikkate alarak işi gereği tercih ettiği konutunda yalnız yaşamaktadır ve “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış ve rezidansın almış olduğu güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmuştur. Kalan %75’lik dilimde yer alanların %33,33’ü (1 adet) ailesiyle, %33,33’ü (1 adet) ev arkadaşıyla ve kalanlar da (1 adet) yalnız yaşamaktadır. Ev arkadaşıyla yaşayan yüzdelik dilim (1 adet) konutu işlevselliği dikkate alarak iş gereği tercih etmiş, “yaşadığınız yer burası

olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış ve rezidansın almış olduğu güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmamıştır. Ailesiyle yaşayan yüzdelik dilim (1 adet) konutu iş gereği tercih etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış ve rezidansın almış olduğu güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmamıştır. Yalnız yaşayan yüzdelik dilim (1 adet) ise konutu işlevselliği dikkate alarak iş gereği tercih etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış ve rezidansın almış olduğu güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmamıştır.

Evi de çevresini de sevmeyen %5 oranındaki kullanıcı erkek, üniversite mezunu olup 1+1 konut biriminde ailesiyle kiracı olarak oturmaktadır. Konutunu işlevselliğini düşünerek tercih etmiş, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamamış, ancak rezidansın almış olduğu güvenlik tedbirlerinden de rahatsız olmamıştır.

Şekil 5.19 Anthill Residence Kullanıcılarının Konutun Çevresi ile İlişkisi Hakkında Düşünceleri

Kullanıcıların %70’i (14 adet) Anthill Residence’ı çevreden izole edilmiş bulurken, %20’si (4 adet) çevre ile ilişkili olduğunu ve %10’luk (2 adet) bir kesim de çok da ilişkili olmadığını ifade etmiştir (Şekil 5.12).

Anthill Residence’ı izole bulan kullanıcıların %35,71’i (5 adet) kadın olup tamamı üniversite mezunudur ve aileleriyle birlikte yaşamaktadırlar. Kadınların %20’si (1

adet) mülk sahibi olarak 2+1 konut biriminde oturmaktadır. Geriye kalan kadınların %25'i (1 adet) 1+1 konut biriminde yaşarken diğerleri 2+1 konutta oturmaktadırlar. %25'lik dilimde yer alan kullanıcı (1 adet) diğer sebeplerle konutu tercih etmiş, Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş ve kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. Ayrıca evini ve çevresini sevdiğini, yerleşimde alınan güvenlik tedbirlerini rahatsız edici bulmadığını belirtmiştir. %75'lik dilimde kalan kullanıcılar (3 adet) ise 2+1 konut biriminde yaşamakta, rezidanstaki güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmamaktadırlar. Bunların %33,33'ü (1 adet) Anthill Residence'tan önce farklı bir ülkede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş ve kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış ancak evini sevdiğini, çevresini ise sevmediğini belirtmiştir. İşlevsellik ve sunduğu hizmetler nedeniyle konutu tercih eden bu grup, yerleşimde alınan güvenlik tedbirlerini rahatsız edici bulmamıştır. Kalan %66,67'lik kısmın tamamı Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş, lokasyonu sebebiyle Anthill Residence'ı tercih etmiştir. Buna karşılık grubun yarısı konutu işlevselliği göz önünde bulundurarak tercih yapmış, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş ve kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. Diğer yarısı ise konutu hem işlevselliği hem de görselliği göz önünde bulundurarak tercih yapmış, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş ve kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamamıştır.

Anthill Residence'ı izole bulan kullanıcıların %64,29'luk kısmını (9 adet) oluşturan erkek kullanıcıların tamamı üniversite mezunudur ve kiracısı oldukları yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsız olmamaktadırlar. Bunların %33,33'ü (3 adet) 1+1 konutta yalnız yaşamaktadırlar. Yalnız yaşayanların % 33,33'ü (1 adet) konutu işlevselliği ön planda tutularak hem işi gereği hem de sunduğu hizmetler nedeniyle tercih etmiş, Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş ve kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamamıştır. Ayrıca evini

sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiştir. Geriye kalanların yarısı (1 adet) konutu işlevselliği ön planda tutularak işi gereği tercih etmiş, Anthill Residence'tan önce farklı bir şehirde ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış, evini ve çevresini sevdiğini belirtmiştir. Diğer yarısı ise Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamamış, konutu işlevselliği ön planda tutularak işi gereği tercih etmiş ve evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiştir.

Anthill Residence'ı izole bulan ve %44,44'lük bir orana sahip olan ailesiyle yaşayan erkek kullanıcıların (4 adet) yarısı 2+1 konut biriminde yaşarken diğer yarısı 1+1 konut biriminde ikamet etmektedir. Bunlardan 2+1 konut biriminde yaşayanların tamamı (2 adet) Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, konutu tercih ederken işlevsel oluşuna dikkat etmiştir. Buna karşılık bunların yarısı (1 adet) konutu lokasyonu nedeniyle seçerken kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. Diğer yarısı ise (1 adet) diğer sebeple tercih ettiği konutta kendini kentli olarak tanımlamamıştır. 1+1 konut biriminde yaşayanların tamamı (2 adet) ise konutu iş gereği tercih etmiş, Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiştir. Buna karşılık yarısı (1 adet) evini ve çevresi sevdiğini belirtmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. Diğer yarısı ise evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, evini işlevselliği göz önüne alarak tercih etmiş, “yaşadığınız yerde kendinizi kentli hissediyor musunuz?” sorusuna “sayılır” cevabı vermiştir.

Konut çevresi ile ilişki içinde bulan %20 oranında (4 adet) kullanıcıların tümü kiracı, üniversite mezunu, konutu işlevselliği düşünerek tercih etmiş, yerleşimdeki güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymamaktadır. Bunların yarısı erkek (2 adet) yarısı kadındır (2 adet). Kadın kullanıcıların yarısı (1 adet) 1+1 konutta yalnız yaşamakta, işi gereği konutu tercih etmiş, Anthill Residence'tan önce farklı bir şehirde ikamet

etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. Kadınların diğer yarısı ise (1 adet) 2+1 konutta ailesiyle yaşamakta, güvenlik nedeniyle konutu tercih etmiş, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamamıştır.

Erkek kullanıcıların tamamı (2 adet) 1+1 konutta yaşamakta, konutu seçerken işlevsel oluşuna dikkat etmiş, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. Bunların yarısı (1 adet) konutta ev arkadaşıyla yaşamakta, konutu işi gereği tercih etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, evini ve çevresini sevdiğini belirtmiştir. Diğer yarısı ise (1 adet) yalnız yaşamakta, rezidansın sunduğu hizmetler nedeniyle konutu tercih etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiştir.

Anthill Residence’in çevresiyle çok da ilişkisi olmadığını düşünen %10’luk kesimin tamamı erkektir (2 adet). Bu kesimin tamamı kiracıdır ve “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. Bunların yarısı (1 adet) 1+1 konutta yalnız yaşamakta, konutu görselliği dikkate alarak işi gereği tercih etmiş, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, evini ve çevresini sevdiğini belirtmiş, yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duyduğunu ifade etmiştir. Diğer yarısı ise (1 adet) 2+1 konut biriminde ailesiyle birlikte yaşamakta, konutu hem görselliği hem de işlevselliği göz önünde bulundurarak lokasyonu nedeniyle tercih etmiş, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir.

Şekil 5.20 Ortak Alanlarda Sosyalleşme Yeterliliği

Anthill Residence kullanıcılarının %50'si ortak alanlardaki sosyalleşmeyi yeterli bulurken, %40'ı yeterli bulmamış, %10'u ise soruya “sayılır” cevabı vermiştir (Şekil 5.13).

Anthill Residence'ta ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulan kesimin %20'si kadın, %80'i erkektir. Kadınların tamamı üniversite mezunu, kiracı, konutun çevresiyle ilişki içinde olduğunu düşünmekte, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, konutu seçerken işlevsel olmasına dikkat etmiş, yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir. Kadınların yarısı (1 adet) 1+1 konutta yalnız yaşamakta, işi nedeniyle konutu tercih etmiş, Anthill Residence'tan önce farklı bir şehirde ikamet etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. Diğer yarısı (1 adet) ise 2+1 konutta ailesiyle yaşamakta, güvenlik nedeniyle konutu tercih etmiş, Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamamıştır.

Anthill Residence'ta ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulan kesimin %80'ini oluşturan erkeklerin (8 adet) tamamı üniversite mezunu olup kiracıdır ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymamaktadırlar. Erkeklerin %12,5'u (1 adet) ev arkadaşıyla 1+1 konutta yaşamaktadır. Konutun çevresiyle ilişki içinde olduğunu düşünmekte, konutu işi gereği seçerken görselliğine dikkat etmiş, Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, evini ve

çevresini sevdiğini belirtmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. Erkeklerin %37,5’u (3 adet) 1+1 konutta yalnız yaşamakta, konutu seçerken görseelliğine dikkat etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. Bunların %33,33’ü (1 adet) konutun çevresiyle ilişki içinde olduğunu düşünmekte, hizmetler nedeniyle konutu tercih etmiş, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiştir. Kalan %66,67’lik kesim (2 adet) yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmektedir. Bunların yarısı (1 adet) konutu hem iş hem hizmetler nedeniyle tercih etmiş, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiştir. Diğer yarısı (1 adet) ise iş nedeniyle konutu tercih etmiş, Anthill Residence’tan önce farklı bir şehirde ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş, evini ve çevresini sevdiğini belirtmiştir. Erkeklerin %50’si (4 adet) ailesiyle birlikte yaşamakta, yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiştir. Bu kullanıcıların yarısı (2 adet) 2+1 konutta yaşarken diğer yarısı (2 adet) 1+1 konutta ikamet etmektedir. 1+1 konutta oturan kullanıcıların tamamı iş nedeniyle konutu tercih etmiştir. Bunun yanı sıra bu kullanıcıların yarısı (1 adet) evini ve çevresini sevdiğini belirtmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. Diğer yarısı ise evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, “yaşadığınız yerde kendinizi kentli hissediyor musunuz?” sorusuna “sayılır” cevabı vermiştir. 2+1 konut biriminde yaşayan kullanıcıların tamamı evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiştir. Kullanıcıların yarısı konutu lokasyon sebebiyle tercih etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. Diğer yarısı ise konutu diğer sebeplerden dolayı tercih etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamamıştır.

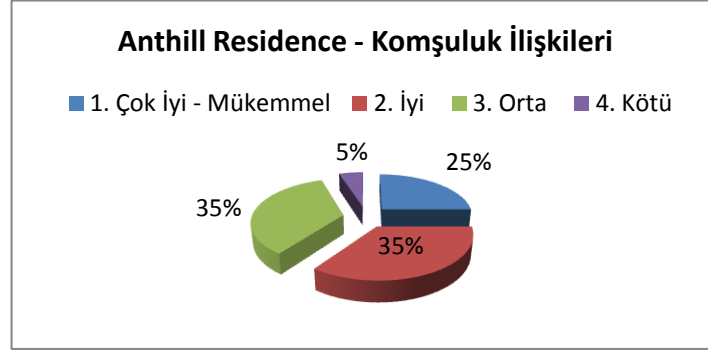
Anthill Residence’ta ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmayan kesimin %37,5’u (3 adet) kadın, %62,5’u (5 adet) erkektir. Kadın kullanıcıların tamamı (3

adet) üniversite mezunu, kiracı, 2+1 konutta ailesiyle yaşamakta, yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymamaktadırlar. Kadın kullanıcıların %33,33'ü (1 adet) Anthill Residence'tan önce farklı bir ülkede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış, hizmetler nedeniyle konutu tercih etmiş, konut seçiminde işlevselliğe önem vermiştir. Kadınların kalan %66,67'lik kesimi (2 adet) Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş ve lokasyon nedeniyle konutu tercih etmiştir. Bu kullanıcıların yarısı (1 adet) “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, evini ve çevresini sevdiğini belirtmiş, konut seçiminde işlevselliğe önem vermiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. Diğer yarısı ise “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş, konut seçiminde hem işlevselliğe hem görselliğe önem vermiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamamıştır.

Anthill Residence'ta ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmayan kesimin %62,5'ünü oluşturan (5 adet) erkek kullanıcıların tamamı kiracı, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiştir. Erkek kullanıcıların %20'si lise mezunu (1 adet), 1+1 konutta yalnız yaşamakta, konutun çevresiyle çok da ilişkisi olmadığını düşünmekte, konutu işi gereği tercih etmiş, konut seçiminde görselliğe önem vermiş, Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş, evini ve çevresini sevdiğini belirtmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymaktadır. Erkek kullanıcıların %20'si yüksek lisans mezunu, 2+1 konutta ailesiyle yaşamakta, konutun çevresiyle çok da ilişkisi olmadığını düşünmekte, konutu lokasyonu sebebiyle tercih etmiş, konut seçiminde hem işlevselliğe hem görselliğe önem vermiş, Anthill Residence'tan önce farklı bir ülkede ikamet etmiş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymamaktadır. Erkeklerin %60'ı üniversite mezunu (3 adet), yerleşimin

çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymamaktadır. Bu kesimin %33,33'ü yalnız, %33,33'ü ailesiyle ve geriye kalanı da arkadaşıyla yaşamaktadır. Yalnız yaşayan kullanıcı kesimi (1 adet) 1+1 konutta ikamet etmekte, konutu işi gereği tercih etmiş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, konut seçiminde işlevselliğe önem vermiş ve kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. Ailesiyle yaşayan kullanıcı kesimi (1 adet) 1+1 konutta ikamet etmekte, konutu diğer sebeplerle tercih etmiş, konut seçiminde işlevselliğe önem vermiş, evini ve çevresini sevmediğini ifade etmiş ve kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamamıştır. Arkadaşıyla yaşamakta olan kullanıcı kesimi kesimi (1 adet) 2+1 konutta ikamet etmekte, konutu hem iş hem güvenlik sebebiyle tercih etmiş, konut seçiminde görselliğe önem vermiş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, ve kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır.

“Ortak alanlarda sosyalleşmek yeterli mi?” sorusuna sayılır yanıtı veren %10'luk dilimin tamamı (2 adet) kadınlardan oluşmaktadır ve hepsi ailesiyle yaşamakta, yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir. Bu kullanıcıların %50'si (1 adet) 2+1 konutta mülk sahibi olarak yaşamakta, reklamlar nedeniyle konutu tercih etmiş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiştir. Diğer %50 ise 1+1 konut biriminde kiracı olarak yaşamakta, konutu diğer sebeplerle tercih etmiş, evini ve çevresini sevdiğini belirtmiştir.

Şekil 5.21 Komşuluk İlişkileri

Anthill Residence’ta komşuluk ilişkileri kullanıcılar tarafından %35 oranında iyi ve %35 oranında orta, %25 oranında mükemmel ve % 5 oranında da kötü olarak tanımlanmıştır (Şekil 5.14).

Komşuluk ilişkisini çok iyi-mükemmel bulan kesimin (5 adet) %40’ı kadın %60’ı erkektir. Kadın kullanıcıların tamamı (2 adet) üniversite mezunu, ailesiyle yaşamakta, kiracı, yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir. Bu kullanıcıların yarısı (1 adet) 2+1 konut biriminde yaşamakta, konutu hizmetler sebebiyle tercih etmiş, Anthill Residence’tan önce farklı bir ülkede ikamet etmiş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yetersiz bulmuş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş ve konut seçiminde işlevselliğe önem vermiştir. Diğer yarısı ise (1 adet) 1+1 konut biriminde yaşamakta, konutu diğer sebeplerle tercih etmiş, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “ortak alanlarda sosyalleşmek yeterli mi?” sorusuna “sayılır” yanıtı vermiş, evini ve çevresini sevdiğini belirtmiştir.

Anthill Residence’ta komşuluk ilişkisini çok iyi-mükemmel bulan kesimin %60’ını oluşturan erkeklerin hepsi (3 adet) üniversite mezunu, kiracı, 1+1 konut biriminde yaşamakta, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmuş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir. Bu kullanıcı grubunun %33,33’ü yalnız (1 adet), %66,67’si (2 adet) ailesiyle birlikte yaşamaktadır. Yalnız yaşayan kullanıcı kesimi konutun çevresiyle ilişki içinde olduğunu düşünmekte, konutu

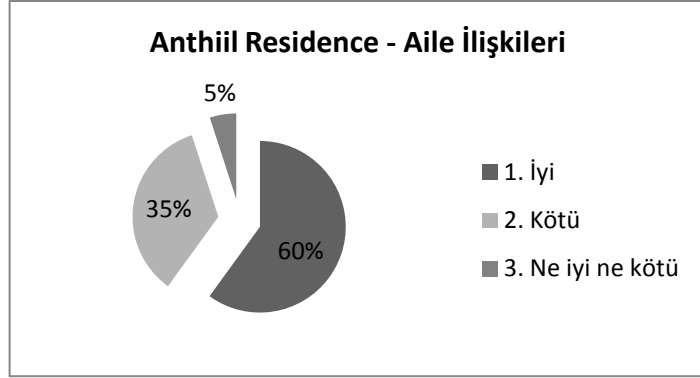
hizmetleri sebebiyle tercih etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış ve konut seçiminde işlevselliğe önem vermiştir. Ailesiyle birlikte yaşayanların tümü (2 adet) yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, konutu iş gereği tercih etmiştir. Bu kullanıcıların yarısı evini ve çevresini sevdiğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. Diğer yarısı ise evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, “yaşadığınız yerde kendinizi kentli hissediyor musunuz?” sorusuna “sayılır” cevabı vermiştir.

Komşuluk ilişkisini iyi bulan kesimin %14,29’u (1 adet) kadın, %85,71’i (6 adet) erkektir. Kadın kullanıcıların tamamı (1 adet) üniversite mezunu, 2+1 konut biriminde ailesiyle birlikte kiracı olarak yaşamakta, yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, konutu güvenlik sebebiyle tercih etmiş, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmuş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamamış, konut seçiminde işlevselliğe önem vermiş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir.

Erkek kullanıcıların (6 adet) tamamı üniversite mezunu, kiracı, yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmektedir ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir. Erkek kullanıcıların %50’si ailesi ile, %50’si de yalnız yaşamaktadır. Yalnız yaşayanlar 1+1 konut biriminde yaşamaktadır. Bunların %66.67’si işi gereği konutu tercih etmişken, %33,33’ü hem iş hem de hizmetler sebebiyle tercih etmiştir. Hem iş hem de hizmetler sebebiyle tercih eden kullanıcı (1 adet) Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmuş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamamış, konut seçiminde işlevselliğe önem vermiş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir.

Ailesiyle yaşayanların %66.67'si 2+1 konutta otururken, %33,33'ü 1+1 konut biriminde yaşamaktadır. 1+1 konut biriminde yaşayan Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmamış, evini ve çevresini sevmediğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamamış, konut seçiminde işlevselliğe önem vermiş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir.

Komşuluk ilişkisini kötü bulan kesimin tamamı (1 adet) kadın, üniversite mezunu, 1+1 konut biriminde yalnız ve kiracı olarak yaşamakta, konutun çevresiyle ilişki içinde olduğunu düşünmekte, konutu işi gereği tercih etmiş, Anthill Residence'tan önce farklı bir şehirde ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmuş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış, konut seçiminde görselliğe önem vermiş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir.

Şekil 5.22 Aile İlişkileri

Anthill Residence'ta aile ilişkiler kullanıcılar tarafından %60 oranında iyi, %35 oranında kötü ve %5 oranında ne iyi ne de kötü bulunmuştur (Şekil 5.15).

Aile ilişkilerini ne iyi ne de kötü bulan kullanıcı kesiminin tamamı kadın, üniversite mezunu, 2+1 konut biriminde ailesiyle ve kiracı olarak yaşamakta, yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, konut seçiminde işlevselliğe önem vermiş, konutu lokasyonu sebebiyle tercih etmiş, Anthill Residence'tan önce İstanbul'da

farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmamış, evini sevdiğini ama çevresini sevdiğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış, komşuluk ilişkilerini orta düzeyde bulmuş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir.

Aile ilişkilerini kötü bulan kullanıcı kesiminin %28’57’si kadın, kalanı erkektir. Kadınların tamamı 2+1 konut biriminde ailesiyle ve kiracı olarak yaşamakta, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmuş, evini sevdiğini ama çevresini sevdiğini ifade etmiş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir. Bunların yarısı yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, Anthill Residence’tan önce farklı bir şehirde ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış, komşuluk ilişkilerini orta düzeyde bulmuştur.

Erkeklerin %20’si yüksek lisans, %20’si lise ve %60’ı üniversite mezunudur. Erkek kullanıcıların %20’si lise mezunu (1 adet), 1+1 konutta yalnız yaşamakta, konutun çevresiyle çok da ilişkisi olmadığını düşünmekte, konutu işi gereği tercih etmiş, konut seçiminde görselliğe önem vermiş, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, evini ve çevresini sevdiğini belirtmiş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmamış, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış, komşuluk ilişkilerini orta düzeyde bulmuş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymaktadır. Erkek kullanıcıların %20’si yüksek lisans mezunu, 2+1 konutta ailesiyle yaşamakta, konutun çevresiyle çok da ilişkisi olmadığını düşünmekte, konutu lokasyonu sebebiyle tercih etmiş, konut seçiminde hem işlevselliğe hem görselliğe önem vermiş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmamış, Anthill Residence’tan önce farklı bir ülkede ikamet etmiş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, komşuluk ilişkilerini orta düzeyde bulmuş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymamaktadır. Kalan %60’lık kesimin %33,33’ü ev arkadaşıyla, 2+1 konutta yaşamakta, yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, konut seçiminde görselliğe önem vermiş, konutu hem iş hem güvenlik

nedeniyle tercih etmiş, Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, komşuluk ilişkilerini orta düzeyde bulmuş ve ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmamıştır.

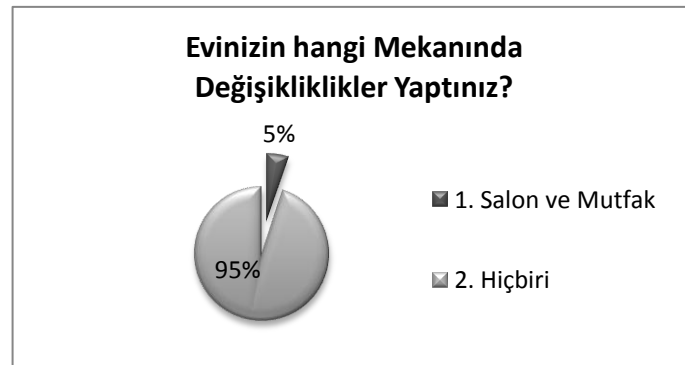

Şekil 5.23 Konut ile İlgili Ölçek Değerlendirmesi

Anthill Residence'ta konutunu büyük bulan kullanıcı yoktur. Konut birimleri %60 oranında ne büyük ne küçük, %40 oranında küçük bulunmuştur (Şekil 5.16).

Konutu küçük bulanların yarısı kadın, yarısı erkektir. Kadınların tamamı üniversite mezunu, kiracı, ailesiyle yaşamakta, Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir. Kadınların %25'i 1+1 konutta ikamet etmekte, yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, komşuluk ilişkilerini mükemmel düzeyde bulmuş, evini ve çevresini sevdiğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymamaktadır. %75'lik dilimde yer alan kadınların (3 adet) %33,33'ü konutun çevresiyle ilişkisi içinde olduğunu düşünmekte, Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş, komşuluk ilişkilerini mükemmel düzeyde bulmuş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş ve ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmuştur.

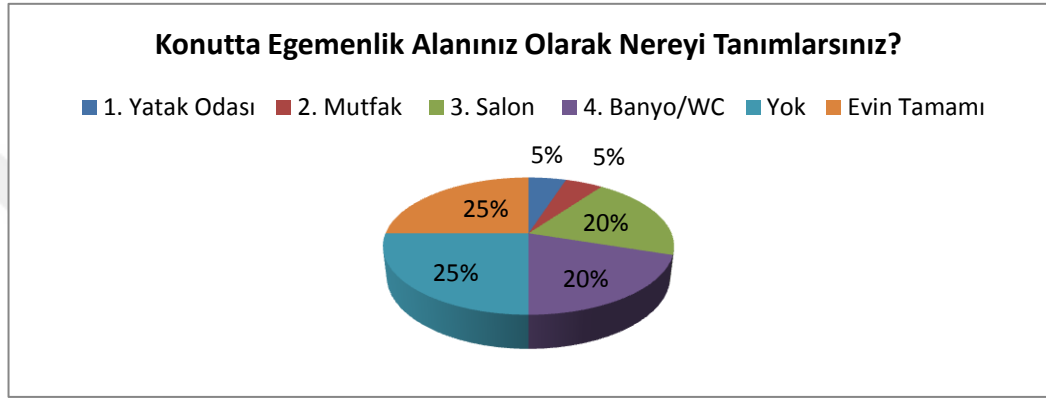
Erkeklerin tamamı (4 adet) kiracıdır ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymamaktadır. Erkeklerin %25'i yüksek lisans mezunu, diğerleri üniversite mezunudur. Yüksek lisans mezunu 2+1 konutta ailesiyle yaşamakta, konutun çevresiyle çok da ilişkisi olmadığını düşünmekte, konutu lokasyonu sebebiyle tercih etmiş, konut seçiminde hem işlevselliğe hem görseleliğe önem vermiş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmamış, Anthill Residence'tan önce farklı bir ülkede ikamet etmiş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, komşuluk ilişkilerini orta düzeyde bulmuş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış, aile ilişkilerini kötü bulmuş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymamaktadır. Kalan erkeklerin %33,33'ü 1+1 konut biriminde yalnız yaşamakta, yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, komşuluk ilişkilerini iyi düzeyde bulmuş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş ve ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmamıştır. %66,67'lik dilimde kalan erkeklerin tamamı 1+1 konut biriminde ailesiyle yaşamakta, yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiştir. Bunların yarısı ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmamış, Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş, komşuluk ilişkilerini iyi düzeyde bulmuş, evini ve çevresini sevdiğini ifade etmiştir.

Şekil 5.24 Konutta Yapılan Değişiklikler

Anthill Residence'ta %5 oranında kullanıcı tarafından değişiklik yapılmıştır (Şekil 5.17). Bu kullanıcı erkek, üniversite mezunu, kiracı, ailesiyle 1+1 konutta yaşamakta, yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, Anthill Residence'tan önce

İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, aile ilişkilerini kötü, komşuluk ilişkilerini iyi bulmuş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmamış, evini ve çevresini sevdiğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamamış, konut seçiminde işlevselliğe önem vermiş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir.

Şekil 5.25 Konutta Egemenlik Alanı

Anthill Residence’ta kullanıcıların %25’inin egemenlik alanı yokken, %25’i evin tamamını, %20’si banyoyu, %20’si salonu, %5’i mutfağı ve %5’i’de yatak odasını egemenlik alanı olarak tariflemiştir (Şekil 5.18).

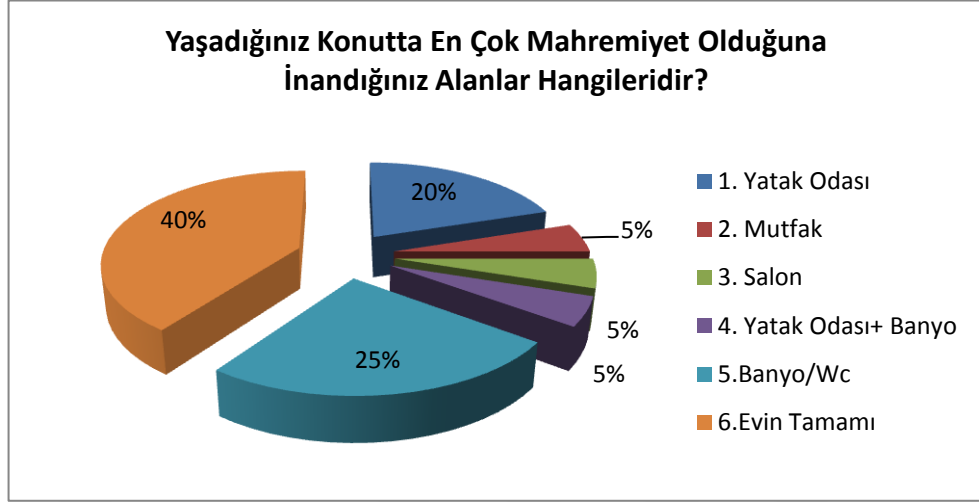
Egemenlik alanı yatak odası olan kullanıcı kesimi (1 adet) erkek, üniversite mezunu, kiracı, ailesiyle 2+1 konutta yaşamakta, yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, aile ilişkilerini kötü, komşuluk ilişkilerini iyi bulmuş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmuş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamamış, konut seçiminde işlevselliğe önem vermiş, konutu lokasyon sebebiyle tercih etmiş, konutta değişiklik yapmamış, konutu ne büyük ne de küçük bulduğunu ifade etmiş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir.

Egemenlik alanı mutfak olan kullanıcı kesimi (1 adet) kadın, üniversite mezunu, mülk sahibi, ailesiyle 2+1 konutta yaşamakta, yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede

ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, aile ilişkilerini iyi, komşuluk ilişkilerini orta düzeyde bulmuş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmuş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış, konutu reklamlar sebebiyle tercih etmiş, konutta değişiklik yapmamış, konutu ne büyük ne de küçük bulunduğunu ifade etmiş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir.

Egemenlik alanı banyo olan kullanıcı kesiminin tamamı erkek (4 adet), üniversite mezunu, kiracı, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, konutta değişiklik yapmamış ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir. Bunların %25’i 1+1 konutta yalnız yaşamakta yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, aile ilişkilerini iyi, komşuluk ilişkilerini mükemmel düzeyde bulmuş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmamış, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamamış, konutu iş gereği tercih etmiş, konutta değişiklik yapmamış, konutu küçük bulunduğunu ifade etmiş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir.

Egemenlik alanı salon olan kullanıcı kesimin %25’i erkek, kalanı kadındır. Erkek kullanıcıların tamamı (1 adet), üniversite mezunu, kiracı, 1+1 konutta yalnız yaşamakta yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, Anthill Residence’tan önce farklı bir şehirde ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş, aile ilişkilerini iyi, komşuluk ilişkilerini iyi düzeyde bulmuş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmuş, evini ve çevresini sevdiğini ifade etmiş, , konutu iş gereği tercih etmiş, konutta değişiklik yapmamış, konutu ne küçük ne büyük bulunduğunu ifade etmiş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir.

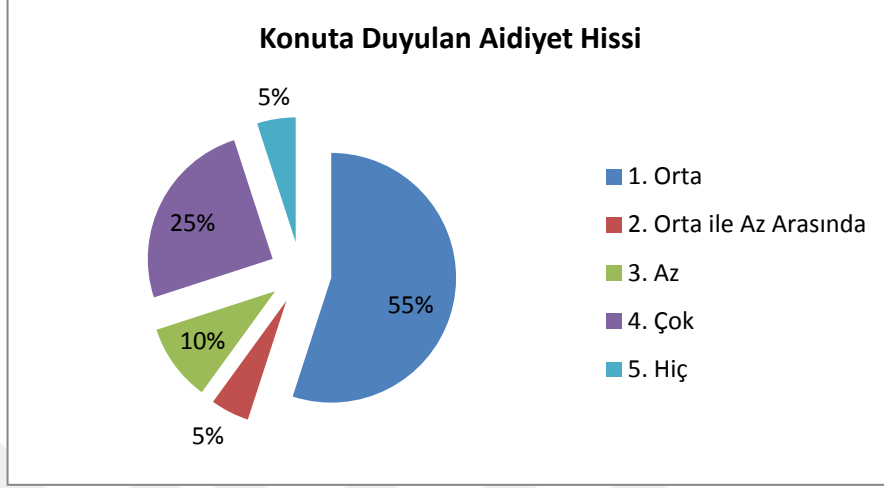
Şekil 5.26 Konutta Mahremiyet Algısı

Anthill Residence’ta kullanıcılar %40 oranında evin tamamında, %25’i banyoda, %20’nin yatak odasında, %5’er mutfak, salon ve %5’i’de yatak odası+ banyoda mahremiyet tariflemiştir (Şekil 5.18).

Mahremiyet alanı salon olan kullanıcı kesimi erkek, (1 adet), üniversite mezunu, kiracı, 1+1 konutta yalnız yaşamakta yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, Anthill Residence’tan önce farklı bir şehirde ikamet etmiş, “yaşadığımız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş, aile ilişkilerini iyi, komşuluk ilişkilerini iyi düzeyde bulmuş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmuş, evini ve çevresini sevdiğini ifade etmiş, , konutu iş gereği tercih etmiş, konutta değişiklik yapmamış, konutu ne küçük ne büyük bulduğunu ifade etmiş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir.

Mahremiyet alanı mutfak olan kullanıcı kesimi (1 adet) kadın, üniversite mezunu, mülk sahibi, ailesiyle 2+1 konutta yaşamakta, yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığımız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, aile ilişkilerini iyi, komşuluk ilişkilerini orta düzeyde bulmuş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmuş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış, konutu reklamlar sebebiyle tercih etmiş, konutta değişiklik yapmamış, konutu ne büyük ne

de küçük bulunduğunu ifade etmiş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir.

Şekil 5.27 Konuta Duyulan Aidiyet Hissi

Anthill Residence kullanıcılarına yöneltilen “yaşadığınız konutta aidiyet hissi ne seviyededir?” sorusuna %55 oranında orta, %25 oranında çok, %10 oranında az ve %5 oranında orta ile az arasında ve %5 oranında hiç şeklinde cevap alınmıştır (Şekil 5.20).

Konuta duyulan aidiyet hissini az olarak tanımlayan kullanıcı kesiminin tamamı erkek (2 adet), üniversite mezunu, kiracı, yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmamış, konutta değişiklik yapmamış ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir. Bunların yarısı ailesiyle 1+1 konutta yaşamakta, aile ilişkilerini kötü, komşuluk ilişkilerini iyi düzeyde bulmuş, evini ve çevresini sevmediğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamamış, konutu diğer sebeplerle tercih etmiş ve konutu küçük bulunduğunu ifade etmiştir. Diğer yarısı ise 2+1 konutta yaşamakta, aile ilişkilerini kötü, komşuluk ilişkilerini orta düzeyde bulmuş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış, konutu hem iş hem güvenlik sebebiyle tercih etmiş ve konutu ne büyük ne küçük bulunduğunu ifade etmiştir.

Konuta hiç aidiyet hissetmeyen kesim erkek, üniversite mezunu, kiracı, ailesiyle 1+1 konutta yaşamakta, yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, aile ilişkilerini iyi, komşuluk ilişkilerini mükemmel düzeyde bulmuş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmuş, evini ve çevresini sevdiğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış, konutu iş gereği sebebiyle tercih etmiş, konutta değişiklik yapmamış, konutu ne büyük ne de küçük bulduğunu ifade etmiş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir.

Konuta duyulan aidiyet hissini orta ile az arasında olarak tanımlayan kullanıcı kesim erkek, yüksek lisans mezunu, kiracı, ailesiyle 2+1 konutta yaşamakta, yerleşimin çevresiyle çok da ilişki içinde olmadığını düşünmekte, Anthill Residence'tan önce farklı bir ülkede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, aile ilişkilerini kötü, komşuluk ilişkilerini orta düzeyde bulmuş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmamış, evini ve çevresini sevdiğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış, konutu iş gereği sebebiyle tercih etmiş, konutta değişiklik yapmamış, konutu ne büyük ne de küçük bulduğunu ifade etmiş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir.

Konuta duyulan aidiyet hissini çok olarak tanımlayan kesimin %60'ı kadın (3 adet), %40'ı erkektir (2 adet). Erkek kullanıcıların tamamı üniversite mezunu, kiracı, ailesiyle yaşamakta, yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, Anthill Residence'tan önce İstanbul'da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, aile ilişkilerini iyi bulmuş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmuş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir. Bu kullanıcıların yarısı 2+1 konutta yaşamakta, konutu lokasyon sebebiyle tercih etmiş, komşuluk ilişkilerini iyi düzeyde bulmuş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamıştır. Diğer yarısı ise 1+1 konutta yaşamakta, konutu iş gereği tercih etmiş, komşuluk ilişkilerini mükemmel düzeyde bulmuş ve “yaşadığınız yerde kendinizi kentli hissediyor musunuz?” sorusuna

“sayılır” cevabı vermiştir. Kadın kullanıcıların %33,33’ü mülk sahibidir. Bu kesim üniversite mezunu, ailesiyle 2+1 konutta yaşamakta, yerleşimin çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, Anthill Residence’tan önce İstanbul’da farklı bir ilçede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, aile ilişkilerini iyi, komşuluk ilişkilerini orta düzeyde bulmuş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmuş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış, konutu reklamlar sebebiyle tercih etmiş, konutta değişiklik yapmamış, konutu ne büyük ne de küçük bulduğunu ifade etmiş ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir. Geriye kalan kadın kullanıcılar, ailesiyle 2+1 konutta yaşamakta, aile ilişkilerini iyi, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, konutta değişiklik yapmamış, ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir. Bunların yarısı (1 adet) çevresinden kopuk olduğunu düşünmekte, konutu hizmetler sebebiyle tercih etmiş, Anthill Residence’tan önce farklı bir ülkede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “evet” yanıtı vermiş, aile ilişkilerini iyi, komşuluk ilişkilerini mükemmel düzeyde bulmuş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmuştur.

Konuta duyulan aidiyet hissini orta olarak tanımlayan kesimin %36,36’sı kadın %63,64’ü ise erkektir. Kadın kullanıcıların %25’i üniversite mezunu, yalnız, 1+1 konutta yaşamakta, yerleşimin çevresi ile ilişki içinde düşünmekte, konutu iş gereği tercih etmiş, Anthill Residence’tan önce farklı bir ülkede ikamet etmiş, “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna “hayır” yanıtı vermiş, aile ilişkilerini kötü, komşuluk ilişkilerini kötü düzeyde bulmuş, ortak alanlarda sosyalleşmeyi yeterli bulmuş, evini sevdiğini ama çevresini sevmediğini ifade etmiş, kendini yaşadığı yerde kentli olarak tanımlamış, konutta değişiklik yapmamış, konutu küçük bulduğunu ifade etmiş, konutun mutfağını hem mahremiyet alanı hem de egemenlik alanı olarak düşünmüştür ve yerleşimin aldığı güvenlik tedbirlerinden rahatsızlık duymadığını belirtmiştir.

Çizelge 5.3 Görüşme soruları ve cevapları tablosu (Hazırlayan: Nur Banu Yıldız, 2016)

Soru Numarası	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
SORULAR	Eğitim Durumunuz ?	Yaşadığınız Konutta Mülk Sahibi mi, Kiracı mısınız?	Yalnız mı Yaşıyorsunuz? (Kullanıcı Profili)	Konutunuzu Tarif Edebilir misiniz?	Yaşadığınız Yerin Çevresi ile ilişkisi?	Yaşadığınız Yeri Tercih Sebebiniz?	Buradan önce Nerede Yaşıyordunuz?	Yaşadığınız Yer Burası Olmasa Başka Bir Yeri Tercih Eder miydiniz?	Yaşadığınız Yerde Aile İlişkilerini Nasıl Buluyorsunuz?	Komşuluk ilişkileri?	Ortak Alanlarda Sosyalleşmek Yeterli mi ?	Yaşadığınız Yeri Seviyor musunuz?
	KULLANICILAR	Üniv. Mezunu Yüksek Lisans Lise	Mülk Sahibi Kiracı	Yalnız Ailesiyle Ev Arkadaşlarıyla	1+1 2+1	İlişki İçerisinde Kopuk (izole) Çok Değil İş Gereği Reklamlar Lokasyon Hizmetler İş Gereği + Güvenlik İş Gereği + Hizmetler Güvenlik Diğer	Aynı İlçe Farklı İlçe Farklı Şehir Farklı Ülke	Evet Hayır	İyi Kötü Ne İyi Ne Kötü	Çok Mükemmel İyi Orta Kötü	Evet Hayır Sayılır	Evimi Seviyorum, Çevresini Sevmiyorum Evimi ve Çevresini Seviyorum Evimi ve Çevresini Sevmiyorum
KADIN KULLANICILAR (7 KİŞİ)	K1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	K2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	K3	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	K4	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	K5	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	K6	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	K7	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ERKEK KULLANICILAR (13 KİŞİ)	E1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	E2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	E3	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	E4	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	E5	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	E6	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	E7	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	E8	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	E9	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	E10	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	E11	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	E12	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	E13	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Çizelge 5.4 Görüşme soruları ve cevapları tablosu – Devam (Hazırlayan: Nur Banu Yıldız, 2016)

Soru Numarası		13			14			15					16				17			18			19			20			21						22																
SORULAR		Yaşadığınız Yerde Kendinizi Bir Kentli (İstanbullu) Olarak Tanımlayabilir Misiniz?			Konutun İçinde Bazı Değişiklikler Yapma Hakkınız Var mı?			Yaşadığınız Konutta Aidiyet Hissi Ne Seviyededir?					Konut Tercihiniz Görsellik mi? İşlevsellik mi?				Güvenlik Bu Konutu Tercih Etmeniz Açısından Önemli Bir Etken miydi? Evet İse, Sürekli Gözetleniyor ve Denetleniyor Olmaktan Rahatsız Oluyor musunuz?			Evinizin Hangi Mekanında Değişiklikler Yaptınız?			Ne Tür Değişiklikler (Müdahaleler) Yapıldı?			Yaşadığınız Evi Ölçek olarak Nasıl Değerlendiriyorsunuz?			Yaşadığınız Konutta En Çok Mahremiyet Olduğuna İnanıldığınız Alanlar?						Konutta Egemenlik Alanınız Olarak Nereyi Tanımlarsınız?																
KULLANICILAR		Evlet	Hayır	Sayılr	Evlet	Hayır	Bilmiyorum	Orta	Orta Az Arası	AZ	Çok	Hiç	Görsellik	İşlevsellik	Her İkisinde	Diğer	Hayır	Evlet - Evlet	Evlet - Hayır	Salon	Mutfak	Hiçbiri	Mobilya Değişiklikleri	Diğer	Büyük	Küçük	Ne Büyük Ne Küçük	Yatak Odası	Mutfak	Salon	Yatak Odası - Banyo	Banyo - WC	Evin Tamamı	Yatak Odası	Mutfak	Salon	Banyo/WC	Yok	Evin Tamamı												
KADIN KULLANICILAR (7 KİŞİ)	K1	✓			✓			✓					✓						✓				-	-		✓		✓																							
	K2	✓			✓						✓		✓							✓				-	-		✓		✓																						
	K3	✓			✓			✓					✓							✓				-	-		✓																								
	K4	✓			✓						✓					✓				✓				-	-		✓		✓																						
	K5	✓			✓			✓						✓			✓				✓			-	-		✓					✓																			
	K6		✓		✓			✓							✓					✓				-	-		✓																								
	K7		✓		✓							✓		✓						✓				-	-		✓																								
ERKEK KULLANICILAR (13 KİŞİ)	E1	✓			✓			✓					✓						✓				-	-		✓																									
	E2		✓		✓				✓				✓							✓		✓		-	-		✓																								
	E3	✓			✓			✓					✓										-	-		✓																									
	E4	✓			✓			✓					✓										-	-		✓			✓																						
	E5	✓			✓			✓					✓										-	-		✓			✓																						
	E6	✓			✓						✓		✓							✓				-	-		✓																								
	E7	✓			✓							✓		✓			✓						-	-		✓																									
	E8		✓		✓			✓					✓							✓			-	-		✓																									
	E9	✓			✓					✓			✓							✓				-	-		✓																								
	E10	✓			✓			✓					✓						✓				-	-		✓																									
	E11	✓			✓			✓		✓						✓				✓			-	-		✓																									
	E12		✓		✓			✓						✓						✓			-	-		✓																									
	E13			✓	✓						✓			✓						✓			-	-		✓																									

6. DEĞERLENDİRME VE ARAŞTIRMANIN SONUÇLARI

Günümüzde konut yerleşimlerine ilişkin beklentiler değişmekte, bu süreç de kullanıcıların konutlarına adepte olmaları ve aidiyet hissetmeleri de farklılaşmaktadır. Anthill Residence'ta yürütülmüş olan alan çalışmasına ilişkin verileri 5. Bölümde çapraz olarak sorgulanmış ve aktarılmıştır.

Aidiyet oluşumunu kullanıcının profili, yaşadığı konutun tipi, çevresi, yerleşim içi ortak alanlarda sosyalleşme imkanı, komşuluk ve aile ilişkileri, konutun iç mekanlarında değişiklik yapabilme yetisi, ve konutun ölçeğinin etkili olduğu tespit edilmiş ve bu etkenlerin konutta egemenlik, ve mahremiyet alanlarını tanımlamada ve konutta aidiyet oluşumunda önemli rol aldıkları belirlenmiştir.

Genel olarak yüzdeler dilimlerinden bakılacak olursa Anthill Residence'da aidiyet oluşumunun gerçek anlamda gerçekleştiğini söylemek mümkün değildir. Zira nispeten olumlu veri olarak ele alınabilecek olan %25 oranında çok aidiyet hissetme durumu yerleşim genelinde düşük bir ortalamadır. Bu oranın elde edilmesini sağlayan kullanıcıların mahremiyete ilişkin cevaplarına bakıldığında içlerinde bir tane evin tamamını mahremiyet alanı olarak tanımlayan bulunmaktadır. Bu noktada evin tamamını mahremiyet alanı olarak tanımlayan kullanıcının egemenlik alanı olarak banyo/wc'yi tanımlamış olması da kullanıcının, kendisi her ne kadar aidiyet sorusuna olumlu yanıt vermiş olsa da aidiyet gelişiminde sıkıntılar olduğunu düşündürmektedir.

Kullanıcıların %75'inin aidiyet oluşumunda pek çok dezavantajın olduğunu bildirdikleri tespit edilmiştir. Özellikle Anthill Residence'da konuta içinde bir değişiklik yapma hakkı rezidans yönetiminin kullanıcıya verilmemiş olduğundan, kullanıcıların konutlarını kendileme/kişiselleştirme eylemlerine sekte vurmuş, kullanıcı kişisel mekanını üretmemiş ve aidiyet gelişimi engellenmiştir. Ayrıca çevresinden kopuk olduğu düşünülen yerleşimin ortak alanlarında sosyalleşme konusunda da kullanıcıların yarısının memnuniyetsizliği bulunmaktadır.

Bunların yanı sıra özellikle 1+1 konutta ailesiyle oturan kullanıcıların, konutun küçük olması sebebiyle ciddi sıkıntıları olduğu ancak yerleşimin lokasyonu ve verdiği hizmetler nedeniyle yaşamlarını burada sürdürdükleri anlaşılmıştır.

Özellikle kullanıcılara yöneltilen “yaşadığınız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz?” sorusuna kullanıcıların %75’i “evet” cevabı vererek konutlarının vazgeçilebilir olduğunu ifade etmişlerdir. Sadece bu oran bile Anthill Residence’ta aidiyet oluşumunun çok düzeyde gerçekleştiğini ortaya koymaktadır.

Anthill Residence İstanbul’da eski kent merkezlerinden biri olan Şişli’de yer almasına rağmen günümüzdeki rezidansların tasarım kriterleri bağlamında üretilmiş ve güvenlik tedbir alınmış olmasından ötürü kullanıcıların yerleşimi çevresinden kopuk (izole) olarak tanımlamasını sağlamıştır. Bu yalıtılmışlık hissi %80’i İstanbul içinde farklı bir ilçede ikamet etmiş olan kullanıcının aidiyet hissini gelişmemesinde oldukça etkilidir. Buna rağmen kullanıcıların %70’i kendini yaşadığı alanda kentli hissetmiştir.

Rezidanslar sundukları hizmetler ile tanımlanmalarına rağmen hizmetlerinden dolayı tercih edilme oranı %10’dur. Bu durumu Anthill Residence’ın kent içindeki merkezi konuna paralel olarak yorumlamak mümkündür. Kent merkezinde yer alması (lokasyonu), yerleşimin iş merkezlerine olan yakınlığı kullanıcı için ön planda olmuş, rezidans tercihiinde yerleşimin sunduğu hizmetler büyük bir rol oynamamıştır.

Tam da bu noktada, tez kapsamında yapılmış olan rezidans tanımında “kent merkezinde bulunan” ibaresi olduğunu hatırlatmak ve kent merkezinde üretilen konutların tercih sebebinin sunduğu hizmetler ya da sosyal imkanlar değil büyük çoğunlukla lokasyon olacağı tespitini yapmak mümkündür.

Rezidanslarda yüksek güvenlik önlemlerinin bulunuşu, kullanıcının konut içinde değişiklik yapma yetkisinin olmayışı, güvenlik tedbirleri nedeniyle yerleşimlerin çevresi ile ilişki kurmakta zorlanması ya da kuramaması, bu tip yerleşimlerdeki konutların ölçek sorunlarının bulunması gibi sebepler aidiyet oluşumunda olumsuz etki yapmaktadır. Anthill Rezidans’ta %55 oranında orta düzeyde bir aidiyet hissi tespit edilmesi, bu rezidansın kentin en merkezi alanlarından birinde yer alıyor

olması ve kullanıcının kentle ilişki kurmakta nispeten zorlanmayışından kaynaklanmakta olduğu düşünülmektedir.

Bu anlamda bu tez kapsamında ortaya konan rezidans tanımından yola çıkılarak incelenmiş olan Anthill Residence'ta kendini konutuna ve yerleşime ait hisseden '25'lik bir kesim ile aidiyet hissini orta düzeyde var olduğunu ifade eden %55'lik bir oran bulunmaktadır. Bu oranlardan bu tür yerleşimlerde, yerleşim kent merkezinde yer alsa ve sunduğu hizmetler tam olsa bile aidiyet hissini geliştirilmesinin zor olduğu sonucu çıkmaktadır.

Bu nedenle, ileriki çalışmalarda kentin çeperlerinde inşa edilmiş olan rezidanslarda aidiyet gelişimini incelemek etkileyici olabileceği gibi kent merkezinde bir rezidansın sonuçları ile karşılaştırma yaratması açısından da verimli olabilecektir.

KAYNAKLAR

- Akbalık, E. (2004). Tüketim Kültürünün Etkisinde Değişen Kentsel Yaşam Biçimleri ve Küresel Kentler: İstanbul Örneği. *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: İTÜ.
- Alterman, I. (1993). Homes, Housing and the 21st Century: Prospects and Challenges. E. G. Arias (Dü.) içinde, *The Meaning and the Use of Housing: International Perspectives, Approaches and Their Applications*. London: Avebury.
- Altman, I. (1975). *The Environment and Social Behavior: Privacy, Personal Space, Territory and Crowding*. Montenery, CA: Brooks/Cole.
- Altman, I., & Low, S. M. (1992). *Human Behavior and Environments: Advances in Theory and Research. V.12, Place Attachment*. New York: Plenum Press.
- Altman, I., & Zube, E. H. (1989). *Public Places and Spaces*. New York & London: Plenum Press.
- Amerigo, M. (2002). A Psychological Approach to the Study of Residential Satisfaction. G. Francescato, & T. Garling (Dü) içinde, *Residential Environments Choice Satisfaction and Behavior* (s. 81-99). Westport: Bergin & Garvey.
- Andrey, R. (1966). *The Territorial Imperative*. New York: Atheneum.
- Arslan, H. (2014). Türkiye'nin Kentleşme Sürecinde Konut Politikalarının Evrimi. *Akademik Bakış Dergisi, Ocak-Şubat 2014*(40).
- Asiliskender, B. (2004). Geleceğin Şizofren Mekanları. *Arredamento Mimarlık Dergisi, Şubat*(166), 124-129.
- Aslanoğlu, İ. (2010). *Erken Cumhuriyet Dönemi Mimarlığı 1923-1938*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat.
- Aydınlı, S. (1995). Toplu Konutlarda Kalite Kavramının Fenomenolojik Bir Yaklaşımla Değerlendirilmesi. *T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Konut Araştırmaları Sempozyumu, Konut Araştırmaları Dizi:1* (s. 329-338). Ankara: ODTÜ Basıl İşliğı.
- Aydınlı, S. (2004). Konut ve Anlamı Üzerine Bir Değerlendirme. *Konut Değerlendirme Sempozyumu Bildiriler*. İstanbul: İTÜ Mimarlık Fakültesi.
- Aytis, S. (1996). Yüksek Binaların Yapım Kriterleri ve Bu kriterlerin İstanbul'dan Dört Örnek Üzerine Analizi. *Doktora Tezi*. İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

- Baker, E. (2003). Public Housing Tenant Relocation: Residential Mobility Satisfaction and the Development of a Tenant's Spatial Decision Support System. *PhD Thesis*. Adelaide, Australia: The Adelaide University, Department of Geographical and Environmental Studies.
- Balaban, Y. (2006, Ocak). Yeni Konut Kralları. *Capital Aylık İş ve Ekonomi Dergisi*, s. <http://www.capital.com.tr/capital-dergi/yeni-konut-krallari-haberdetay-3770>.
- Bender, A., Din, A., Favarger, P., Hoesli, M., & Laakso, J. (1997). An Analysis of Perceptions Concerning the Environmental Quality of Housing in Geneva. *Urban Studies*, 34(3), 503-514.
- Berköz, L., Türk, Ş. Ş., & Kelekçi, Ö. L. (2009). Environmental Quality and User Satisfaction in Mass Housing Areas. *European Planning Studies*, 17(1), 161-74.
- Bilgin, İ. (1996). Anadolu'da Modernleşme Sürecinde Konut ve Yerleşme. *HABİTAT II - Tarihten Günümüze Anadolu'da Konut ve Yerleşme* (s. 272-290). içinde İstanbul: Türkiye Ekonomik ve Tarihsel Toplum Vakfı.
- Bilgin, İ. (1998). Modernleşmenin ve Toplumsal Hareketliliğin Yörüngesinde Cumhuriyetin İmarı. Y. Sey (Dü.) içinde, *75 Yılda Değişen Kent ve Mimarlık* (s. 255-272). İstanbul: Türkiye İş Bankası yayınları.
- Bilgin, N. (1991). *Eşya ve İnsan*. Ankara: Gündoğan Yayınları.
- Bilgin, N. (1997). *Siyaset ve İnsan*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Bilgin, N. (2003). *Sosyal Psikoloji Sözlüğü: Kavramlar, Yaklaşımlar*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Bozdoğan, S. (2002). *Modernizm ve Ulusun İnşası - Erken Cumhuriyet Türkiye'sinde Mimari Kültür*. (T. Birkan, Çev.) İstanbul: Metis Yayınları.
- Brower, S. N. (1980). Territory in Urban Settings. I. Altman, A. Rapoport, & J. F. Wohlwill (Dü) içinde, *Human Behavior and Environment* (s. 179-207). New York: Springer Science+Business Media.
- Cambridge İngilizce-Türkçe Online Sözlük*. (tarih yok). Aralık 16, 2016 tarihinde <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/turkish/residence> adresinden alındı
- Canbaylı, R. (2002). Işık ve Beyin. D. İncedayı (Dü.) içinde, *Çevre Tümüdür: Çok Boyutlu Bir Olguya Bütüncül Bakış* (s. 39-48). İstanbul: Bağlam Yayıncılık.

- Coşkun, E. (2006). Yüksek Binaların Gelişimi ve Tasarım İlkeleri. *İstanbul Kültür Üniversitesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü*. İstanbul: <http://web.iku.edu.tr/~ecoskun/semineryap%C4%B12006.pdf>.
- Çağdaş, G., & Sağlamer, G. (1989). Yüksek Binalarda Düşey Sirkülasyon. *Yüksek Binalar 1. Ulusal Sempozyumu Bildiri Kitabı* (s. 115-121). İstanbul: İTÜ Mimarlık Fakültesi.
- Çağlayan, S., Korkmaz, M., & Öktem, G. (2014). Sanatta Görsel Algının Literatür Açısından Değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 160-173.
- Çerçi, E. (2010). Kent Gelişimine Konut Ara Yüzünden Bakış ve İstanbul'daki Rezidans Konut Tipi Örneğinde Gelecek İçin Tasarım Öngörülleri. *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: İTÜ.
- Çıkış, Ş., & Ek, F. İ. (2009). Konutta Lüks Kavramının İmgesel Dönüşümü: İzmir Kent Merkezinde Çok Katlı Lüks Konutlar. *Mimarlık Dergisi, Temmuz-Ağustos*(348).
- Çoban, A. N. (2012). Cumhuriyetin İlanından Günümüze Konut Politikası. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 67(3), 75-108.
- Demske, J. M. (1970). *Being, Man and Death: A Key to Heidegger*. Kentucky: University Press Of Kentucky.
- Dülgeroğlu, Y. (1992). Yüksek Büro Binalarında Mekan Tertip Sorunları. *Yüksek Binalar 2. Ulusal Sempozyumu Bildiri Kitabı* (s. 181-190). İstanbul: İTÜ Mimarlık Fakültesi.
- Dülgeroğlu, Y., Aydınli, S., & vd. (1994). Toplu Konutlarda Nitelik Kullanımının Araştırılması . *Kent, Planlama, Politika, Sanat*. içinde Ankara: ODTÜ Mimarlık Fakültesi Yayını.
- Edney, J. J. (1976). Human Territories: Comment on Functional Properties. *Environment and Behavior*, 8, 31-47.
- Ellialtıoğlu, B. (2007). Mekanda Kişiselleşme ve Kendileme. *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü.
- El-Sharkawy, H. M. (1979). Territoriality: A Model for Architectural Design. *Ph.D. Thesis*. Ann Arbor: MI. University Microfilms International.

- Engincan, P. (2016, Ocak-Mart). Garip Bir Kamu Kurumu: TOKİ'nin Dünü, Bugünü. *Alt-Üst Dergisi*(18), s. 32-34.
- Ergun, D. (2000). *Kimlikler Kısacasında Ulusal Kişilik: Bütün Olarak Kişilik ve Göreli Olarak Kimlik*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Erkut, G. (1984). Toplum Yapısı ve Yerleşme Dokusu. *Ders Notu (1988-1989)*. İstanbul: İTÜ Mimarlık Fakültesi.
- Erpi, F. (1999). *Mimari Üzerine Söyleşiler*. Ankara: Mimarlar Derneği.
- Ertürk , Z. (1976). Kullanıcı Konforu Açısından Boyutsal Gereksinimlerin Saptanması İçin Bir Yöntem. *Doktora Tezi*. İstanbul: İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Fried, M. (1982). Residential Attachment Sources of Residential and Community Satisfaction. *Journal of Social Issues*, 38(3), 107-119.
- Fried, M., & Gleicher, P. (1961). Some Sources of Residential Satisfaction in an Urban Slum. *Journal of American Institute of Planners*, 27(4), 305-315.
- Giddens, A. (1993). *Sosyoloji, Eleştirel Bir Giriş*. (R. Esengün, & İ. Öğretir, Çev.) Erzurum: İhtar Yayınları.
- Görgülü, T. (2002). İstanbul'da 1980'den Bugüne Alternatif Yaşam Çevrelerinde, Konut Mimarisinde Değişen Eğilimler. *Konut Kurultayı*. İstanbul.
- Görgülü, T. (2003). İstanbul'da Çeşirlenen Konut Üretim Biçimleri ve Konut Alışkanlıkları. *Mimarist Dergisi*(7), 50-56.
- Görgülü, T. (2006). Mimar-İşveren-Kullanıcı İlişkisinin Satış Sloganları Bağlamında Sorgulanması ve Sonuç Ürünler. *Mimarist Dergisi*(21), 32-36.
- Görgülü, T., & Kaymaz Koca, S. (2007). Türkiye'de Barınma Biçimlerinde Yaşanan Değişimler: Son Dönemde Yapılan Tüketim Odaklı KONutlar. *Mimarlık Dergisi*(337).
- Gülümser, A. (2005). Kentleşme Yeni Bir Eğilim: İstanbul'daki Korunmalı Yerleşmeler. *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Gürel , S. (2002). Çok Boyutlu Çevre Olgusuna Bütüncül Yaklaşım. *Çevre Tümüdür: Çok Boyutlu Bir Olguya Bütüncül Bakış* (s. 99-106). içinde İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Güvenç, B. (1997). *Kültürün ABC'si*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Güvenç, K. (1994). İki Arada Bir Derede. *Mimarlık Dergisi*(260).

- Hançerlioğlu, O. (1976). *Felsefe Ansiklopedisi: Kavramlar ve Akımlar*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Hansoy, F. N. (1984). *Fransızca-Türkçe Sözlük*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- Hasol, D. (1998). *Mimarlık ve Yapı Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Yapı-Endüstri Merkezi Yayınları.
- İmamoğlu, O. (1995). İnsan Evi ve Çevre Araştırma Projesi: Mimari Bazı Gözlemler. *T.C. Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Konut Araştırmaları Sempozyumu, Konut Araştırmaları Dizisi: 1* (s. 357-367). Ankara: ODTÜ Basım İşliği.
- İncedayı, D. (2002). Çevre ve Katılım. D. İncedayı (Dü.) içinde, *Çevre Tümdür: Çok Boyutlu Bir Olguya Bütüncül Bakış* (s. 15-22). İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Kalyoncu, G. (2006, Haziran). Kişiselleştirme ve Yere Bağlılık Kavramlarının Yurt Mekanında İrdelenmesi: İTÜ Ayşe-Zeynep Birkan Yurtları Örneği. *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Karasar, N. (1991). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Keleş, R., & Hamamcı, C. (1998). *Çevrebilim*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Keyder, Ç. (2000). Enformel Konut Piyasasından Küresel Konut Piyasasına. Ç. Keyder (Dü.) içinde, *İstanbul - Küresel ile Yerel Arasında* (s. 171-191). İstanbul: Metis Yayınları.
- Kızıl, F. (1978). *Toplumsal Geleneklerin Konut İçi Mekan Tasarlanmasına Etkisi ve Toplumsal Geleneklerimizi Daha İyi Karşılacak Konut İçi Fiziksel Çevre Koşullarının Belirlenmesi*. İstanbul: İDGSA Yayınları.
- Köksal, A. (2003). Kapalı Yerleşmeler: Kapalı Banliyöler, Kapalı Siteler. *Arredamento Mimarlık Dergisi, Temmuz-Ağustos(100+60)*, 56-77.
- Kurra, S. (1989). Yüksek Otel Yapılarında Akustik Sorunlarının Çözümlemesi ve Bir Uygulama Örneği. *Yüksek Yapılar 1. Ulusal Sempozyumu Bildiri Kitabı* (s. 215-217). İstanbul: İTÜ Mimarlık Fakültesi.
- Kümbetoğlu, B. (1996). Gecekonuda Kadın ve Yaşam Alanları. E. Komut (Dü.) içinde, *Diğerleri'nin Konut Sorunları* (s. 90-100). Ankara: TMMOB Mimarlar Odası.
- Lang, J. T. (1987). *Creating Architectural Theory*. New York: Van Nostrand-Reinhold.

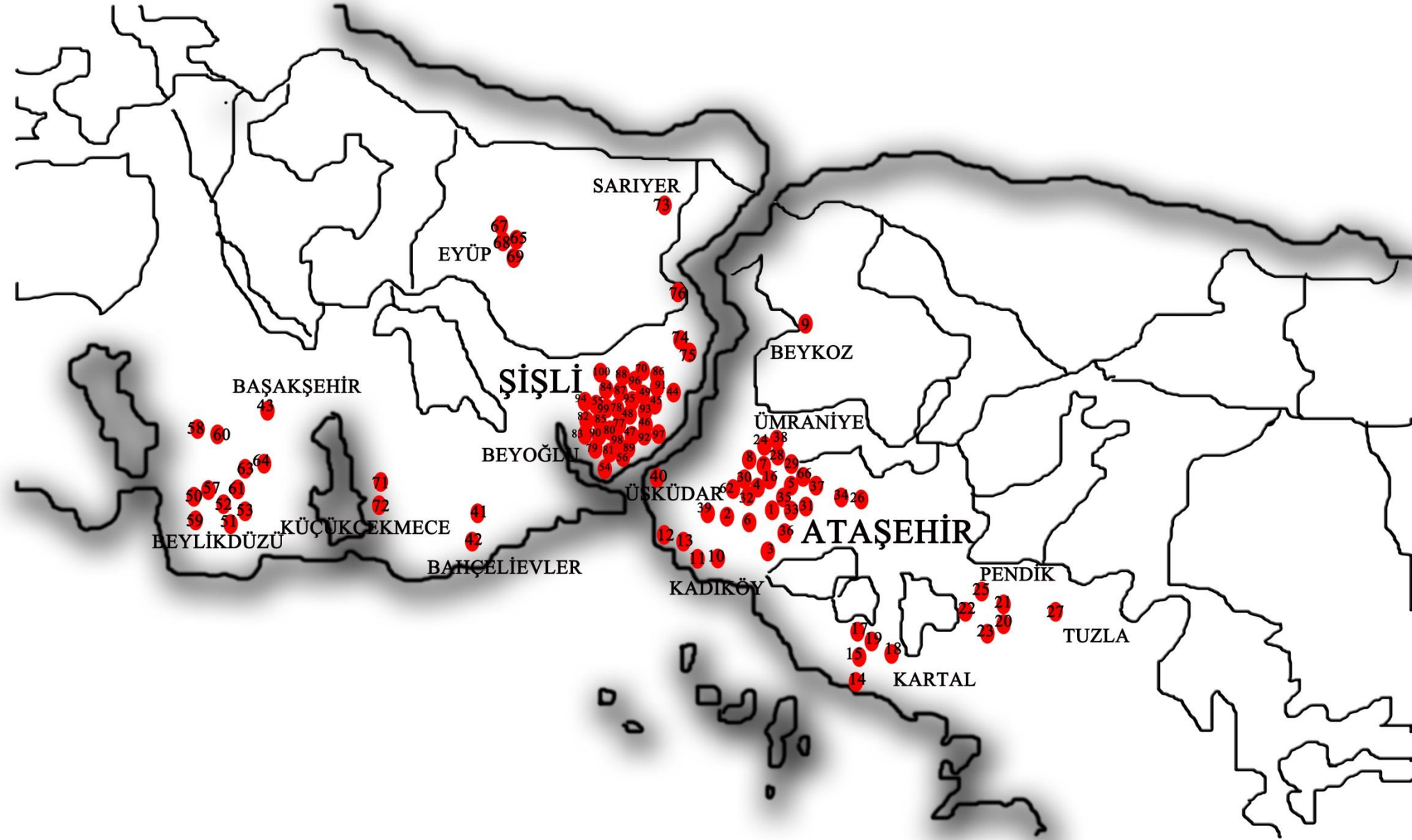
- Lu, M. (1999). Determinants of Residential Satisfaction: Ordered Logit vs. Regression Model. *Growth and Change*, 30(2), 264-276.
- Lyman, S. M., & Scott, M. B. (1967). Territoriality: A Neglected Sociological Dimension. *Social Problems*, 15(2), 236-249.
- Maalouf, A. (2004). *Ölümcül Kimlikle* (19. Baskı b.). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Maslow, A. H. (1954). *Motivation and Personality*. New York: Harper & Row Publishers.
- Maslow, A. H. (1999). *Toward a Psychology of Being*. New York: Wiley J. & Sons.
- Mcluhan, M. (1964). *Understanding Media*. New York: Mcgrawhill.
- Moles, A. A. (1992). *Belirsizliğin Bilimleri*. (N. Bilgin, Çev.) İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Örer, G. (2002). Konut-Kimlik-Ev Modeli ve Modelin Bir Örnek Olarak İstanbul Kentinde Uygulanması. *Doktora Tezi*. İstanbul: İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Öymen Gür, Ş. (1996). *Mekan Örgütlenmesi*. Trabzon: Gür Yayıncılık.
- Öymen Gür, Ş. (2000). *Doğu Karadeniz Örneğinde Konut Kültürü*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Özgen, A., & Sev, A. (2000). *Çok Katlı Yüksek Yapılarda Taşıyıcı Sistemler*. İstanbul: Birsen Yayınevi.
- Özkan Töre, E., & Kozaman Som, S. (2009). Sosyo-Mekansal Ayrışmada Korunaklı Konut Yerleşmeleri: İstanbul Örneği. *Megaron Dergisi*, 4(3), 121-130.
- Perinçek, V. S. (2003). Kamusal Alan - Kamuya Açık Özel Mekan İlişkisinde Geçiş Bölgeleri. *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Polat, Ö. (2010). Farklı Sosyo Ekonomik Grupların Oluşturduğu Toplu Konut Açık Alanlarında Kullanıcı Memnuniyetinin Ölçülmesi: Bahçeşehir ve Esenkent Örneği. *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Pridmore, J., & Larson, G. A. (2005). *Chicago Architecture and Design - Revised and Expanded*. New York: Harry N. Abrams.
- Proshansky, H. (1978). The Self and the City. *Environment and Behavior*, 10(2), 147-169.
- Pulat, G. (1995). Toplu Konutlarda Kullanıcı Memnuniyetinin Değerlendirilmesi, Yerleşmelerde Sosyal etkileşimin İrdelenmesi. *T.C. Toplu Konut İdaresi Başkanlığı*,

- Konut Araştırmaları Sempozyumu, Konut Araştırmaları Dizisi:1* (s. 269-287). Ankara: ODTÜ Basım İşliği.
- Püsküllüoğlu, A. (1995). *Türkçe Sözlük*. İstanbul: Doğan Kitap.
- Rapoport, A. (1977). *Human Aspects of Urban Form: Towards a Man-Environment Approach to Urban Form and Design*. Oxford: Pergamon Press.
- Sabagh, G., Van Arsdol, M. D., & Butler, E. W. (1969). Some Determinants of Intrametropolitan Residential Mobility Conceptual Considerations. *Social Forces*, 48(1), 88-98.
- Schwirian, K. P., & Schwirian, P. M. (1992). Neighboring Residential Satisfaction and Psychological Well-being in Urban Elders. *Journal of Community Psychology*(21), 285-299.
- Stea, D., & Downs, R. M. (1970). From the Outside Looking in at the Inside Looking Out. *Environment and Behavior*(2), 3-12.
- Şengül, T. H. (2009). *Kentsel Çelişki ve Siyaset:Kapitalist Kentleşme Süreçlerinin Eleştirisi*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Şenyapılı, T. (2004). *Baraka'dan Gecekondu'ya: Ankara'da Kentsel Mekanın Dönüşümü*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Tekeli, İ. (2009). Türkiye'de Konut Sunumunun Davranışsal Nitelikleri ve Konut Kesiminde Bunalım. İ. Tekeli içinde, *Konut Sorununu Konut Sunum Biçimleriyle Düşünmek İlhan Tekeli Toplu Eserler-13* (s. 174-220). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Tekeli, İ. (2012). *Türkiye'de Yaşamda ve Yazında Konutun Öyküsü (1923-1980) İlhan Tekeli Toplu Eserler - 24* (İlhan Tekeli Toplu Eserler - 24 b.). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Thorns, D. C. (2004). *Kentlerin Dönüşümü - Kent Teorisi ve Kentsel Yaşam*. (E. Nal, & H. Nal, Çev.) İstanbul: CSA Global Yayın Ajansı.
- Turgut, H. (1990). Davranış - Mekan Etkileşiminin Saptanmasında Kullanılabilecek Bir Yöntem. *Doktora Tezi*. İstanbul: İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Turgut, H., & Akbalık, E. (2004). Küresel ile Yerel Arasındaki İstanbul'da Yeni Konut Eğilimleri. *Konut Değerlendirme Sempozyumu*. İstanbul: İTÜ Mimarlık Fakültesi.

- Tümay, H. F. (1992). Yüksek Binaların Planlanması. *Yüksek Binalar 2. Ulusal Sempozyumu Bildiri Kitabı* (s. 134-139). İstanbul: İTÜ Mimarlık Fakültesi.
- Türkoğlu, H. (1997). Resident's Satisfaction of Housing Environments: The Case of Istanbul, Turkey. *Landscape and Urban Planning*(39), 55-67.
- Türkün, A. (2012). Kentsel Dönüşüm: Kentsel Ayrışmanın Son Aşaması. *Yapı Yaşam Kongresi Bildiri Kitabı* (s. 279-285). Bursa: Mimarlar Odası Bursa Şubesi.
- Usal, A., & Kuşlivan, Z. (2006). *Davranış Bilimleri: Sosyal Psikoloji*. İzmir: Barış Yayınları/Fakülteler Kitabevi.
- Ünlü, A. (1998). *Çevresel Tasarımda İlk Kavram*. İstanbul: İTÜ Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi.
- Wright, F. L. (1991). Organik Mimarlık. U. Conrads (Dü.) içinde, *20. Yüzyıl Mimarisinde Program ve Manifestolar* (s. 45-48). İstanbul: Şevki Vanlı Mimarlık VAKfi.
- Yüksel, U., & Akbulut, M. T. (2009). Tüketim Odaklı Mimarlığın Son Yıllardaki Yeni Ürünleri:Rezidanslar. *Megaron Dergisi*, 4(2), 110-118.

EKLER

EK 1: Rezidansların İstanbul İline Dağılımları

EK 2: Anthill Residence Kullanıcı Görüşme Soruları

1. Eğitim durumunuz? Mesleğiniz?

.....

2. Yaşadığınız yerde konut sahibi mi yoksa kiracı mısınız?(geçicilik - kalıcılık)

.....

3. Yalnız mı yaşıyorsunuz? Değilse kiminle yaşıyorsunuz?

.....

4. Konutunuzu tarif edebilir misiniz?

1+1

2+1

3+1

4+1

.....

5. Yaşadığınız yerin çevresiyle olan ilişkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?

-Meydan?

.....

.....

-Sokak?

.....

.....

6. Yaşadığınız yeri tercih sebebiniz nedir?

İşim gereği (Yakınlıktan dolayı zaman kaybetmemek için, trafik çekmemek için)

Bir takım reklamlar dolayısıyla ilgimi çekti ve burada yaşamak hissi uyandırdığı için (Prestij)

Diğer

7. Buradan önce nerede yaşıyordunuz?

8. Yaşadığımız yer burası olmasa başka bir yeri tercih eder miydiniz? Ederseniz nereyi ederdiniz?

Evet

Hayır

9. Yaşadığımız yerde aile ilişkilerini nasıl buluyorsunuz?

İyi

Kötü

10. Yaşadığımız konutta kimseyi tanıyor musunuz? (Komşuluk ilişkileri)

11. Sizin için ortak alanlarda sosyalleşmek yeterli mi?

12. Yaşadığımız yeri seviyor musunuz?

Evimi seviyorum, çevresini sevmiyorum.

Evimi seviyorum, çevresini de seviyorum.

Evimi seviyorum, çevresini sevmiyorum.

Diğer

.....
.....

13.Yaşadığınız yerde kendinizi bir kentli (İstanbul) olarak tanımlayabilir misiniz?
(Kent size sunduğu imkanlardan faydalanmaya vaktiniz oluyor mu ?)

.....
.....

14.Yaşadığınız yerin genel mekânlarında bir takım değişiklikler yapmaya söz hakkınız var mı? Yönetimin evin iç ve dış tadilatı ile ilgili kısıtlamaları var mı?

Var

Yok

Bilmiyorum

15.Yaşadığınız konuta duyduğunuz aidiyet hissi ne seviyededir?

Orta

Kendimi ait hissediyorum

Az

Kendimi ait hissetmiyorum.

Çok

Başlarda ait hissettim ama şimdi hissetmiyorum

16.Bu konutu tercih ederken tasarımına baktınız mı? Baktıysanız görsellik mi yoksa işlevsellik mi daha ön plandaydı sizin için?

.....
.....

17.Güvenlik bu konutu tercih etmeniz açısından önemli bir etken miydi? (Cevabınız evet ise, sürekli gözetleniyor ve denetleniyor olmaktan rahatsız olmuyor musunuz?)

.....
.....

18. Evinizin hangi mekânında değişiklikler yaptınız?

☐ Salon	☐ Tuvalet	☐ Balkon
☐ Mutfak	☐ Banyo	☐ Diğer
☐ Yatak Odası	☐ Hiçbirinde	

19. Ne tür değişiklikler(müdahale -tadilat) yapıldı?

- Mekânlar büyütüldü (oda birleştirme)
- Mekânlar küçültüldü (oda ayırma)
- Tuvalet ve banyo eklendi
- Giysi odası eklendi
- Fayanslar değiştirildi
- Aydınlatma sistemi değiştirildi
- Yer kaplamaları değiştirildi
- Balkon kapatıldı
- Kapı girişine paspas koyuldu
- Renk değişiklikleri yapıldı
- Doğrama değişiklikleri yapıldı
- Mobilya değişiklikleri yapıldı
- Mutfak değişiklikleri yapıldı
- Hiçbir değişiklik yapılmadı

20. Yaşadığınız evi ölçek olarak nasıl değerlendirirsiniz?

Büyük

Küçük

Ne büyük ne küçük

21.Yaşadığınız konutta en çok mahremiyet olduğuna inandığınız alanlar hangileridir?

.....
.....

22.Konutta egemenlik alanınız olarak nereyi tanımlarsınız?

.....
.....

Teşekkürler...

Mimar Nur Banu YILDIZ

EK 3: Görüşme Sorularına İlişkin Yüzdeler

SORU NUMARASI: 1 Anthill Residence - Eğitim Durumu 1. Üniversite 2. Yüksek Lisans 3. Lise	SORU NUMARASI: 2 Konut Sahibi / Kiracı Olma Durumu 1. Kiracı 2. Mülk Sahibi	SORU NUMARASI: 3 Anthill Residence - Kullanıcı Profili 1. Yalnız Yaşayanlar 2. Ev Arkadaşlarıyla Yaşayanlar	SORU NUMARASI: 4 Konut Tipi 1. 1+1 2. 2+1	SORU NUMARASI: 5 Konutun Çevresiyle İlişkisi 1. İlişki İçerisinde 2. Kopuk (İzole) 3. Çok Değil	SORU NUMARASI: 6 Konut Tercih Sebepleri 1. İş Gereği 2. Reklamlar 3. Lokasyon 4. Hizmetler 5. İş Gereği + Güvenlik 6. İş Gereği + Hizmet 7. Güvenlik 8. Diğer
SORU NUMARASI: 7 Anthill Residence'dan Önce Nerede Yaşıyordunuz? 1. Aynı İlçe 2. Farklı İlçe 3. Farklı Şehir 4. Farklı Ülke	SORU NUMARASI: 8 Yaşadığınız Yer Burası Olmasa Başka Bir Yeri Tercih Eder Miydiniz? 1. Evet 2. Hayır	SORU NUMARASI: 9 Anthill Residence - Aile İlişkileri 1. İyi 2. Kötü 3. Ne İyi ne kötü	SORU NUMARASI: 10 Anthill Residence - Komşuluk İlişkileri 1. Çok İyi - Mükemmel 2. İyi 3. Orta 4. Kötü	SORU NUMARASI: 11 Ortak Alanlarda Sosyalleşmek Yeterli mi? 1. Evet 2. Hayır 3. Sıyılır	SORU NUMARASI: 12 Yaşadığınız Yeri Seviyor Musunuz? 1. Evimi seviyorum ama çevresini sevmiyorum 2. Evimi ve çevresini seviyorum 3. Evimi ve çevresini sevmiyorum
SORU NUMARASI: 13 Burada Kendinizi Bir Kentli (İstanbul'lu) Olarak Tanımlayabilir Misiniz? Kentin Size Sunduğu İmkanlardan Faydalanmaya Vaktiniz Oluyor Mu? 1. Evet 2. Hayır	SORU NUMARASI: 14 Konutun İçinde Bazı Değişiklikler Yapma Hakkınız Var mı? / Hayır	SORU NUMARASI: 15 Konuta Duyulan Aidiyet Hissi 1. Orta 2. Orta ile Az Arasında 3. Az 4. Çok 5. Hiç	SORU NUMARASI: 16 Konutu Tercih Sebebiniz? GörSELLİK mi İşlevselliK mi? 1. GörSELLİK 2. İşlevselliK 3. Her ikisinde 4. Diğer	SORU NUMARASI: 17 Güvenlik Bu Konutu Tercih Etmenizde Önemli Bir Etken MiYdi? Evet ise, Sürekli Gözetleniyor ve Denetleniyor Olmaktan Rahatsız Oluyor Musunuz? 1. Hayır 2. Evet/Evet 3. Evet/Hayır	SORU NUMARASI: 18 Evinizin hangi Mekanında Değişiklikler Yaptınız? 1. Salon ve Mutfak 2. Hiçbiri
SORU NUMARASI: 19 Ne Tür Değişiklikler (Müdahaleler) Yapıldı? / Salon ve Mutfakta Mobilya Değişiklikleri 1. Büyük 2. Küçük 3. Ne Büyük Ne Küçük	SORU NUMARASI: 20 Yaşadığınız Konutta İlgili Ölçek Değerlendirmesi	SORU NUMARASI: 21 Yaşadığınız Konutta En Çok Mahremiyet Olduğuna İnanıldığınız Alanlar Hangileridir? 1. Yatak Odası 2. Mutfak 3. Salon 4. Yatak Odası+ Banyo 5. Banyo/WC 6. Evin Tamamı	SORU NUMARASI: 22 Konutta Egemenlik Alanınız Olarak Nereyi Tanımlarsınız? 1. Yatak Odası 2. Mutfak 3. Salon 4. Banyo/WC Yok Evin Tamamı		

ÖZGEÇMİŞ

Doğum Yeri ve Tarihi:

Samsun, 1991

Lisans:

Maltepe Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım
Fakültesi Mimarlık Bölümü

Yüksek Lisans:

Maltepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
Mimarlık Anabilim Dalı

Yayın ve Bilimsel Etkinlikler:

Yıldız, N.B., 2016. *Yerin Kimliği ve Zaman: Cihangir Örneği*. 1.Ulusal Kent Estetiği Sempozyumu 25-27 Mayıs 2016. 1.Ulusal Kent Estetiği Sempozyumu Bildiriler Kitabı s. 362-375, Samsun.

Yıldız, N.B., 2012. Kopyala Yapıştır Workshop, Acayip İşler Atölyesi, Katılımcı, Genç Mimarlar Derneği.

